

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 36

(2008–2009)

Om lov om endringer i utlendingsloven
1988 og utlendingsloven 2008
(gjennomføring av forordning
nr. 767/2008 og rådsbeslutning
nr. 633/2008 vedrørende
visuminformasjonsystemet VIS) mv.

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	8	Andre lovendringer	25
2	Bakgrunnen for forslaget	7	9	Bankgaranti i visumsaker – Stortingets anmodningsvedtak nr. 282 av 17. mars 2005	27
2.1	Norges deltakelse i Schengensamarbeidet	7	9.1	Bakgrunn	27
2.2	Schengensamarbeidet på visumområdet	7	9.2	Formålet med en ordning med bankgaranti	27
2.3	Visuminformasjonssystemet (VIS)	8	9.3	Dansk garantiordning	28
2.3.1	Europaparlaments- og rådsforordning nr. 767/2008 om VIS og utveksling av opplysninger mellom medlemsstater om visum (VIS-forordningen)	8	9.4	Forholdet til Norges forpliktelser som følge av Schengensamarbeidet	28
2.3.2	Rådsbeslutning nr. 633/2008 om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger	8	9.5	Vurdering av bankgaranti som vilkår for visum	28
2.4	VIS og Schengenrelevans	8	10	Økonomiske og administrative konsekvenser	31
2.5	Høringen	9	11	Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget	33
3	Nærmere om VIS	11	Forslag til lov om endringer i utlendings- loven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visum- informasjonssystemet VIS) mv.		
3.1	Hva er VIS?	11	35		
3.2	Formål med og tilgang til VIS	11	Vedlegg		
3.3	Særlig om personvern og proporsjonalitetsprinsippet	12	1	Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 767/2008 av 9. juli 2008 om visuminformasjonssystemet (VIS) og utveksling av opplysninger mellom medlemsstatene om visum for kortvarig opphold (VIS-forordningen) ..	39
3.4	Kort oversikt over Europaparlaments- og rådsforordning 767/2008	13	2	Rådsbeslutning 2008/633/JIS av 23. juni 2008 om tilgang til søk i visuminformasjonssystemet (VIS) for de myndigheter medlemsstatene har utpekt og for Europol med sikte på å forebygge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger	59
3.5	Kort oversikt over rådsbeslutning nr. 633/2008	14			
4	Gjeldende rett	16			
4.1	Utlendingsloven	16			
4.2	Passloven	16			
4.3	Personopplysningsloven	17			
5	Høringsbrevets forslag	18			
6	Høringsinstansenes syn	19			
7	Departementets vurderinger	21			

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 36

(2008–2009)

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjons-systemet VIS) mv.

Tilråding fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 13. februar 2009, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Stoltenberg II)

1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen her fremmes det forslag om endringer i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven), og likelydende endringer i den nye utlendingsloven, lov 15. mai 2008 nr. 35. Den nye loven av 2008 har foreløpig ikke trådt i kraft.

Forslaget går ut på å innføre lovhjemmel for et felles europeisk visuminformasjonssystem, Visa Information System (VIS). Bakgrunnen er at Rådet i EU sommeren 2008 vedtok to rettsakter om VIS; én Europaparlaments- og rådsforordning om etablering og bruk av selve systemet som et ytterligere virkemiddel i en effektiv migrasjonspolitik, og én rådsbeslutning om at myndigheter med ansvar for sikkerhet i medlemslandene samt Europol på visse vilkår og til bestemte formål kan gis innsyn i opplysninger i VIS.

VIS er et system mellom Schengenlandene for utveksling av informasjon i forbindelse med behandling og avgjørelse av visumsøknader. Hensikten er bl.a. å forbedre implementeringen av Schengenlandenes felles visumpolitikk. Videre skal systemet bidra til å forenkle søknadsprosedyrer, identifi-

kasjon og retur av personer uten lovlig opphold, avverge «visa-shopping» og forfalskning samt forebygge trusler mot medlemsstatenes indre sikkerhet. Opplysninger som er nødvendige for å behandle søknad om visum (herunder biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk), samt opplysninger om avgjørelse, annullering, tilbakekall og forlengelse, registreres i nasjonale enheter og overføres til en sentral enhet for gjensidig benyttelse av autoriserte myndigheter i alle medlemsstatene. Opplysningene skal brukes ved behandling av visumsøknader, ved grensekontrollmyndighetenes verifisering av identitet og kontroll av visumets gyldighet ved passering av de ytre Schengen grensene, ved utlendingsmyndighetenes identifisering av utlendinger uten lovlig opphold, og ved anvendelsen av rådsforordning nr. 343/2003 av 18. februar 2003 om fastsettelse av kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i en medlemsstat av en borger av et tredjeland (Dublin II-forordningen). I noen nærmere angitte situasjoner har autoriserte na-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

sjonale myndigheter og Europol lesetilgang til VIS for å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger.

Det foreslås at det for innføring og bruk av VIS vedtas syv bestemmelser om VIS i utlendingsloven.

I et eget høringsbrev av 17.10.2008 har departementet fremmet forslag til nye og skjerpede regler om sikret underhold i saker om familieinnvandring i samsvar med det som ble varslet i Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) om ny utlendingslov. Fordi det er ønskelig å innføre regler om skjerpet underholdskrav allerede i gjeldende forskrift, fremmer departementet forslag til en endring av gjeldende utlendingslov § 9, for å sikre at det ikke skal oppstå tvil om at det er hjemmel for slik forskriftsregulering. Videre

fremmer departementet forslag om at utlendingsmyndighetene skal kunne innhente opplysninger fra sosialtjenesten om hvorvidt referansepersonen i Norge har mottatt økonomisk sosialhjelp det siste året, jf. den bestemmelsen om dette som Stortinget har vedtatt i utlendingsloven 15. mai 2008 nr. 35.

For øvrig fremmes det forslag til oppretting av enkelte feilhenvisninger i §§ 92 og 94 i 2008-loven.

I kapittel 9 i proposisjonen er det redegjort for at departementet vil foreslå forskrifter om en begrenset ordning med bruk av bankgarantier i visumsaker, jf. anmodningsvedtak nr. 282 av 17. mars 2005 om å utrede bruk av bankgarantier i visumsammenheng.

2 Bakgrunnen for forslaget

2.1 Norges deltakelse i Schengensamarbeidet

Norge ratifiserte samarbeidsavtalen av 19. desember 1996 mellom Norge, Island og Schengenlandene 30. juli 1997. Ratifikasjonen skjedde etter at Stortinget hadde gitt sitt samtykke 9. juni samme år, jf. St.prp. nr. 42 (1996–97) og Innst. S. nr. 229 (1996–97). Det fulgte av samarbeidsavtalen artikkel 1 at det Schengenregelverk som gjaldt på datoen for undertegning av avtalen, også skulle gjelde mellom partene i samarbeidsavtalen.

EU-landene var på dette tidspunkt inne i den avsluttende fasen av en omfattende prosess med sikte på å revidere sitt traktatgrunnlag. Arbeidet munnet ut i den såkalte Amsterdamtraktaten. Som ledd i traktatrevisjonen besluttet EU-landene bl.a. å integrere Schengensamarbeidet i EU.

Norge inngikk 18. mai 1999 avtale med EU om tilknytning til gjennomføringen, praktiseringen og videreutviklingen av Schengenregelverket. Denne tilknytningsavtalen erstattet samarbeidsavtalen fra 1996. Det følger av avtalen at Norge skal implementere de tidligere Schengenreglene og visse EU-rettsakter før Norge kan ta del i Schengensamarbeidet. Det følger videre av avtalen og forutsetningen for samarbeidet at Norge skal implementere nytt EU-regelverk som er en videreutvikling av tidligere Schengenregelverk.

Dersom Norge beslutter å ikke godta nytt regelverk som er Schengenrelevant, eller dersom Norge ikke iverksetter et vedtak midlertidig, vil det såkalte Schengen Fellesorganet i løpet av 90 dager undersøke ulike måter å videreføre avtalen på. Dersom Fellesorganet ikke enes om en løsning, vil tilknytningsavtalen med Norge opphøre etter ytterligere tre måneder, jf. avtalens artikkel 8 punkt 4 bokstav d. Det ligger ingen muligheter i Norges avtale for at Norge kan velge å si nei til gjennomføring av en rettsakt som er Schengenrelevant. Dersom Norge ikke vil godta de Schengenrelevante rettsaktene som blir vedtatt, vil Norges avtale med EU opphøre i sin helhet.

Norge ble operativ deltaker i Schengensamarbeidet fra mars 2001, og Schengenregelverket ble da gjennomført i norsk rett. Etter denne tid har

Norge deltatt i arbeidet med videreutviklingen av Schengenrelevant regelverk, og gjennomført dette i norsk rett. Når det gjelder spørsmålet om Schengenrelevans av nye EU-rettsakter, vil dette vurderes konkret for hver rettsakt, og temaet blir tydelig omtalt i hver rettsakt, vanligvis i fortalen.

2.2 Schengensamarbeidet på visumområdet

Som følge av at deler av Schengensamarbeidet består i avskaffelse av personkontroll på medlemsstatenes felles grenser, oppstår det i praksis et nytt europeisk territorium der alle som oppholder seg på dette territoriet i praksis kan bevege seg fritt over grensene. I forbindelse med innføringen av friheten til å krysse grenser uten personkontroll, ble tidligere grunnleggende regler endret. Endringene merkes best for visumpliktige borgere. Tidligere måtte en visumpliktig borger søke om, og betale gebyr for visum til hvert enkelt europeisk land vedkommende ønsket å besøke. Dette gjaldt uansett om den visumpliktige borgeren kom på besøk til et europeisk land fra et tredjeland utenfor Europa, eller om borgeren lovlig var bosatt i et annet europeisk land. For eksempel måtte en tredjelandstudent med oppholdstillatelse i Norge søke om og betale gebyr for visum for å reise med vertsfamilien på weekendtur til Sverige. Og dersom studenten skulle kjøre bil hjem til det visumpliktige landet studenten kom fra, og transittere flere europeiske land som vedkommende var visumpliktig til, måtte studenten søke om visum til hvert enkelt transitland.

Det ble endret med Schengensamarbeidet. Schengenregelverket har regler for besøksvisum som gir den visumpliktige et Schengenvisum som har gyldighet for hele EU/Schengenterritoriet. Dette er både en forenkling og en kostnadsbesparelse for den visumpliktige. Det må understrekes at Schengenregelverket omhandler visum på inntil tre måneders varighet. Opphold utover tre måneders varighet krever oppholdstillatelse, og det er et nasjonalt anliggende både for Norge og de øvrige medlemslandene.

Med et felles grensekontrollterritorium er det

behov for et ensartet regelverk, som håndheves likt av hver medlemsstat. Regelverket for besøksvisum er et avgrenset tematisk og juridisk område, der regelverk og praksis er nøye regulert og skal danne grunnlag for en felles visumpolitikk både hva angår regelverk og håndheving av dette, jf. Schengenkonvensjonen artikkel 9. Detaljerte regler og retningslinjer for håndheving av regelverket, samt et utstrakt samarbeid mellom utenriksstasjonene rundt om i verden, skal sikre at medlemsstatene fører en ensartet visumpraksis. Dersom en medlemsstat ikke håndhever regelverket fullt ut, vil dette kunne ramme de øvrige medlemsstatene i form av «lekksje», siden personkontroll er avskaffet på de indre grensene. På visumområdet foregår det en kontinuerlig videreutvikling av regelverket, og derigjennom praksis, for å regulere nye situasjoner som oppstår samt sikre mest mulig harmonisert praktisering av visumregelverket. Det vil normalt være enkelt å avgjøre hvilke forslag til nytt regelverk og praktiske retningslinjer som har direkte relevans for håndhevingen av en felles visumpraksis innen Schengenområdet, og på dette området oppstår det ytterst sjelden gråsoner der det er uavklart om en rettsakt er Schengenrelevant eller ikke, jf. ovenfor i kapittel 2.1.

2.3 Visuminformasjonssystemet (VIS)

2.3.1 Europaparlaments- og rådsforordning nr. 767/2008 om VIS og utveksling av opplysninger mellom medlemsstater om visum (VIS-forordningen)

Like i etterkant av terrorangrepet i New York 11. september 2001 ble det avholdt et EU-toppmøte. Det europeiske råd konkluderte med å invitere EU-Kommisjonen til å fremme forslag om informasjonsutveksling vedrørende utstedte visum, jf. konklusjon nr. 26. På EU-toppmøtet i Laeken 14. – 15. desember 2001 ble dette nærmere presisert, ved at Kommisjonen ble bedt om å igangsette arbeidet med et felles visumidentifikasjonssystem, jf. konklusjon nr. 42. 28. februar 2002 vedtok EU-Rådet en omfattende plan for bekjempelse av ulovlig innvandring og menneskehandel innen EU. Blant annet ble det besluttet å utvikle et European Visa Identification System, jf. konklusjonene nr. 34 – 40. Kommisjonen utarbeidet retningslinjer for en undersøkelsesstudie om et Visa Information System (VIS), og disse ble vedtatt av EU-Rådet 13. juni 2002. Ved rådsbeslutning nr. 512/2004 av 8. juni 2004 ble opprettelsen av VIS som et system for utveksling av data mellom medlemsstatene i Schengensamarbeidet besluttet. De nærmere rammene for VIS er nedfelt i

VIS-forordningen, som ble vedtatt ved Europaparlaments- og rådsforordning nr. 767/2008 av 9. juli 2008.

Det følger av VIS-forordningen at den trer i kraft 20 dager etter offentliggjøring i EF-tidene, og at VIS operasjonelt skal starte opp fra den dato som iht. artikkel 48 angis av Kommisjonen.

2.3.2 Rådsbeslutning nr. 633/2008 om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger

Under Rådets diskusjoner i 2004 om behovet for og formålet med VIS, ble det pekt på at opplysninger i visumsøknader ofte vil kunne være av avgjørende betydning for de myndigheter som i medlemslandene har til oppgave å forebygge, etterforske og oppklare alvorlig kriminalitet, herunder særlig terrorhandlinger. Spørsmålet om å gi slike nasjonale myndigheter en begrenset og formålsstyrt adgang til å søke etter opplysninger i VIS, ble derfor tatt opp til diskusjon i rådsstrukturen. Da et spørsmål av denne karakter angår utviklingen av Schengenregelverket, ble diskusjonene lagt til Fellesorganet, hvor Norge har deltatt. Diskusjonene viste at det er bred enighet blant de land som deltar i Schengensamarbeidet om at det er viktig for nasjonale myndigheter som arbeider for å forebygge, etterforske og oppklare alvorlig kriminalitet, særlig terrorisme, å ha tilstrekkelig og oppdatert informasjon på sine fagområder. I rådsmøte 7. mars 2005 ble det oppnådd politisk enighet om at man skulle gi forannevnte nasjonale myndigheter tilgang til VIS når formålet er å gjøre en best mulig innsats for å styrke indre sikkerhet, og særlig bekjempelsen av terrorisme. Det ble understreket at denne tilgangen til VIS må skje innenfor rammene for personvern og databeskyttelse.

Den detaljerte utformingen av en rådsbeslutning som gir hjemmel for disse myndigheters tilgang til VIS, har vært til behandling i Fellesorganet inntil rådet 23. juni 2008 vedtok den endelige beslutningen om dette.

2.4 VIS og Schengenrelevans

Det fremgår av VIS-forordningens fortale nr. 27 at forordningen er en videreutvikling av bestemmelsene i Schengenregelverket som er omhandlet i avtalen inngått mellom EU, Island og Norge om tilknytning til gjennomføringen, praktiseringen og vi-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

dereutviklingen av Schengenregelverket (tilknytningsavtalen). Norge gir melding til EU om at VIS-forordningen godtas fra norsk side. I samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd og tilknytningsavtalen artikkel 8 nr. 2 bokstav c blir det ved meldingen til EU tatt forbehold om samtykke fra Stortinget. Det fremmes stortingsproposisjon med forslag om samtykke til godtakelse av VIS-forordningen. I proposisjonen her fremmes det forslag om de nødvendige lovendringer.

2.5 Høringen

Arbeids- og inkluderingsdepartementet sendte 6. mars 2006 et forslag om å opprette lovhjemmel for etablering og bruk av VIS på høring. Høringsbrevet ble sendt til følgende instanser:

Departementene
 Utlendingsdirektoratet (UDI)
 Utlendingsnemnda (UNE)
 Politidirektoratet (POD)
 Riksadvokaten
 Regjeringsadvokaten
 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
 Datatilsynet
 Stortingets ombudsmann for forvaltningen
 Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (KIM)
 Senter mot etnisk diskriminering (SMED)
 OMOD
 UNHCR, Stockholm
 Flyktninghjelpen
 NOAS
 Amnesty International Norge
 Redd Barna
 Antirasistisk senter
 Norsk Folkehjelp
 Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner
 Kirkerådet
 Biskopene
 Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
 Den norske advokatforening
 Norges Juristforbund
 Den norske dommerforening
 Politiembetsmenneskes Landsforening
 Politiets Fellesforbund
 Norges lensmannslag
 Barneombudet
 Likestillingsombudet
 Juridisk rådgivning for kvinner (JURK)
 Kontoret for fri rettshjelp
 Juss-Buss, Innvandrergruppa
 Jussformidlingen

Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF)
 Rettspolitisk forening
 MiRA Ressurssenter
 Innvandrernes Landsorganisasjon i Norge (INLO)
 Landsorganisasjonen i Norge (LO)
 Utdanningsgruppenes Hovedorganisasjon
 Arbeidsgiverforeningen NAVO
 Fagforbundet
 Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
 Norges Rederiforbund
 Utenlandsforum
 Det norske Arbeiderparti
 Kristelig Folkeparti
 Sosialistisk Venstreparti
 Fremskrittspartiet
 Høyres hovedorganisasjon
 Senterpartiets hovedorganisasjon
 Venstre
 Kystpartiet
 Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH)
 Landbrukets arbeidsgiverforening
 Akademikerne
 Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)
 Kommunenes Sentralforbund (KS)
 Faglig forum for kommunalt flyktningarbeid
 Ressurssenter for pakistanske barn
 Norges Ingeniørorganisasjon
 Senter for menneskerettigheter
 Samferdselsdepartementet

Frist for å avgi høringsuttalelse var 24. april 2006. Følgende instanser kom med realitetsmerknader til forslaget:

Advokatforeningen
 Datatilsynet
 Tunsberg biskop
 Innvandrernes Landsorganisasjon i Norge (INLO)
 Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH)
 Norges Rederiforbund
 Politidirektoratet (POD)
 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
 Utlendingsdirektoratet (UDI)

Følgende høringsinstanser ga uttrykk for at de ikke hadde realitetsmerknader:

Arbeidsgiverforeningen NAVO
 Barne- og likestillingsdepartementet
 Barneombudet
 Fornøyings- og administrasjonsdepartementet
 Helse- og omsorgsdepartementet
 Kommunal- og regionaldepartementet
 Kunnskapsdepartementet
 Landbruks- og matdepartementet

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Miljøverndepartementet
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)

Nærings- og handelsdepartementet
Riksadvokaten
Samferdselsdepartementet
Utenriksdepartementet

3 Nærmere om VIS

3.1 Hva er VIS?

Visa Information System (VIS) er et visuminformasjonsystem for Schengenmedlemsstatene for utveksling av visumopplysninger mellom statene i forbindelse med behandling og avgjørelse av visumsøknader. Systemet er grunnet på felles regler og prosedyrer for å registrere, endre, slette og lese opplysningene. Av VIS-forordningens fortale nr. 6 fremgår det at den er basert på Schengensamarbeidets rettsgrunnlag («acquis») for en felles visumpolitikk. Opplysninger som behandles i VIS skal bestemmes på basis av opplysningene i det felles visumsøknadsskjemaet som benyttes i dag i henhold til rådsbeslutning nr. 354/2002 av 25. april 2002 og rådsforordning nr. 1683/95 av 29. mai 1995, som fastlegger det felles formatet for visumetiketter.

Det er kun opplysninger som er nødvendige for å behandle en visumsøknad, samt opplysninger om utfallet av søknadsbehandlingen, som skal legges inn i VIS. VIS vil inneholde opplysninger både om søker og om referansepersonen. Informasjonen i systemet slettes etter fem år, eller dersom den registrerte hovedpersonen erverver statsborgerskap i en medlemsstat.

Kommisjonen oppretter og vedlikeholder den sentrale enheten for visumopplysninger og nasjonale kontaktpunkter (mellom den sentrale VIS-enheten og nasjonale VIS-enheter). Etter en overgangsperiode skal det opprettes en separat styringsenhet, Management Authority, som skal være operativt ansvarlig. Ansvar for de nasjonale enhetene ligger hos den enkelte medlemsstat.

For å sikre nøyaktig verifikasjon og identifikasjon av visumsøkere, ble det etter grundige studier konkludert med at det er nødvendig å behandle biometriske data i VIS. Det vises til kapittel 3.3 nedenfor, som omtaler en studie utført av Kommisjonen. Med biometrisk personinformasjon generelt forstås fysiske, unike karakteristika knyttet til en person (som ansiktstrekk, fingeravtrykk, irismønstre) eller kjennetegn som beskriver en persons opptreden eller handlemåte (som stemme, signatur), og som kan knyttes til å identifisere personen eller verifisere identiteten (for eksempel i et ID-kort eller et pass). Slik biometri kan lagres elektro-

nisk i en chip/magnetstripe/barkode i angjeldende dokument, eller eksternt i en database som VIS. Det er besluttet at VIS skal inneholde ansiktsbilde og fingeravtrykk av søker.

Opprettelsen av VIS vil berøre alle som søker visum til et Schengenland. For Norges vedkommende innebærer det ca. 130 000 søkere årlig.

3.2 Formål med og tilgang til VIS

VIS skal bedre gjennomføringen av Schengenlandenes felles visumpolitikk, konsulært samarbeid og konsultasjoner mellom sentrale konsulære myndigheter, ved at systemet letter utveksling av opplysninger mellom medlemsstatene om søknader og avgjørelser, jf. fortale nr. 5 og artikkel 2 i VIS-forordningen. På denne måten vil VIS avhjelpe såkalt «visa-shopping», dvs. at en person strategisk fremmer søknad om visum ved det lands ambassade hvor vedkommende anser å ha størst sjanse for å få innvilget visum. Likeledes vil VIS-systemet forenkle bekjempelsen av forfalskning og lette kontrollen ved Schengenlandenes yttergrenser og innenfor Schengenområdet. VIS skal også bidra til å lette identifikasjonen av personer som ikke fyller vilkårene for innreise eller opphold på medlemsstatens territorium, samt lette anvendelsen av Dublin-forordningen om fastsettelse av kriterier og prosedyrer for avgjørelse av hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad frem satt av en tredjelandsborger i en av medlemsstatene. VIS skal videre forebygge trusler mot den enkelte medlemsstats indre sikkerhet.

Det er kun det enkelte lands autoriserte visummyndigheter som skal ha adgang til å legge inn, endre og slette opplysninger i systemet. Andre autoriserte myndigheter får lesetilgang, for eksempel i forbindelse med grensekontroll. Det fremgår av artikkel 6 i VIS-forordningen at hver medlemsstat skal utpeke hvilke myndigheter som er ansvarlige for hhv. å legge inn, endre eller slette opplysningene, eller bare lese dem. Medlemsstatene skal så meddele dette til Kommisjonen. Enhver tilgang til systemet skal skje i overensstemmelse med reglene om vern av personopplysninger, jf. VIS-forordningens fortale nr. 17 – 19, som gjør henvisning til

EUs regler om databeskyttelse (direktiv nr. 95/46 og forordning nr. 45/2001).

I rådsbeslutning nr. 633/2008 er det gitt nærmere regler om utpekte myndigheter og Europols tilgang til VIS for å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger. Rådsbeslutningen fastsetter vilkårene for at spesielt utpekte nasjonale myndigheter med ansvar for å forebygge, etterforske og oppklare alvorlig kriminalitet, særlig terrorisme, skal få tilgang til opplysninger i VIS. I tillegg til de nasjonale myndighetene gir beslutningen hjemmel for at også EUs særskilte politiorgan, Europol, skal få tilgang til den sentrale VIS-databasen. For Europol gjelder de samme vilkår som for nasjonale myndigheter når det gjelder å få tilgang til VIS.

3.3 Særlig om personvern og proporsjonalitetsprinsippet

Kommisjonen utga 28. desember 2004 en omfattende konsekvensanalyse, Extended impact assessment of the Visa Information System – EIA, basert på en bred konsekvensanalyse utført av European Policy Evaluation Consortium (EPEC) i desember 2004. (EIA-rapporten følger som uttrykt vedlegg til proposisjonen her eller kan finnes på: <http://www.statewatch.org/news/2005/jan/vis-com-835-study.pdf>.) Behovet for og virkningene av VIS ble vurdert opp mot andre aktuelle virkemidler. Konsekvensanalysen redegjør for dagens situasjon og regelverk hva angår Schengenlandenes implementering av den felles visumpolitikken. Analysen har sett på situasjonen med forfalskning i forbindelse med visumsøknad og forfalskning av reisedokument, samt «visa-shopping». Videre er det sett på grensekontroll og ulovlig innvandring, indre sikkerhet og terrorisme og situasjonen for bona fide-søkere/visuminnehavere. Fire ulike måter å nå de målene som ble satt av EUs Råd på, er vurdert:

1. Ikke opprette VIS (status quo).
2. Opprette et annet innreise-/utreiseprogram.
3. Opprette VIS uten biometri.
4. Opprette VIS med biometri.

Analysen har sett på både finansielle og praktiske konsekvenser for visumsøkere, herunder inngripen i sentrale menneskerettigheter og folks privatliv. Ulempene ved dette er vurdert opp mot fordelene i forhold til effektiv implementering av en felles visumpolitikk, forenkling av Dublin II-forordningen, reduksjon av tilfeller med forfalskning og «visa-shopping», økt effektivitet av grensekontroll, forenkling for bona fide-søkere og -visuminnehavere,

reduksjon av ulovlig migrasjon og bidrag til indre sikkerhet.

Oppsummeringen av disse fordelene og ulempene viser at VIS med biometri vil gi en substansiell forbedring på de fleste områder. På den annen side vil det medføre betydelige finansielle kostnader og sterk inngripen på området personvern og grunnleggende rettigheter. På denne bakgrunn ble alternativ 3, VIS uten biometri, og alternativ 4, VIS med biometri, vurdert opp mot hverandre. I denne vurderingen ble det bl.a. sett hen til hvilke kategorier personopplysninger som skal tas inn i VIS, hvilke myndigheter som skal ha tilgang og hvor lenge opplysningene skal lagres. I analysen ble det lagt meget stor vekt på individets fundamentale rettigheter, at biometriske data gis stor tillit som identifikator, at identitetstyveri kan forekomme, og at den enkelte derfor må sikres muligheten til å kunne endre feilregistrering. Det ble grundig gjennomgått hvilke sikkerhetsforanstaltninger for beskyttelse av personopplysninger og datasikkerhet som er nødvendig. Det ble videre sett hen til at erfaring viser at ved å innføre to biometrisk kjennetegn, og/eller ytterligere opplysninger, så vil disse ekstra søkerkriteriene i betydelig grad redusere hyppigheten av feil.

Hva angår troverdigheten av biometriske data, viste analysen til Eurodac-databasen for fingeravtrykk av asylsøkere i Europa. Den er satt opp med et nøyaktighetskrav på mer enn 99,9 % sikkerhet for alle returnerte søk, og med en sannsynlighet for mindre enn 0,5 % for feiltreff. Feilmarginen er altså programmert til mellom 0,1–0,5 % transaksjoner i databasen. Med antatt 12 millioner søkere i VIS årlig (for alle Schengenstatene), kan en feilmargin på 0,1 % resultere i 12 000 tilfeller av falske eller feilidentifiserte visumsøkere. Dette vil kunne få alvorlige konsekvenser for den enkelte søker, som kan risikere å få sin søknad avslått eller bli nektet innreise på territoriet. Slike negative konsekvenser dempes imidlertid ved å informere søkeren og umiddelbart sørge for hurtig adgang til endring av databasens opplysninger. Rett til retting og sletting av uriktig informasjon følger av EUs personverndirektiv nr. 46/95 artikkel 12.

En effektiv implementering av Schengenlandenes felles visumpolitikk, reduksjon i forfalskning og «visa-shopping», økt effektivitet ved grensekontroll, reduksjon i ulovlig migrasjon, bidrag til økt indre sikkerhet og hjelp i kampen mot terrorisme, samt at VIS med biometri vil være et effektivt system for alle bona fide-reisende – talte for at det nye visumsystemet VIS skulle inneholde biometri.

Under arbeidet med VIS-forordningen har man løpende konsultert EUs gruppe for beskyttelse av personopplysninger, den såkalte «Artikkel 29-grup-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

pen» (The Working Party on the Protection of Individuals with regard to the Processing of Personal Data, opprettet i medhold av artikkel 29 i EU-direktiv nr. 46/96 av 24. oktober 1995). Norge deltar i Artikkel 29-gruppen med eksperter på personopplysningsloven og har således fulgt denne delen av VIS-arbeidet.

VIS-forordningen er også et resultat av nye vedtaksprosedyrer, som innebærer at Europa-parlamentet har medbestemmelsesrett. Det vil si at et lovforslag skal være omforent både i Rådet og i Parlamentet. Parlamentet har i hele prosessen med VIS-forordningen stilt meget strenge krav til individets rettigheter og beskyttelse på personvernområdet. VIS-forordningen er dermed et resultat av en møysommelig avveining mellom medlemsstatenes fokus på at VIS også skal inneha visse kontrollelementer, og Parlamentets fokus på individets rettigheter og beskyttelse.

Hva mer angår personvern, har VIS-forordningen et særskilt kapittel om dette, kapittel VI. Der omhandles rettigheter og tilsyn i forbindelse med databeskyttelse, samt regler for erstatningsansvar.

Det er også lagt stor vekt på proporsjonalitetsprinsippet. VIS-forordningen er ikke mer vidtgående enn det som er nødvendig for å nå målet. De opplysninger som skal legges inn i VIS, er opplysninger som er nødvendige for å kunne behandle visumsøknader, og opplysninger om avgjørelsene av søknadene. Det fremgår av fortale nr. 12 at enhver behandling av opplysninger i VIS skal være proporsjonal med formålet. Videre må behandlingen være nødvendig for å utføre de autoriserte myndigheters oppgaver. Opplysninger om søker skal tas fra slikt søknadsskjema som benyttes i dag.

Biometriske data i VIS gjør det mulig å foreta identifikasjon og verifikasjon uavhengig av om det finnes andre lagringsmedier, så som microchips, og uavhengig av om disse fremlegges, og om de fungerer eller ikke. Det er ønskelig å begrense lagring av opplysninger til det som anses som strengt nødvendig. VIS omfatter således ikke lagring av skannede dokumenter, hvilket har vært vurdert. Det ble funnet at det kun er behov for slike ytterligere dokumenter i særlige tilfeller, og i slike tilfeller kan kopier av dokumentene sendes etter anmodning.

Kun bemyndiget personell hos de enkelte medlemsstatenes ansvarlige myndigheter har tilgang til opplysningene i VIS, jf. kapittel 3.2 ovenfor. I forordningen spesifiseres tilgang til opplysningene for hvert av de formål som er fastlagt i forordningen, og tilgangen er begrenset til det omfang opplysningene er nødvendige for utførelsen av oppgavene i overensstemmelse med disse formålene.

Det fremgår videre av fortale nr. 12 at ved bruk

av VIS skal ansvarlig myndighet sørge for at den angjeldendes menneskelige verdighet og integritet respekteres, og det skal ikke forekomme diskriminering på grunn av kjønn, rase eller etnisk opprinnelse, religion eller tro, funksjonshemming, alder eller seksuell legning.

3.4 Kort oversikt over Europaparlaments- og rådsforordning 767/2008

Innhold og oppbygning

VIS-forordningens fortale angir bakgrunnen for opprettelsen av VIS. Ulike sider av VIS gjennomgås, som for eksempel formålet sett i forhold til hensynet til personvern og proporsjonalitetsprinsippet. VIS-forordningen består av 51 artikler, hvor innholdet av og rammene for VIS-systemet beskrives. Artikkene er delt inn i ulike tematiske kapitler med definisjoner, formål, hvilke data som skal registreres i VIS, hvilke myndigheter som skal kunne benytte VIS, hvilken tilgang ulike myndigheter har til de ulike operasjonene i VIS, prosedyrer, drift og ansvar, personvern og kontroll. Forordningen inneholder også en bestemmelse om at VIS skal evalueres etter henholdsvis to og tre års drift, og deretter hvert fjerde år.

Kapittel I – Generelle bestemmelser

Kapittel I omhandler VIS» virkeområde, formål, definisjoner, kategorier av opplysninger og generelle regler om adgangen til VIS.

Kapittel II – Visummyndighetenes registrering og bruk av data

Dette kapittelet omhandler forpliktelser og prosedyrer for visummyndighetenes registrering og anvendelse av opplysninger. Det presiseres hvilke opplysninger som skal legges inn ved registrering av søknaden, og hvilke opplysninger som skal tilføyes, når det er truffet avgjørelse om å utstede, avslå, annullere, inndra eller forlenge et visum eller avslå å behandle søknaden. Dessuten fastslås det at visummyndighetene er forpliktet til å anvende VIS ved behandlingen av visumsøknader. Videre beskrives prosedyrene for anvendelsen av VIS i forbindelse med konsultasjoner mellom medlemslandenes sentrale myndigheter. Kapittelet inneholder også bestemmelser om visummyndighetenes bruk av opplysningene i forbindelse med rapportering og statistikker.

Kapittel III – Andre myndigheters tilgang til VIS

Dette kapitlet angir vilkår og prosedyrer for andre myndigheters anvendelse av VIS¹. Formålet med disse bestemmelsene er kontroll av visum, verifikasjon av visuminnehaver, identifikasjon og retur av ulovlige innvandrere, fastsettelse av ansvaret for asylsøknader og behandling av disse, jf. Dublin II-avtalen. For hvert av de spesifikke formålene, fastsettes det hvilke myndigheter som skal ha adgang til å søke i VIS.

Kapittel IV – Lagring og endring av data

Her omhandles reglene for lagring, endring og sletting av opplysninger i VIS. Lagringsperioden skal være maksimum fem år, beregnet fra datoen for utløpet av det innvilgede visumet. Begrepet «ansvarlig medlemsstat» benyttes, og med dette menes den medlemsstat som har lagt inn opplysningene i VIS. Det fastslås at det kun er denne stat som har rett til å gjøre endringer i de innlagte opplysninger. Dersom en visumsøker som er registrert i VIS blir statsborger av et medlemsland før femårs perioden er utløpt, skal vedkommende slettes fra VIS.

Kapittel V – drift og ansvar

Kapitlet gjelder drift og ansvar. Den sentrale VIS-basen skal ligge i Strasbourg (Frankrike), og backup VIS-basen skal ligge i St. Johann i Pongau (Østerrike). Videre skal det opprettes en separat styringsenhet, Management Authority, som er ansvarlig for driften av sentralenheten for visumopplysninger (VIS-basen) og de nasjonale kontaktpunkter. Management Authority skal også være ansvarlig for sikkerhet, koordinering osv. i forbindelse med infrastrukturen mellom den sentrale VIS-basen og nasjonale grenseflater. Kommisjonen skal ha ansvaret for øvrige oppgaver knyttet til denne infrastrukturen.

Kapitlet inneholder ti omfattende artikler som retter fokus mot medlemsstatenes ansvar for databeskyttelse og sikring av opplysningene før og under fremsendelsen til de nasjonale grenseflater. Blant annet fastslås det at hver medlemsstat skal ivareta sikkerheten for de opplysningene som den mottar fra VIS, og treffe nødvendige foranstaltninger for bl.a. å hindre at uautoriserte personer får

adgang til slike nasjonale anlegg (herunder kontroll ved inngangen til anlegget). Medlemsstaten skal videre forebygge at uautoriserte personer leser, kopierer, endrer eller sletter opplysninger, og videre sikre kontroll med innlegging av opplysninger og adgang til opplysninger. Det settes også fokus på at kontroll med forsendelse og transport av opplysninger skal sikres. Management Authority skal treffe tilsvarende foranstaltninger for driften av VIS.

Kapittel VI – Rettigheter og tilsyn mht. databeskyttelse

Dette kapitlet omhandler rettigheter og tilsyn mht. personopplysninger. EU-direktiv 95/46 og forordning 45/2001 om databeskyttelse får full anvendelse på VIS-forordningen. Samtidig presiserer bestemmelsene i kapitlet viktigheten av beskyttelse av den registrertes rettigheter, samt rollen til de nasjonale myndigheter og den europeiske uavhengige tilsynsmyndigheten (the Independent Supervisory Authority).

Kapittel VII – Sluttbestemmelser

Dette er forordningens avsluttende kapittel. Kapitlet omhandler bl.a. gjennomføring, oppstart og drift, kontroll og evaluering, ikrafttredelsestidspunkt og anvendelse av VIS-forordningen.

For øvrig vises det til stortingsproposisjonen for nærmere omtale av de enkelte artiklene.

3.5 Kort oversikt over rådsbeslutning nr. 633/2008

Beslutningen, som har 18 artikler, angir bl.a. prosedyrer og vilkår for lesetilgang til VIS for det formål å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger. Den inneholder også omfattende bestemmelser om personvern. I beslutningen gis det flere definisjoner, og det vises til at definisjonene i VIS-forordningen også gjelder ved anvendelse av denne rettsakten.

Hvert land skal utpeke og gi Kommisjonen og rådssekretariatet en liste over hvilke myndigheter som gis lesetilgang til VIS. I Norge tas det sikte på at Kriminalpolitisen og Politiets Sikkerhetstjeneste gis slik tilgang, se kapittel 7 nedenfor. Hvert land skal dessuten peke ut et eller flere sentrale tilgangspunkter («access points») som gir de nevnte politimyndighetene den faktiske tilgangen til opplysninger i VIS. Den aktuelle politimyndigheten skal fremsette en begrunnet anmodning til det

¹ I mange av Schengenstatene er det klare faktiske og administrative grensedragninger mellom utlendingsmyndighetene og f.eks. de myndigheter som utøver grensek kontroll eller utlendingskontroll inne på territoriet.

sentrale tilgangspunktet om å få slik tilgang til VIS. Anmodningen skal vurderes i forhold til gjeldende vilkår som fremgår av rådsbeslutningen. Opplysningene i VIS skal overføres fra tilgangspunktet til vedkommende politimyndighet på en slik måte at opplysningene forblir konfidensielle. I spesielle tilfelle hvor det er særlig viktig å få en rask behandling av anmodningen om tilgang, kan anmodningen fremsettes muntlig. Anmodningen kan i slike tilfeller behandles umiddelbart, hvoretter tilgangspunktet i ettertid kan verifisere at vilkårene for tilgang er oppfylt.

Artikkel 2 i rådsbeslutningen definerer sentrale begreper. «Terroristhandlinger» beskrives som overtredelse av nasjonal rett som korresponderer med, eller tilsvarende handlinger beskrevet i artiklene 1 – 4 i Rådets rammebeslutning 2002/475/JHA av 13. juni 2002 om bekjempelse av terrorisme. «Alvorlig kriminell handling» defineres som kriminelle handlinger som korresponderer med, eller tilsvarende handlinger referert til i artikkel 2 (2) i Rådets rammebeslutning 2002/584/JHA. Rammebeslutningen er rettslig sett ikke bindende for Norge, men den lister opp en rekke handlinger som tradisjonelt sees på som alvorlig kriminalitet og som samtlige er straffbare etter norsk rett, og som må kunne føre til fengselsstraff i minst tre år.

«Utpekte myndigheter» defineres som myndigheter som er ansvarlige for å hindre, avdekke eller etterforske terrorhandlinger eller andre alvorlige kriminelle handlinger, og som er utpekt av medlemsstaten i henhold til artikkel 3.

I henhold til artikkel 9 skal det iverksettes særskilte tiltak for å beskytte data som overføres fra VIS til aktuell politimyndighet. Det skal sørges for at data til enhver tid utelukkende er tilgjengelig for autorisert personell, og at all overføring av data kan dokumenteres.

Artikkel 10 slår fast at personer som påføres skade på grunn av ulovlig behandling av data eller på grunn av annen form for brudd på reglene i rådsbeslutningen har krav på erstatning. Medlemslandet som er ansvarlig for at skaden inntrådte, er pliktig til å yte erstatning.

Det følger av artikkel 11 at alle medlemsstater skal sørge for at dets nasjonale myndigheter som har tilgang til VIS forholder seg til reglene i rådsbeslutningen, og at disse myndighetene samarbeider med nasjonale organer som har ansvar for å overvåke datasikkerhet og personvern. Disse myndighetene skal i henhold til artikkel 8 påse at behandlingen av data skjer i henhold til reglene i beslutningen. De skal dessuten hvert femte år gjennomføre en revisjon av behandlingen av data fra VIS.

Artikkel 13 fastsetter at data som er innhentet fra VIS, i henhold til nasjonal lovgivning og i henhold til rådsbeslutningens formål, kan lagres i en enkelt sak bare så lenge som dette er nødvendig for saken.

Artikkel 14 omhandler enkeltpersoners rett til å gjøre seg kjent med opplysninger som finnes om dem i VIS. Denne retten følger nasjonal lovgivning i det landet hvor innsynsretten gjøres gjeldende. Artikkelen sier at personer som påviser at opplysninger om dem i VIS faktisk er feil, har rett til å kreve feilen rettet eller slettet hvis det dreier seg om data som er registrert i strid med regelverket for VIS.

I beslutningens artikkel 16 er det tatt inn regler med krav om at all behandling av data fra VIS skal registreres for det formål å kunne kontrollere at tilgangen til data er lovlig, at data behandles lovlig, at systemet fungerer korrekt og at data sikres tilstrekkelig. Denne registreringen skal kun benyttes i den hensikt å sikre personvern og databeskyttelse. Registreringen skal sikres nødvendig beskyttelse mot ulovlig tilgang og misbruk.

4 Gjeldende rett

4.1 Utlendingsloven

I norsk rett foreligger det pr. i dag ingen bestemmelse om registrering og lagring av biometrisk personinformasjon i forbindelse med visumsøknader. Regler om når en utlending må ha visum, hvem som behandler visumsøknader, hvem som utsteder visum mv. er imidlertid gitt i utlendingsloven § 25, jf. utlendingsforskriften §§ 104 – 113 a, og i § 8 flg i utlendingsloven av 15.05.2008.

Fremgangsmåten ved søknad om besøksvisum er regulert i gjeldende utlendingsforskrift § 108. Utlendingsforskriften § 109 omhandler behandling av søknader om besøksvisum. Det følger av disse bestemmelsene at søknad om visum fremmes på fastsatt skjema som skal inneholde fotografi av søkeren og søkerens underskrift. Søkeren må dokumentere sin identitet med gyldig reisedokument som kan påføres visum, og søkeren kan pålegges å dokumentere andre opplysninger som er gitt når myndighetene finner det nødvendig.

Selv om det ved søknad om visum ikke er adgang til å registrere og lagre biometri i gjeldende lov, finnes det andre bestemmelser i utlendingsregelverket som gir slik adgang. Blant annet i reglene om identifisering i utlendingsloven § 37, jf. utlendingsforskriften §§ 128 – 132, er det gitt hjemmel for å ta fotografi og fingeravtrykk. Det følger av § 37 fjerde ledd at det kan tas fotografi og fingeravtrykk av utlending som ikke kan dokumentere sin identitet eller som det er grunn til å anta oppgir falsk identitet. Likeledes kan det tas fotografi og fingeravtrykk av utlending som søker asyl eller tilatelse etter loven, eller har fått avslag på slik søknad, samt utlending som er bortvist, utvist eller antas å oppholde seg ulovlig i riket. Fotografi og fingeravtrykk blir oppbevart i den enkelte utlendings-sak. Fingeravtrykkene lagres i et EDB-basert fingeravtrykksregister (utlendingsregisteret) i Kripos' alminnelige fingeravtrykksregister. Utenlandske myndigheter har ikke tilgang til dette registeret, men etter utlendingsforskriften § 131 tredje ledd kan opplysninger fra registeret utleveres med hjemmel i utvekslingsavtaler eller etter en konkret vurdering. Når sletting av fingeravtrykk skal foretas, er angitt i utlendingsforskriften § 132.

I forbindelse med identifisering er det også adgang til å ta fingeravtrykk etter utlendingsloven § 37 e, og fingeravtrykk tatt med hjemmel i denne bestemmelsen lagres i et sentralt register. Bestemmelsen har sin bakgrunn i rådsforordning (EF) nr. 2725/2000 (Eurodac-forordningen). Eurodac består av en sentral enhet som driver en sentral elektronisk database for fingeravtrykksopplysninger. Registeret har til formål å bidra til fastsettelse av hvilken stat som i henhold til Dublinregelverket er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremmes i en medlemsstat. Det følger av § 37 e at det kan tas fingeravtrykk av asylsøker over 14 år, utlending som anholdes i forbindelse med ulovlig passering av ytre Schengengrense og utlending som oppholder seg ulovlig i riket. Fingeravtrykkene og visse ledsagende opplysninger, som dato for den dag fingeravtrykkene ble tatt, sted og dato for fremleggelse av asylsøknaden, kjønn og opprinnelsesstat, skal lagres i den sentrale databasen. Det er i medhold av § 37 e gitt nærmere regler i utlendingsforskriften om behandlingen av opplysningene, herunder om overføring av opplysninger til sentralenheten, lagring, sperring, innsyn, retting og sletting, jf. utlendingsforskriften §§ 132 a – 132 g.

4.2 Passloven

I forhold til biometri er det utover utlendingsfeltet relevant å se hen til innføringen av elektronisk lagring av biometri i pass, som er hjemlet i lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass (passloven), og som har sin bakgrunn i hendelsene 11. september 2001. Endringene i passloven, som trådte i kraft 17. juni 2005, tar sikte på å gjennomføre rådsforordning nr. 2252/2004 om biometri i pass og reisedokumenter utstedt av medlemslandene. I henhold til passloven § 6 annet ledd kan det til bruk for senere verifisering eller kontroll av passinnehaverens identitet, innhentes og lagres i passet biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto. Informasjonen lagres elektronisk i passet, og ved hjelp av tilpasset leserutstyr på grensekontrollstedet skal dataene i passet kunne sammenlignes med innehaveren for å bekrefte at vedkommende er rette innehaver. Regler om rett til innsyn i og retting av biometrisk in-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

formasjon, samt sletting av biometrisk informasjon innhentet for utstedelse av pass og til gjennomføring av grensekontroll (verifikasjon), er gitt i passloven § 6 a.

I tillegg til dagens ansiktsfoto skal det etter ovennevnte rådsforordning tas i bruk biometri i form av fingeravtrykk innen 28. juni 2009. Det pågår for tiden et arbeid i Justisdepartementet for å få på plass lovhjemmel her.

4.3 Personopplysningsloven

Retten til privatliv følger bl.a. av den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 og står sentralt i EUs personverndirektiv. Personverndirektivet er gjennomført i norsk rett ved lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven). Loven skal beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger. Videre skal den bidra til at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, herunder behovet for personlig integritet,

privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger.

Personopplysningsloven skiller i § 2 mellom «personopplysninger», som er opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson, og «sensitive personopplysninger», som er opplysninger om bl.a. rase, etnisk bakgrunn, politisk, filosofisk eller religiøs oppfatning og om en person har vært mistenkt, siktet, tiltalt eller dømt for en straffbar handling. Etter lovens § 8 er det kun anledning til å behandle personopplysninger, dvs. samle inn, registrere, sammenstille, lagre, utlevere eller en kombinasjon av dette, dersom den registrerte har samtykket, eller det er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling, eller det er nødvendig bl.a. for å utøve offentlig myndighet. For behandling av sensitive personopplysninger listes det opp flere alternative tilleggsvilkår i § 9.

For behandling av personopplysninger kreves det melding til Datatilsynet, jf. personopplysningsloven § 31, mens det for behandling av sensitive personopplysninger kreves konsesjon fra Datatilsynet, jf. § 33.

5 Høringsbrevets forslag

I høringsbrevet ble bakgrunnen for forslaget beskrevet; arbeidet med VIS-forordningen i EU. Det ble også redegjort for at Norge som part i Schengensamarbeidet er forpliktet til å gjennomføre Schengenrelevante rettsakter i norsk rett. Etter en fremstilling av visuminformasjonssystemet og gjeldende rett, foreslo departementet å innføre en særskilt hjemmel i utlendingsloven for å registrere biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk ved søknad om visum. Det ble også foreslått lovhjemlet at den biometriske informasjonen skal overføres til en sentralenhet for visumopplysninger.

Ettersom formålet med VIS er videre enn kun identifisering og verifisering, foreslo departementet at hjemmelen for å overføre informasjon til den sentrale VIS-enheten også skulle omfatte opplysninger som er nødvendige for behandling av søknad om visum, opplysninger om avgjørelsen av søknaden, samt opplysninger om annullering, tilbakekall og forlengelse av visum.

I høringsbrevet ble det videre foreslått at personopplysningsloven skal gjelde for behandling av opplysningene dersom ikke annet er bestemt i lov eller forskrift.

Da det vil være behov for nærmere detaljregulering av bruk av VIS, ble det foreslått at nærmere regler om behandling av opplysningene kan fastsettes av Kongen i forskrift.

Det ble i høringsbrevet understreket at VIS-forordningen på dette tidspunkt fortsatt var under utarbeidelse i EU. Forordningen var opprinnelig planlagt vedtatt i EU i 2006, med oppstart av VIS 1. januar 2007. Det var således viktig å sikre nødvendig lovhjemmel i norsk rett for at VIS også skulle kunne tre i kraft i Norge på den planlagte oppstartdatoen. Dersom endelig forordningstekst skulle innebære vesentlige endringer i forhold til det utkastet som forelå på tidspunktet for utsendelsen av høringsbrevet, ville departementet vurdere å sende nytt lovforslag på høring. Høringsbrevet tok imidlertid høyde for rådsbeslutning nr. 633/2008 om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger, ved at den foreslåtte lovhjemmelen mente å omfatte også disse organenes tilgang til VIS.

6 Høringsinstansenes syn

I alt 25 høringsinstanser har kommentert forslaget. Av disse har 16 ingen merknader, mens 9 har realitetsmerknader. Datatilsynet påpeker utfordringer mht. personvern og har flere merknader i denne forbindelse. De øvrige instansene er positive til implementeringen av VIS, samtidig som de har kommentarer til departementets forslag.

Innvandrerne Landsorganisasjon i Norge mener at etablering av et visuminformasjonsystem (VIS) er et viktig initiativ med sikte på å fremme stabilitet og sikkerhet, samtidig som det legger et stort ansvar på medlemsstatene hva angår ivaretagelsen av personvern. Organisasjonen ønsker at det presiseres i lovteksten at søker og ev. referanseperson skal informeres om registrering og lagring av biometriske data, samt om muligheten for innsyn og retting av opplysninger.

Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH) har ikke innvendinger til forslaget. HSH påpeker imidlertid viktigheten av proporsjonalitetsprinsippet og hensynet til personvern, og organisasjonen er særlig opptatt av at reglene om personvern og datasikkerhet i personverndirektivet vil gjelde for enhver tilgang til og bruk av ordningen.

Norges Rederiforbund mener forslaget er nødvendig og ønskelig for fortsatt norsk deltakelse i Schengensamarbeidet.

Advokatforeningen støtter forslaget, men anbefaler at det i lovteksten innarbeides en henvisning til VIS-forordningen for å sikre at lovanvender er kjent med bestemmelsens opphav, samtidig som implementeringen av EU-lovgivning synliggjøres. Videre anbefaler foreningen at ordlyden i forordningens artikkel 30 (rett til informasjon) tas inn i lovbestemmelsen, samt at det angis hvilke organer som er klageinstanser. Det anbefales også at det i lovteksten gjøres en henvisning til Europarådets regler om databeskyttelse (EDP) i tillegg til henvisningen til personopplysningsloven, og at det tas inn en særskilt henvisning til erstatningsmulighetene som VIS-forordningen åpner for i artikkel 27.

Politiets Sikkerhets Tjeneste (PST) støtter forslaget og har merket seg at det arbeides med en egen rettsakt som gir nasjonale myndigheter med ansvar for indre sikkerhet adgang til opplysninger i VIS. PST understreker at registrering av biometriske

data ved visumsøknader vil kunne være et viktig bidrag også til å bekjempe internasjonal terrorisme. Det legges således til grunn at PST som ansvarlig for indre sikkerhet i Norge vil få tilgang til VIS.

Politidirektoratet (POD) har ingen merknader til lovforslaget, men bemerker at de er kjent med at EUs Råd 24. mai 2005 besluttet at Europol og myndigheter med ansvar for indre sikkerhet skal gis tilgang til VIS for nærmere angitte formål. POD bemerker videre at spørsmålet om hvorvidt sikkerhetsmyndighetenes tilgang til VIS skal skje via et sentralt nasjonalt kontaktpunkt eller direkte, er av sentral betydning for politiet.

Tunsberg Biskop er urolig for at innføringen av VIS kan føre til betydelig redusert mulighet for mennesker fra den fattigere del av verden til å søke besøks- eller studievisum til Norge, jf. en fordyring av søknadsprosessen og økte gebyrer. Dessuten kan måten registrering av biometriske data skjer på, være med på å forsterke negative forventninger og holdninger til utlendinger som ønsker opphold og arbeid her i landet.

Datatilsynet viser til at tilsynet er kjent med forslaget til VIS-forordning gjennom sin deltakelse i EUs Artikkel 29-komité. Datatilsynet påpeker bl.a. at opprettelsen av store internasjonale databaser alltid utfordrer personvernet. Spesielt påpekes problemet med identitetstyveri – at en person med falske identitetspapirer blir registrert i VIS. Kvalitets-sikring i registreringsprosessen må sikres, og man må ha klart for seg at man ikke kan legge til grunn større tillit til den registrerte identitet enn det man har på registreringstidspunktet. På denne bakgrunn bes det om at det utføres en konsekvensanalyse i forhold til feilregistrering, og at denne foretas før systemet tas i bruk. Videre finner Datatilsynet det betenkelig at det skal registreres fingeravtrykk av barn. Når det gjelder nasjonal lovregulering, anbeføres det at formål, behandlingsansvar, tilgang og frister for sletting bør lovfestes og ikke overlates til forskriftsregulering. Datatilsynet viser til nylig erfaring med mangelfull ansvars plassering i forhold til Eurodac, og ber om at behandlingsansvaret i forhold til VIS lovfestes.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) påpeker at risikoen for feilidentifisering er

vesentlig lavere når identifikasjon er basert på en kombinasjon av fingeravtrykk og ansiktsfoto, enn når den bare er basert på fingervatrykk. FAD påpeker videre at Artikkel 29-gruppen i sin Opinion 2/2005 i anbefaling nr. 8 påpeker at den registrerte har rett til manuell overprøving av helautomatiserte beslutninger, jf EU's personverndirektiv nr 46/95 artikkel 15.

Utlendingsdirektoratet (UDI) er positiv til innføringen av VIS og anser at systemet vil bidra til kortere saksbehandlingstider og større brukervennlighet. Av informasjons- og rettssikkerhetshensyn bør viktige deler av forordningen fremgå av norsk lov, og personvern hensyn vil bli bedre ivaretatt dersom det fremgår av loven at personopplysningsloven (som bygger på EUs personverndirektiv) gjelder for all tilgang til og bruk av det nye systemet. Direktoratet mener at hjemmelen for innføring av VIS fortrinnsvis bør nedfelles i en egen VIS-lov, og det vises til likheter med SIS-systemet, som er nedfelt i egen lov. VIS-forordningen regulerer flere forhold enn de som er hjemlet i utlendingsloven; foruten

myndigheter som utøver utlendingskontroll (både politiet og UDI) eller vurderer asylsøknader, åpner forordningen for at også sikkerhetsmyndighetene kan få begrenset tilgang til systemet.

Subsidiært foreslår direktoratet at det utformes flere bestemmelser i utlendingsloven, som da plasseres under kapittel 4 om inn- og utreise. Videre foreslås det å synliggjøre at VIS er et system for utveksling av både biometriske og alfanumeriske personopplysninger, til tross for at utlendingsloven § 34 a allerede hjemler utveksling av alfanumeriske data. Direktoratet foreslår at det i loven ikke presiseres hva de biometriske dataene består av, for lettere å kunne innføre nye biometriske kjennetegn, for eksempel irisgjenkjenning. Det foreslås at det gjøres henvisning til VIS både i dagens kapittel 3, som omhandler vern mot forfølgelse, og kapittel 5 om bortvisning og utvisning, da politi og utlendingsmyndigheter med ansvar for grensekontroll, identifikasjon, bort- og utvisning blir berørt av VIS. UDI ønsker også at det skal fremgå av lovhjemmelen hvilke formål opplysningene kan brukes til.

7 Departementets vurderinger

Siden departementets forslag ble sendt på høring i mars 2006 har VIS vært behandlet i EU og i Schengen-fellesorganet i ytterligere to år. VIS vil bygge på to separate rettsakter. Den ene rettsakten danner rammen for VIS-systemet på visumområdet (Europaparlaments- og rådsforordning nr. 767/08), mens den andre regulerer tilgangen til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å hindre, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger (Rådsbeslutning nr. 633/08).

Departementet opplyste i høringsbrevet av 2006, at på bakgrunn av beslutning i Rådet den 24.02.05 hadde Kommisjonen utarbeidet et forslag til en rettsakt som gir tilgang til opplysninger i VIS for myndigheter som er ansvarlig for indre sikkerhet og for Europol, med formål å avverge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger. Det ble opplyst at departementet ville komme tilbake til dette når rettsakten var vedtatt. Det ble videre i høringsbrevet gitt uttrykk for at dersom det i EUs slutførende arbeid med VIS-forordningen skulle vise seg å bli vesentlige endringer i forhold til det som var kjent på tidspunktet for utarbeidelsen av høringsforslaget, ville nytt forslag bli sendt på høring. VIS-forordningen som ble endelig vedtatt i 2008, innebærer ingen vesentlige endringer i forhold til det utkastet til VIS-forordning som forelå på høringstidspunktet. Hva gjelder rådsbeslutning nr. 633/08, så var også formålet og de ytre rammene for sikkerhetsmyndighetenes og Europols tilgang til VIS fastlagt slik det ble omtalt i høringsbrevet, og det har ikke skjedd vesentlige endringer frem til rådsbeslutningen ble endelig vedtatt i 2008. Departementet har på denne bakgrunn funnet at det ikke foreligger grunnlag for å sende forslaget eller deler av det på ny høring, jf utredningsinstruksens pkt. 5.4 c. Høringsinstansene har avgitt grundige høringsuttalelser i relasjon til begge rettsaktene. Med utgangspunkt i høringsinstansenes innspill, har departementet valgt å endre noe på utformingen av lovforslaget.

Departementet foreslår syv bestemmelser om VIS i utlendingsloven, der man synliggjør skillet mellom utlendingsmyndighetenes rolle ved bruk av VIS, og når utpekte myndigheter med formål å

avverge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger gis rett til å søke i deler av VIS. Videre foreslår departementet å innta en henvisning til VIS-forordningen i lovteksten, slik at også bakgrunnen for og formålet med VIS fremgår. Behandlingsansvarlig myndighet synliggjøres, og det angis konkret hvilke myndigheter som har tilgang til VIS for hvilke formål. Likeledes foreslås det å innta frister for sletting i lovteksten. Utkastet til lovtekst er således mer omfattende enn det forslaget som ble sendt på høring, men det innebærer ikke materielle endringer i forhold til de rammene som opprinnelig ble foreslått. Departementet har derfor ikke sett behov for en ny høring.

Siden høringsuttalelsene refererer seg til utkastet til VIS-forordning slik det forelå på høringstidspunktet, vil det i dag være noe misforhold mellom høringsinstansenes eventuelle henvisninger til artiklens nummerering og den endelige nummereringen av artiklene. Dette er det tatt høyde for når uttalelsene er vurdert.

Høringsuttalelsene viser at det er god oppslutning om forslaget. Datatilsynet ser imidlertid enkelte betenkeligheter ved opprettelsen av store internasjonale databaser, og både Datatilsynet og UDI påpeker viktige forhold som bør tydeliggjøres i lovteksten.

Utlendingsdirektoratet (UDI) har for det første merknader til lovstrukturen. Primært ønsker direktoratet at det vedtas en egen VIS-lov, alternativt at det gis flere lovbestemmelser i utlendingsloven vedrørende VIS. Etter departementets syn hører lovhjemling av VIS naturlig hjemme i utlendingsloven. Tematisk sett hører VIS inn under utlendingsfeltet, særlig visumområdet. En egen lov tilsvarende SIS-loven her, vil splitte opp regelverket på et område som bør ses samlet. Som omtalt ovenfor, går departementet vekk fra sitt opprinnelige forslag med én lovhjemmel, og imøtekommer ønsket om flere lovbestemmelser om VIS i utlendingsloven.

Hva angår UDIs merknad om å presisere at også alfanumeriske data (bokstavtekst og tall) skal registreres og utveksles, er dette nå imøtekommet ved departementets omarbeidede lovforslag, jf forslaget til § 25 d, samt henvisningen til utlendingsloven § 34 a som er inntatt i forslagens § 25 e. Likely-

dende forslag er gitt i utkast til ny utlendingslov § 102 b jf. § 102 c.

Når det gjelder Datatilsynets påpeking av problemer med feilregistrering og identitetstyveri, og derav behovet for en konsekvensanalyse, ser departementet at dette ikke ble tilstrekkelig redegjort for i høringsbrevet.

Kommisjonen utga i 2004 en omfattende konsekvensanalyse, basert på en underlagsstudie fra EPEC, jf. kapittel 3.3 ovenfor. I departementets vurdering av personvernmessige konsekvenser har vi bl.a. bygget på Kommisjonens og EPECs konsekvensanalyser, der det ble foretatt en kartlegging av problemene i dagens situasjon med bl.a. forfalskning av (reise)dokumenter og «visa-shopping», ulovlig innvandring, indre sikkerhet og terrorisme samt forholdet til bona fide-visumsøkere og -innehavere. Fire alternative løsninger ble vurdert (ikke opprette VIS, opprette et annet innreise-/utreise-system enn VIS, opprette VIS uten biometri og opprette VIS med biometri). Videre så analysene både på finansielle og praktiske konsekvenser for visumsøkerne, herunder inngripen i sentrale menneskerettigheter og folks privatsfære. Det fremstår klart at VIS vil medføre betydelige finansielle kostnader samt berøre grunnleggende personvernsspørsmål. Ulempene ved inngripen i privatsfæren ble vurdert opp mot fordelene i forhold til effektiv implementering av en felles visumpolitikk, forenkling av Dublin II-forordningen, reduksjon av tilfeller med forfalskning og «visa-shopping», økt effektivitet av grensekontroll, reduksjon av ulovlig migrasjon, bidrag til indre sikkerhet samt den forenkling for bona fidevisumsøkere og -innehavere VIS-systemet vil innebære. Oppsummeringen av disse fordelene og ulempene viste at VIS med biometri vil gi substansiell forbedring på de fleste områder. For å kompensere for de negative konsekvensene, har bl.a. proporsjonalitetsprinsippet og fastlegging av regler for personvern, stått i sterk fokus ved utarbeidelsen av VIS-regelverket. Det vises til at VIS-forordningen i kapittel VI har omfattende regler om rettigheter og overvåking av databeskyttelse.

Opprettelsen av VIS med biometri vil innebære en ny bruk av personopplysninger fra visumsøkere. Hittil har opplysninger om visumsøkere kun blitt behandlet av det landet som behandler søknaden om visum. I VIS skal opplysningene lagres sentralt, slik at samtlige medlemsland i Schengensamarbeidet kan gis tilgang til opplysningene. Opplysningene det er tale om, vil imidlertid i utgangspunktet ikke være av sensitiv art, jf. definisjonen i personopplysningsloven § 2 nr. 8. Kapittel II i VIS-forordningen omhandler visummyndighetenes registrering og bruk av opplysninger. Basisopplysningene som

skal registreres hentes fra dagens søknadsformular, dvs. navn, kjønn, fødested, statsborgerskap, passnummer, dato og sted for søknaden, hvilken type visum det søkes om, navn og etternavn på eventuelt referanseperson, hoveddestinasjon for reisen og antatt dato for ankomst og avreise. I tillegg skal biometrisk foto og fingeravtrykk av søker registreres i VIS.

Departementet ser at lagring av slike opplysninger kan oppleves som integritetskrenkende. Det kan opplyses at i tiden som fulgte etter at forslaget her ble sendt på høring, har VIS-forordningen, parallelt med behandlingen i Schengen-fellesorganet, vært til behandling i Europaparlamentet, som har medbestemmelsesrett i denne rettsakten. Parlamentet har hatt særlig fokus på visumsøkeres situasjon generelt og på personvern i særdeleshet. I forhold til det utkastet til VIS-forordning som forelå på høringstidspunktet, er teksten i den endelige VIS-forordningen omfattende bygget ut for å styrke ivaretagelse av søkerens interesser. Både i fortalen og i artiklene vises det til at det til grunn for VIS-forordningen ligger vurderinger av proporsjonalitetsprinsippet, personvern, likebehandling og grunnleggende menneskerettigheter. Kapitlene V og VI, der personvern og datasikkerhet er hovedelementene, er betydelig utvidet i tekst og innhold, for å synliggjøre og sikre at personvern og datasikkerhet ivaretas av samtlige organer og instanser som skal benytte VIS.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) påpeker i sin høringsuttalelse at risikoen for feilidentifisering er vesentlig mindre når identifikasjonen baseres på flere indikatorer enn kun fingeravtrykk. Departementet bemerker at opplysninger som legges inn i VIS vil være både alfanumerisk data hentet fra søknadsskjemaet, og foto og fingeravtrykk av søker. Slik departementet ser det vil det faktum at det er flere opplysninger om søker registrert i VIS, i sin tur være med på å redusere faren for feilidentifikasjon.

Departementet har videre sett på formålet med opprettelsen av VIS, og muligheten for at opplysningene kan bli brukt til andre formål. Departementet har sett hen til at formålet med VIS er å styrke den felles visumpolitikken og det konsulære samarbeid i Schengen, forhindre svindel, forenkle grensekontrollen, forenkle identifikasjon av personer som ikke fyller vilkårene for innreise eller opphold i et medlemsland, forenkle anvendelsen av Dublin II-forordningen samt bidra til å avverge trusler mot medlemslandenes indre sikkerhet, jf. VIS-forordningens artikkel 2. Departementet finner på denne bakgrunn at opprettelsen av VIS med lagring av biometriske kjennetegn er et nødvendig og forholds-

messig tiltak. Vi legger også vekt på at forordningen setter tydelige rammer for hvilke myndigheter som har tilgang til VIS for registrering, endring, sletting og lesing av opplysninger. En liste over autoriserte myndigheter, hvor det beskrives hvilket formål vedkommende myndighet har tilgang til VIS for, skal meddeles Kommisjonen, jf. VIS-forordningens artikkel 6. Det er således en streng kontroll mht. at VIS utelukkende benyttes for de formål som er spesifisert i forordningen.

Det europeiske databeskyttelsesregelverket, jf. direktiv nr. 46/1995 (personverndirektivet) og forordning nr. 45/2001, får full anvendelse for VIS-systemet og bruken av VIS. Personvernets betydning fremheves uttrykkelig i forordningen ved omfattende henvisninger til dette både i fortale og i de enkelte artiklene. Personopplysningsloven gjennomfører personverndirektivet i norsk rett. Henvisningen til personopplysningsloven i utkast til § 25 b (utkast til § 102 i utlendingslov 2008) sikrer således at direktivets regler om personvern etterleves.

Det følger av VIS-forordningen at søker skal få informasjon om hvilken myndighet som er registreringsansvarlig, formålene med å behandle opplysningene i VIS, hvem som er mottaker av opplysningene, at registreringen av opplysningene er obligatorisk, og at søker har rett til innsyn og til eventuelt å foreta retting av opplysningene. I norsk lovgivning er rett til innsyn og informasjonsplikt hjemlet i personopplysningsloven kapittel III. I og med at personopplysningsloven vil gjelde for behandling av opplysninger i VIS, ser vi ikke behov for å gjenta personopplysningslovens bestemmelser om dette i lovforslaget om VIS, jf. høringsuttalelser fra INLO og Advokatforeningen. Det vil imidlertid være behov for utfyllende forskriftsregulering.

Ifølge VIS-forordningen skal nasjonal tilsynsmyndighet for personvern utpekes og meldes til Kommisjonen. Den nasjonale tilsynsmyndigheten skal samarbeide med det europeiske databeskyttelsestilsynet, European Data Protection Supervisor (EDPS), som er opprettet i medhold av forordning nr. 45/2001 om sikring av koordinert tilsyn med VIS og nasjonale systemer. Departementet tiltrer Datatilsynets vurdering av behovet for å lovfeste hvem som skal ha nasjonalt ansvar for behandling av opplysningene i VIS. Det sies derfor uttrykkelig i § 25 f (utkast til § 102 i utlendingslov 2008) at Datatilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet. Videre er det presisert at UDI er behandlingsansvarlig for den norske delen av VIS, NORVIS.

Opprettelsen av VIS innebærer at data om visum skal kunne utveksles Schengenlandene imellom. Når det gjelder utveksling av personopplysninger med utenlandske myndigheter, sier personopp-

lysningsloven § 29 at personopplysninger bare kan overføres til stater som sikrer en forsvarlig behandling av opplysningene. Stater som har gjennomført EUs personverndirektiv anses å oppfylle kravet til forsvarlig behandling.

Departementet anser at lovhjemmelen bør angi hvilke former for biometriske data VIS omhandler. Det er riktig som UDI skriver, at med dagens teknologiske utvikling kan andre former for biometriske data i fremtiden bli aktuelle som personlige kjenetegnet. Departementet finner imidlertid at opptak av biometriske data er av slik viktighet for personene det gjelder at det bør fremgå av lovbestemmelsen hvilke biometriske data det er tale om.

Datatilsynet fraråder registrering av biometri av barn. Departementet kan i denne forbindelse opplyse at registrering av fingeravtrykk av barn bl.a. er til hjelp i bekjempelse av handel med barn og kidnapping. Aldersgrensen for når man skal begynne opptak av biometri av barn er ikke regulert i selve VIS-forordningen, men vil bli regulert i egen rettsakt som hjemler tilføyelser i Den Felles Konsulære Instruks, som er visumsamarbeidets praktiske regelverk. Spørsmålet om aldersgrensen har vært til grundig diskusjon innenfor EU og i Schengen-samarbeidet.

Medlemslandene har vært i favør av seks år som nedre grense, mens EU-parlamentet mener nedre grense bør settes til 12 år. Høsten 2008 ble det politisk enighet om en aldersgrense på 12 år, fra hvilken det skal registreres fingeravtrykk. Disse bestemmelsene vil bli formelt vedtatt innen VIS startes opp. Aldersgrensen vil bli implementert i norsk utlendingsforskrift med hjemmel i dette lovforslagets § 25 h, b, jf. likelydende forslag til § 102 f jf. § 102.

Uavhengig av nedre aldersgrense for registrering av fingeravtrykk, er det viktig å holde fast ved at en av grunnforutsetningene for VIS er at det så langt som mulig skal registreres biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk av visumsøkere. Kun i tilfeller der dette ikke er mulig, skal det gjøres unntak. Dette sikrer VIS-systemets effektivitet og formål, både mht. å kunne gjenbruke registrerte data for en viss periode, og således spare visumsøkerne fra å oppsøke utenriksstasjonene i forbindelse med ny søknad på et senere tidspunkt, og mht. å kunne oppnå de øvrige målene for VIS. Når det gjelder barn, vil departementet videre påpeke at registrering av biometriske data vil være til stor hjelp i arbeidet med å hindre barnekidnapping og handel med barn.

Hva angår merknad fra Tunsberg biskop vedrørende fordyrende søknadsprosesser og gebyrer, kan departementet opplyse at innføring av et sy-

stem som VIS for mange vil innebære en forenkling i forhold til dagens system. Ved at fingeravtrykk som er lagret i VIS skal gjenbrukes ved fremtidige søknader om visum, vil ikke søker behøve å møte personlig ved utenriksstasjonen ved neste gangs søknad. Når det gjelder uttalelsen angående opptak av biometriske data og frykten for at dette kan forsterke negative holdninger til utlendinger, viser vi til at den økende internasjonale reisevirksomheten i vår samtid har ført med seg økt behov for sikker identifisering av alle personer, ikke bare utlendinger. Fingeravtrykk er en slik identifikator for alle personer. I rådsforordning nr. 2252/04 er det vedtatt at utstedelse av pass til landenes egne borgere fra sommeren 2009 skal inneholde fingeravtrykk. Også Norge er omfattet av denne rettsakten, jf. omtalen under kapittel 4.2 om ny passlov.

Til Politiets Sikkerhetstjenestes (PST) bemerkning om at de forutsetter at PST som ansvarlig for indre sikkerhet i Norge gis tilgang til VIS, bemerker departementet at det tas sikte på at PST og KRIPOS gis slik tilgang ut fra sine respektive mandater. I disse organene skal bare særskilt utpekte tjenestemenn i spesielle enheter få tilgang. Hva angår Europols tilgang til opplysninger i VIS, forutsettes det at Europol ikke skal søke direkte i den nasjonale VIS-basen (NORVIS), men kun i den sentrale basen. Av den grunn anses det ikke nødvendig eller formålstjenelig å regulere i norsk lov hvilken rett Europol har til å søke i VIS.

Politidirektoratet uttaler at det er av sentral betydning for politiet på hvilken måte sikkerhets- og politimyndigheter gis adgang til opplysninger i VIS.

Departementet bemerker at denne vurdering må tas i forbindelse med den tekniske utviklingen av den nasjonale delen av VIS (NORVIS), og er således ikke gjenstand for regulering i loven her.

Hver visumsøknad skal lagres i VIS i maksimalt fem år, beregnet fra datoen for utløpet av innvilget visum, innsendt visumsøknad eller beslutning om å nekte visum, jf. VIS-forordningen artikkel 23. Dette er også inntatt i forslaget til § 25 e (§ 102 c). Der som en visumsøker som er registrert i VIS blir statsborger av et medlemsland før femårs perioden er utløpt, skal opplysningene om vedkommende slettes fra VIS. Det er kun det landet som har lagt inn opplysningene i VIS (»ansvarlig medlemsstat») som har rett til å gjøre endringer i de innlagte opplysningene, jf. lovutkastet § 25 e (§ 102 c).

Foruten opplysninger som Norge på egne vegne legger inn i VIS, vil VIS inneholde opplysninger lagt inn av samtlige andre Schengenland. Innlegging og endring av opplysninger foretas av det ansvarlige Schengenland, og slettingen foretas automatisk i VIS-basen i Strasbourg etter fem år. De registeransvarlige i de enkelte Schengenland har ikke herredømme over registrerte opplysninger etter at de er slettet i VIS. Departementet viser i denne sammenheng til vurderingen som ble gjort ved opprettelsen av SIS-registeret ved Norges tiltredelse til Schengensamarbeidet, jf. Ot.prp. nr. 56 (1998-99) kap. 6.4.9. På samme måte som for SIS-registeret, kan VIS-registeret ikke sies å falle inn under arkivlovens arkivbegrep og gyldighetsområde, og arkivloven anses ikke å gjelde for VIS-regelverket og de opplysninger som registreres i VIS.

8 Andre lovendringer

Departementet ønsker også å fremme forslag til enkelte andre endringer både i den gjeldende utlendingsloven av 1988 og i den nye loven av 2008.

For det første ønsker departementet å endre bestemmelsen om kravet til sikret underhold i § 9 første ledd annet punktum i utlendingsloven 1988. Bestemmelsen lyder:

«Som hovedregel må underholdet være sikret»

I Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) om ny utlendingslov opplyste departementet at man ønsker å innføre et skjerpet underholds krav i forskrifter til utlendingsloven 2008. Blant annet vil innstrammingsene innebære at det kun er inntektene til referansepersonen som skal medregnes når man vurderer om underholds kravet er oppfylt. Det vil blant annet også bli innført en ny hovedregel om at referansepersonen i tillegg til inntekt fremover i tid, har hatt tilstrekkelig inntekt bakover i tid, og at dette dokumenteres gjennom utskrift av ligningen. I hvilke tilfeller det skal gjøres unntak fra de nye vilkårene, vil også fremgå av forskriften.

Departementet har kommet til at det er ønskelig å gjennomføre innstrammings tiltakene i underholds kravet allerede i gjeldende utlendingsforskrift, og et forslag til forskriftsregler har derfor vært på høring. For at det ikke skal oppstå tvil om hvorvidt det er nødvendig hjemmel for slik forskriftsregulering i gjeldende utlendingslov § 9 første ledd, foreslår departementet å endre bestemmelsen slik at ordlyden blir mer lik den bestemmelsen som Stortinget allerede har vedtatt i utlendingsloven § 58, og som lyder:

«Det stilles krav om underhold og bolig for at oppholdstillatelse skal gis etter loven eller forskrift gitt i medhold av loven».

Fordi bestemmelsen bare vil være knyttet til familieinnvandring i gjeldende lov, og fordi det ikke gjelder noe krav til dokumentert bolig for å få tillatelse som familiemedlem etter lovens § 9, foreslås følgende lovtekst i gjeldende lov § 9 første ledd annet punktum:

«Det stilles som hovedregel krav om underhold».

Fordi forslaget kun innebærer at man gjennomfører en bestemmelse i gjeldende lov som Stortinget nylig har vedtatt i utlendingsloven 2008, har departementet ment at det ikke er nødvendig å sende forslaget på høring.

For det andre ønsker departementet å inn ta en ny bestemmelse i utlendingsloven 1988 § 45 om utlendingsmyndighetenes rett til opplysninger om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.

I utlendingsloven 2008 er det inntatt en ny bestemmelse i § 84 annet ledd om at det uten hinder av taushetsplikten i sosialtjenesteloven § 8-8, kan gis opplysninger til utlendingsmyndighetene om at referansepersonen i en sak om familieinnvandring har mottatt økonomisk stønad. Bestemmelsen i § 84 annet og tredje ledd lyder:

«Offentlige myndigheter skal etter anmodning gi utlendingsmyndighetene opplysninger om referansepersonen i en sak om oppholdstillatelse etter kapittel 6 i loven her har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven det siste året før opplysningene avgis. Opplysningene gis uten hinder av taushetsplikt i sosialtjenesteloven § 8-8.

Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om innholdet av opplysningsplikten etter denne paragrafen.»

Bestemmelsen ble foreslått i Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) om ny utlendingslov.

Bakgrunnen for bestemmelsen var at departementet varslet at man i den nye forskriften ville stille som vilkår for familiemedlemmers rett til oppholdstillatelse, at referansepersonen ikke har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven det siste året.

Fordi departementet ønsker at kravet om at referansepersonen ikke skal ha mottatt økonomisk sosialhjelp innføres allerede i gjeldende utlendingsforskrift, ønsker departementet at det også etter gjeldende utlendingslov skal være adgang til å innhente opplysninger om hvorvidt det er gitt slik stønad. Fordi § 45 i utlendingsloven 1988, som er den relevante bestemmelsen, er utformet som en hjemmel for forskriftsregulering, har departementet ikke innarbeidet en helt identisk bestemmelse som den i utlendingsloven 2008 § 84, men har i stedet

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

omformulert bestemmelsen til en hjemmel for nærmere forskriftsregulering, jf. lovutkastet § 45 første ledd bokstav i, og annet ledd.

Fordi forslaget kun innebærer at man gjennomfører en bestemmelse i utlendingsloven 1988 som Stortinget nylig har vedtatt i utlendingsloven 2008, har departementet ment at det ikke er nødvendig å sende forslaget på høring.

For det tredje har departementet blitt oppmerksom på at det forekommer feil henvisninger til paragrafer/paragrafledd i utlendingsloven 2008 §§ 92 og 94. Det fremmes derfor forslag om å rette disse henvisningene. Siden endringsforslagene kun gjelder retting av inkurier, har ikke forslagene vært på høring.

9 Bankgaranti i visumsaker – Stortingets anmodningsvedtak nr. 282 av 17. mars 2005

9.1 Bakgrunn

Stortinget ba i anmodningsvedtak nr. 282 av 17. mars 2005 Bondevik II-regjeringen om å utrede en eventuell innføring av en bankgarantiordning ved innvilgelse av besøksvisum, jf. Inst. S. nr. 114 (2004-2005). Bakgrunnen for anmodningsvedtaket var et privat lovforslag fra Fremskrittspartiet ved Jan Simonsen, jf. Dokument 8:95 (2003-2004) som lød:

«Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning der personer som inviterer personer fra visumpliktige land til Norge, må stille en bankgaranti på et fastsatt pengebeløp, som konfiskeres av staskassen dersom den besøkende unnlater å reise tilbake til hjemlandet innen visumtidens utløp.»

Komiteens flertall stemte for følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en eventuell ny ordning for behandling av turistvisum i tråd med merknadene i Innst. S. nr. 114 (2004-2005).»

Det er gitt tilbakemelding til Stortinget om at utredningen vil bli forelagt sammen med Odelstingsproposisjon om endringer av utlendingsloven som følge av innføringen av et felles europeisk visumsystem (VIS), jf. St.meld. nr. 4 (2006-2007) kapittel 3.1:

«Kommunal- og regionaldepartementet uttaler i brev 9. september 2005:

«Det vil være naturlig å knytte innføringen av et eventuelt krav om bankgaranti med innføringen av det felles europeiske visumsystemet når det er operativt. Kommunal- og regionaldepartementet vil komme tilbake til Stortinget med utredningen og eventuelle forslag om et garanti-krav i neste stortingssesjon.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet uttaler i brev 29. august 2006:

«Arbeidet med innføringen av et felles europeisk visumsystem (VIS) er blitt forsinket fra europeisk hold. Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget med utredningen og eventuelle forslag om et garantikrav i forbindelse med innføringen av VIS.»

Som oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak, inntar derfor Arbeids- og inkluderingsdepartementet sin redegjørelse i denne proposisjonen.

9.2 Formålet med en ordning med bankgaranti

Formålet med en eventuell ordning med bankgaranti, vil være å muliggjøre en mer fleksibel og liberal visumpraksis for å besøke en referanseperson i Norge. Dersom forutsetningene for visum brytes, vil den økonomiske garantien kunne forfalle helt eller delvis til betaling.

Ved vurderingen av visumsøknader, er *innvandringsregulerende* hensyn et helt sentralt moment. Visuminstituttet er et virkemiddel for en regulert innvandring, og skal bidra til kontroll med hvem som får adgang til riket. Visum gir rett til innreise og begrenset opphold i Norge og normalt også andre Schengenland. Det er en forutsetning at utlendingen forlater riket eller Schengenterritoriet ved visumtidens utløp. Det følger derfor av gjeldende regelverk og ny utlendingslov at visum kan nektes dersom innvandringsregulerende hensyn tilsier det. Det sentrale i vurderingen av innvandringsregulerende hensyn er søkerens *returforutsetninger*, dvs. vurderingen av sannsynligheten for at søkeren vil reise hjem etter visumtidens utløp og ikke bli værende i Norge eller i annen del av Schengenområdet. En søker med svake returforutsetninger vil normalt ikke få innvilget visum til Norge. Returforutsetningen skal imidlertid veies opp mot aktuelle velferdshensyn, slik at søkere som for eksempel skal besøke sin aller nærmeste familie i Norge, ofte får innvilget visum selv om returforutsetningene er svake. For nærmere redegjørelse for begrepet innvandringsregulerende hensyn og vurderinger som gjelder dette begrepet, vises det til Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) om ny utlendingslov, kapittel 12.6.3.

En ordning med bankgaranti vil kunne veie opp for søkeres generelt svake returforutsetninger og dermed kunne føre til at flere får innvilget visum. I den grad en bankgaranti fra herboende referanseperson vil øke sannsynligheten for at visumsøkeren returnerer når visumtiden utløper, vil bankgaranti-

en kunne være ett av flere forhold som kan tillegges vekt i vurderingen av søkerens returforutsetninger.

9.3 Dansk garantiordning

Ved en lovendring i 2004 ble det innført en hjemmel for at danske utlendingsmyndigheter kan stille økonomisk sikkerhetsstillelse som betingelse for utstedelse av visum i visse saker. Garantibeløpet er pr. 1. januar 2009 på 56 512 DK. Dersom visumsøkeren ikke overholder betingelsene for visumet, forfaller beløpet helt eller delvis til betaling, avhengig av hvor lenge utlendingen oppholder seg uten gyldig tillatelse i Danmark. Det er gjort unntak der oppholdet uten tillatelse skyldes omstendigheter som ikke kan legges utlendingen til last. Beløpet forfaller også til betaling dersom vedkommende etter innreise blir utvist, søker om oppholdstillatelse i Danmark, eller søker asyl i annet Schengenland. Det er videre gjort unntak dersom vedkommende har inngått en avtale eller fått tilbud om ansettelse innenfor et fagområde hvor det er mangel på særlig kvalifisert arbeidskraft, eller hvis humanitære hensyn taler mot at kravet inndrives.

Kravet om bankgaranti anvendes ikke overfor søkere som kommer fra land med stor asylutvandring. Det er i utgangspunktet kun land som erfaringsvis har et visst utvandringspotensial (for eksempel på grunn av økonomiske og sosiale forhold i landet) som omfattes av garantiordningen.

Det kan bare stilles økonomisk garanti for privatbesøk. Det kan ikke stilles garanti for forretningsbesøk, deltagelse i kulturelle arrangement, sportsarrangement, kongresser, tjenestereiser eller lignende. Det stilles heller ikke krav til garanti for ektefeller, samboere, mindreårige barn og foreldre, da disse som hovedregel gis visum.

For å klargjøre om en utlending som det er stilt garanti for, faktisk har returnert før visumtidens utløp, praktiserer Danmark en ordning med meldeplicht ved utenriksstasjonene slik at søkeren viser frem pass og eventuelle billetter, boarding pass eller lignende. Deretter kontakter utenriksstasjonen Udlændingesservice (dansk utlendingsdirektorat) som vurderer om garantien kan frigis. Hvis søkeren bor langt unna en dansk representasjon, kan søkeren selv sende dokumenter til Udlændingesservice.

Danmark har foreløpig ikke foretatt en evaluering av ordningen med bankgaranti.

9.4 Forholdet til Norges forpliktelser som følge av Schengensamarbeidet

Norges deltagelse i Schengensamarbeidet innebærer et mål om en harmonisert visumpraksis, jf. Schengenkonvensjonen artikkel 9 punkt 1. Som ledd i realiseringen av dette målet, er det blant annet utarbeidet en felles konsulærinstruks, og det er utarbeidet notevekslinger, direktiver og forordninger mv. som tar sikte på å samordne visumregelverket. Med utgangspunkt i dette målet, er det blant annet utarbeidet felles liste over visumpliktige land, felles regler om vilkår for reise- og sykeforsikring som vilkår for visum mv. På utenriksstasjonene foregår det et samarbeid Schenglandene i mellom med sikte på utvekslinger av erfaringer og en tilstrebelse av en samordnet visumpraksis.

En ordning med bankgaranti som vilkår for visum vil ikke være i strid med målet om en harmonisert visumpolitikk. Norske myndigheter vil fortsatt foreta en konkret vurdering av søkerens returforutsetninger slik som Schengensamarbeidet forutsetter. Det som vurderes innført er en mulighet for søkeren til å styrke sine returforutsetninger gjennom å tilby en bankgaranti. Det vises også til at Danmark allerede praktiserer en slik ordning.

9.5 Vurdering av bankgaranti som vilkår for visum

Departementet mener at en bankgarantiordning vil kunne åpne for en mer liberal visumpraksis for utlendinger som ellers risikerer avslag på søknaden på grunn av manglende returforutsetninger. Ordningen vil kunne være en sikkerhet mot at visuminstittuttet misbrukes i denne sammenheng. Med utgangspunkt i den danske ordningen med bankgaranti, og ovennevnte vurdering, vil departementet sende på høring et forslag til forskriftsbestemmelser om bankgaranti som vilkår for visum. Reglene vil inntas i ny utlendingsforskrift som skal tre i kraft samtidig med ny utlendingslov, etter planen 1.1.2010.

Garantibeløpets størrelse vil være av betydning for i hvilken grad søkeren vil føle seg forpliktet overfor garantisten til å overholde visumforutsetningene. Dersom en ordning med bankgaranti skal fungere etter sin hensikt, bør beløpet være av en viss størrelse, slik at ikke summen er så lav at det blir ansett som en «dyr billett» til Schengenområdet. Videre kan den ikke være så høy at den ekskluderer mange fra å kunne stille en slik garanti. De-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

partementet foreslår etter en vurdering at garanti-summen settes til 50 000 kr.

For søkere som kommer fra land med stor asylytvandring, vil det i utgangspunktet ikke være slik at en økonomisk garanti i størrelsesorden 50 000 kr, vil kunne veie opp for ellers svake returforutsetninger. Mange fra disse landene er allerede villige til å betale en «dyr billett» til vesten, noe utbredelsen av menneskesmugling viser. Etter dansk praksis kan derfor ikke ordningen med bankgaranti benyttes overfor søkere fra for eksempel Afghanistan, Algerie, Irak, Iran, Pakistan, Serbia, Montenegro, Somalia, Sudan, eller for statsløse palestinere.

For søkere fra visumpliktige land som ikke har stor asylytvandring, må det kunne legges til grunn at en bankgaranti vil kunne bidra til økt sannsynlighet for at søkeren overholder visumforutsetningene, forutsatt at søkeren har et tilstrekkelig nært forhold til garantisten. Mange vil for eksempel kunne føle seg forpliktet overfor søsken, nære venner eller kjærester dersom disse stiller seg økonomisk ansvarlig for at søkeren skal returnere.

For søkere som kommer fra visumpliktige land hvor innvilgelsesprosenten på visumsøknader allerede er høy, vil imidlertid en ordning med bankgaranti kunne virke mot sin hensikt. Dette er søkere hvor det allerede er liten risiko for avhopp, og en garanti vil kunne innebære at søkere som allerede får innvilget visum, vil bli avkrevet en bankgaranti. En bankgaranti bør derfor som utgangspunkt ikke benyttes for søkere fra land hvor innvilgelsesprosenten allerede er stor. I Danmark benyttes ikke bankgaranti overfor søkere fra følgende land:

Angola, Antigua og Barbuda, Bahamas, Bahrain, Barbados, Belize, Bhutan, Bolivia, Botswana, Burkina Faso, Kambodsja, Colombia, Komorerne, Cuba, Den Sentralafrikanske Republikk, Den Dominikanske Republikk, Den Demokratiske Folkerepublikk Korea, Djibouti, Dominica, Ecuador, Fiji, De Forenede Arabiske Emirater, Gabon, Grenada, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Indonesia, Jamaica, Kap Verde, Kasakhstan, Kirgisistan, Kiribati, Kuwait, Laos, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Maldivene, Mali, Marshall, Mauritania, Mauritius, Mikronesia, Mosambik, Namibia, Nauru, Nepal, Nigeria Oman, Palau, Papua New Guinea, Qatar, Salomonøyene, Samoa, Sao Tomé og Prinsipe, Saudi Arabia, Senegal, Seychellerne, St. Kitts-Nevis, St. Lucia, Saint Vincent og Grenadine, Surinam, Swaziland, Sør Afrika, Tadsjikistan, Taiwan, Tchad, Trinidad og Tobago, Tonga, Turkmenistan, Tuvalu, Usbekistan, Vanuatu, Zambia, Zimbabwe, Ekvatorial Guinea og Øst-Timor.

Dersom man velger å utforme praksis noenlunde slik som i Danmark, vil ordningen i første rekke

få anvendelse i forhold til land hvor man vet at det er et visst utvandringspotensial, men som vi likevel ikke mottar mange asylsøkere fra. I Danmark kan ordningen anvendes i forhold til følgende land: Albania, Armenia, Aserbajdsjan, Bangladesh, Benin, Bosnia-Hercegovina, Burma, Burundi, Den Demokratiske Republikk Kongo, Egypt, Elfenbenskysten, Eritrea, Etiopia, Filippinene, Gambia, Georgia, Ghana, Hvitrusland (Belarus), India, Jordan, Kamerun, Kenya, Kina, Kongo (Brazzaville), Libanon, Libya, Makedonia, Marokko, Moldova, Mongolia, Niger, Peru, Russland, Rwanda, Sierra Leone, Sri Lanka, Syria, Tanzania, Thailand, Togo, Tunisia, Tyrkia, Uganda, Ukraina, Vietnam og Yemen.

Det bør overlates til Utlendingsdirektoratet å gi de nærmere retningslinjene for når en bankgaranti kan kreves, og hvordan slik økonomisk sikkerhet skal stilles.

I tilknytning til forskriftsarbeidet vil departementet vurdere i hvilken grad bankgarantiordningen skal begrenses til å gjelde i forhold til bestemte persongrupper, jf. den danske modellen med at ordningen bare gjelder i forhold til privatbesøk og at den ikke gjelder ved besøk hos nærmeste familiemedlemmer. I forhold til det siste bemerkes det at i de tilfeller det allerede er tvil om returforutsetningene i en sak, ville ikke det forhold at for eksempel en ektefelle eller en forelder er villig til å stille en økonomisk garanti på 50 000 kr, innebære noen større sikkerhet for at søkeren vil returnere. For øvrig vil det være klare betenkeligheter knyttet til å kreve at noen stiller økonomisk garanti for sine nærmeste familiemedlemmer. Den som anmodes om å stille slik garanti vil komme under et betydelig press.

Det vil bli foreslått at en bankgaranti skal kunne inndrives helt eller delvis hvis utlendingen oppholder seg i Norge eller et annet Schengenland uten nødvendig tillatelse ut over ut over det tidsrom som er angitt i visumet, eller hvis utlendingen utvises fra riket eller søker beskyttelse (asyl) i Norge eller annet Schengenland. Det vil foreslås at beløpet ikke forfaller til betaling dersom utlendingen godtgjør at oversittelsen av visumtiden skyldes omstendigheter som ikke kan legges vedkommende til last. Det vil også foreslås unntak for enkelte andre grupper søkere som har rett til å fremme en søknad om oppholdstillatelse fra Norge (for eksempel søknad om arbeidstillatelse for fagutdannede og spesialister). Kravet skal forøvrig kunne frafalles der en innløsning vil virke åpenbart urimelig.

Ordningen vil innebære et behov for returkontroll i de sakene hvor det er stilt garanti. Departementet vil foreslå at Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for dokumentasjon på at utlen-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

dingen har forlatt Norge og Schengenområdet i tråd med visumforutsetningene. Utlendingsdirekto-

ratet vil blant annet kunne stille krav til meldeplikt ved utenriksstasjonene eller annet egnet sted.

10 Økonomiske og administrative konsekvenser

Konsekvenser for visumsøkeren

For brukerne er det viktig å få rask og korrekt behandling. Den felles europeiske visumdata-basen innebærer at utlendingsforvaltningen i de ulike land får mer fullstendig og oppdatert informasjon til bruk i saksbehandlingen, noe som er viktige forutsetninger for rask behandling og korrekt beslutning samt utstedelse av dokumenter. Samtidig vil «visashopping» forebygges, det vil si at visumsøkerne sender samme søknad til flere land innenfor Schengen. Dette er av stor betydning for verdien av de ulike formål som brukeren kan ønske å benytte visumet til, dog uten at det er mulig å kvantifisere dette på noen måte.

Administrative konsekvenser for utlendingsforvaltningen

En felles europeisk visumdatabase forutsetter at det enkelte land etablerer sitt eget nasjonale visuminformasjonsystem, som kan kobles opp til det sentrale visuminformasjonsystemet. Arbeidet i Norge med et norsk visuminformasjonsystem, NORVIS, involverer Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), Justisdepartementet (JD) og Utenriksdepartementet (UD) samt deres underliggende etater.

Opptak av biometriske data stiller krav til UDIs saksbehandlingssystem for visum. Politiet vil være ansvarlig for spesifisering av utstyr for registrering av biometri. For at politiet på grensestasjonene skal kunne foreta søk mot VIS, må det etableres nye kontrollrutiner og anskaffes nytt dataverktøy. UD er ansvarlig for opplæring av utenriksstasjonenes personale, oppgradering av nettverk og tilpasning av utenriksstasjonene for bruk av biometriutstyr.

På denne bakgrunn og for å samordne arbeidet med NORVIS med andre prosesser som innebærer bruk av biometriske data (f.eks. pass), ble det allerede i 2003 opprettet et toårig biometriprosjekt med deltakelse fra JD, KRD (nå AID) og UD. KRD/AID ledet dette arbeidet.

I arbeidet med NORVIS og koblingen til VIS som har foregått over tid, har Utlendingsdirektoratet lagt opp til å integrere løsningene og rutinene på

området i det øvrige løpende utviklingsarbeidet. Tilpasningen til rådsforordningen har således vært inkludert i en langsiktig strategi for effektivisering av de samlede løsninger og rutiner i visumbehandlingen.

Budsjettmessige konsekvenser.

NORVIS ble opprettet og tatt i bruk for norske utlendingsmyndigheter i 2006. NORVIS-tilknytningen til VIS vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser på JDs, UDs og AIDs ansvarsområder. Siden arbeidet startet i 2005 og t.o.m. 2007 er det bevilget 23,7 mill. kr til JD, 99,9 mill. kr til UD, og 84,15 mill. kr til AID til implementeringsarbeidet.

Innkjøp, utrulling og innføring av biometriløsningen foretas separat av JD og UD. UD planlegger innkjøp og utrulling av biometrikiosker til om lag 105 fagstasjoner i budsjettåret 2008, og UD satte av ca. 41 mill. kr til dette formål innenfor budsjetttram-mene for 2008. Økte driftskostnader dekkes over ordinære driftsbudsjetter. Det vises til nærmere omtale i UDs budsjettprp. nr. 1 (2008-2009)

JD har for budsjettåret 2009 lagt inn midler for utrulling av biometrikiosker ved politistasjoner. For 2009 vil dette for JD totalt innebære et investeringsbehov for utplassering av biometrikioskene på til sammen ca. 50 mill. kr. Det vises til nærmere omtale i JDs budsjettprp. nr. 1 (2008-2009)

Kostnadene ved utplassering av dokumentlesere på grensekontrollstedene for lesing av fingeravtrykk i pass og verifikasjon av visa for årene 2009 – 2010 vil anslagsvis ligge i størrelsesorden 10 mill. kr. Denne utgiften vil imidlertid kunne påvirkes av utrullingstakten, samt antall grensekontrollsteder som vil ha behov for slike lesere.

For utviklingen av NORVIS for kobling til VIS som forvaltes av UDI, ble det i 2008 bevilget 20 mill.kr og et tilsvarende beløp er bevilget i 2009 under AIDs budsjett. Deretter vil det for UDI følge årlige driftsutgifter direkte knyttet til drift og vedlikehold av koblingen mellom NORVIS og det sentrale VIS systemet i Schengen. Disse utgifter vil bli behandlet i forbindelse med statsbudsjettet for 2010.

Hva angår implementering av rådsbeslutning

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

nr. 633/2008 om tilgang til VIS for utpekte myndigheter og Europol med henblikk på å avverge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige kriminelle handlinger, legges det til grunn at de økonomiske og administrative konsekvensene som vil følge av at politimyndigheter gis tilgang til VIS, ikke er mer omfattende enn at de kan håndteres innenfor rammen av Justisdepartementets alminnelige ressurser.

Konsekvenser av å innføre en ordning med bankgarantier

En ordning med bankgarantier, vil innebære at Utlendingsdirektoratet må vurdere bruk av slike garantier i en del tvilssaker. Det er imidlertid ikke mulig å si noe nærmere om det konkrete saksomfanget. Dette vil også avhenge av hvilke land ordningen gjøres gjeldende for. I den grad tvilssaker avgjøres ved de berørte utenriksstasjonene, vil det trolig være nødvendig at sakene sendes Utlendingsdirektoratet for vurdering. Samtidig vil muligheten for å kreve bankgaranti kunne gjøre håndte-

ringen av tvilssakene enklere. En anvendelse av bankgarantier må gjennomføres med stor vekt på effektivitetshensyn, og det må forutsettes at behandlingen av selve visumsøknadene totalt sett ikke vil bli vesentlig mer ressurskrevende enn i dag i de aktuelle sakene. En ordning med bankgaranti vil innebære at det vil bli behov for returkontroll i de sakene hvor det er stilt garanti, og at det vil måtte brukes ressurser på å avgjøre om garantier skal inndrives i saker hvor retur ikke har funnet sted, eventuelt hvor stor del av garantibeløpet som skal inndrives. Departementet har fått opplyst at Utlændingesservice i Danmark (dansk utlendingsdirektorat) traff vedtak i 17 166 visumsaker i 2006. Det ble stilt økonomisk garanti i 1 450 av disse sakene. I 2007 ble garantiene inndrevet i ca. 200 saker.

I Danmark har Utlændingesservice mottatt flere klager og gjenopptagelsesanmodninger i inndrivelsesakene, blant annet i saker hvor garantien er inndrevet som følge av manglende dokumentasjon på utreisen. Videre er det inngitt klager til Integrationsministereiet og til Folketingets Ombudsmand i en stor del av sakene.

11 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget

Til § 9 første ledd annet punktum

Bestemmelsen fastslår at det som hovedregel stilles krav om underhold i saker om familieinnvandring. Underholdskravet fremgår også i dag av bestemmelsen, men formuleringen av kravet er endret for at det ikke skal oppstå tvil om at det er hjemmel til å stille krav til tidligere inntekt i forskriften. Det vises til kapittel 8 i de alminnelige motivene og til Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) s. 64-65.

Til § 25 b (§ 102)

Bestemmelsen forklarer systemets oppbygning, bestående av en sentral informasjonsenhet (Central-VIS) og et nasjonalt system i det enkelte Schengenland som er knyttet opp til den sentrale enheten (NORVIS for Norges del). Videre vektlegges betydningen av personvern, ved at det sies uttrykkelig at personopplysningsloven gjelder.

Til § 25 c (§ 102 a)

Bestemmelsen angir rammene for formålet med VIS. Denne bestemmelsen gjenspeiler artikkel 2 i VIS-forordningen.

Til § 25 d (§ 102 b)

Bestemmelsen angir hvilke kategorier av opplysninger som skal registreres i VIS. Bestemmelsen gjenspeiler artikkel 5 i VIS-forordningen, og er en ren beskrivelse av hvilke opplysninger som skal overføres fra de nasjonale systemene i hvert enkelt medlemsland til den sentrale VIS-enheten i forbindelse med en søknad om visum. Denne bestemmelsen er en forlengelse av formålsbestemmelsen i § 25 c ved at den gir anvisning på hvilke opplysninger som skal registreres i VIS for at formålet skal kunne oppnås. Det bemerkes at VIS også skal kunne benyttes som en kommunikasjonskanal mellom medlemslandene for meldinger som ikke skal registreres, jf. bestemmelsens annet ledd. Det kan i denne forbindelse bemerkes at all bruk av VIS skal loggføres for å sikre kontroll med personvernhen- syn.

Til § 25 e (§ 102 c)

Bestemmelsen angir nærmere hvilke opplysninger norske myndigheter skal registrere i det nasjonale systemet NORVIS, i forbindelse med behandling og avgjørelse av visumsøknader. Disse opplysningene skal kommuniseres til den sentrale VIS-enheten, jf. merknader til § 25 b. Bestemmelsen gir også regler for hvilke myndigheter som har kompetanse til å registrere, endre og slette opplysninger i VIS via sine nasjonale systemer og hvilke myndigheter som kun har kompetanse til å lese opplysninger i VIS. Tredje ledd gir regler for hvor lenge opplysninger kan oppbevares i VIS og når opplysninger for øvrig skal slettes.

Til § 25 f (§ 102 d)

Bestemmelsen angir hvilken myndighet som er behandlingsansvarlig for NORVIS. Videre, for å sikre at personopplysningsloven blir fulgt, opplyses det at Datatilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet.

Til § 25 g (§ 102 e)

Bestemmelsen angir at særskilte politiorganer har en formålsbestemt tilgang til VIS. Hensikten med å gi denne tilgangen er å forsterke politiets mulighet til å forebygge, etterforske og oppklare terrorhandlinger og annen alvorlig kriminalitet. Bestemmelsen lister også opp hvilke persondata det kan gis tilgang til for disse myndighetene, og er en gjenspeiling av rådsbeslutning nr 633/2008 artikkel 5. De aktuelle politimyndighetene som skal motta og benytte informasjonen fra VIS i sitt arbeid med å forebygge, oppklare eller etterforske terrorhandlinger eller andre alvorlige straffbare handlinger må anmode særskilt utvalgte, såkalte tilgangspunkter om å foreta selve søket i VIS. Tilgangspunktene, som utpekes av Justisdepartementet, må vurdere i hvert enkelt tilfelle om betingelsene for søk er oppfylt før søk finner sted, og deretter kan opplysninger fra VIS overleveres til den aktuelle politimyndigheten som har anmodet om det.

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

Til § 25 h (§ 102 f)

Bestemmelsen angir at det kan gis utfyllende bestemmelser i forskrift. Lovhjemmelen for VIS angir de grunnleggende formål og rammene for VIS, men den vil måtte utfylles nærmere ved forskrift. VIS skal være et samarbeid mellom Schengenstatene, basert på den praktiske håndhevingen av et felles regelverk og et felles teknisk system. Bl.a. vil det i forskrift bli regulert fra hvilken alder det skal opptas biometriske data.

Til ny § 45 første ledd bokstav i:

Bestemmelsen er ny, og må ses i sammenheng med at det i forbindelse med underholdskravet i saker om familieinnvandring er foreslått et vilkår i utlendingsforskriften om at referansepersonen ikke skal ha mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven det siste året før oppholdstillatelse innvilges. Bestemmelsen er utformet med grunnlag i bestemmelsen i § 84 annet ledd i utlendingsloven 2008.

Til endringen i § 45 annet ledd

Bestemmelsen åpner for at Kongen kan gi nærmere forskriftsregler om innholdet av opplysningsplikten.

Til utlendingsloven 2008 § 92 tredje ledd annet punktum

Bestemmelsen medfører ingen realitetsendring i utlendingsloven 2008. Endringen består kun i oppretting av en feilhenvisning.

Til utlendingsloven 2008 § 94 annet, tredje og fjerde ledd

Bestemmelsene medfører ingen realitetsendring i utlendingsloven 2008. Endringen består kun i oppretting av feil leddhenvisninger.

Merknad til del II og III i forslaget

Dette lovforslags bestemmelser vil bli videreført i utlendingsloven 15. mai 2008 nr 35. I utlendingsloven 2008 er det tatt høyde for innføringen av VIS i § 102; *Innhenting og behandling av opplysninger om visumsøkere m.m. Visa Information System (VIS)*. Herværende forslag med 7 bestemmelser under samme paragraf, men delt opp i bokstaver, vil bli videreført i utlendingsloven 2008. Tittelen i § 102, blir endret hva angår ordlyden, siden reguleringen av gjennomføringen av VIS rettsaktene er redigert annerledes enn det forslaget som ble sendt på høring 6. mars 2006, og som dannet grunnlaget for 2008-loven.

Hva angår ikrafttredelse, så skal bestemmelsene tre i kraft i utlendingsloven 1988 fra det tidspunktet Kongen bestemmer. Bestemmelsene i utlendingsloven 2008 trer i kraft iht. § 125 i loven.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv. i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til Norge og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd annet punktum skal lyde:

Det stilles som hovedregel krav om underhold.

Ny § 25 b skal lyde:

§ 25 b Om visuminformasjonsystemet (VIS)

Innenfor Schengensamarbeidet som Norge er en del av, opprettes det et system for utveksling av visumopplysninger, visuminformasjonsystemet VIS, jf. forordning 767/2008. VIS består av en sentralenhet for visumopplysninger, Central-VIS, nasjonale enheter for hvert land som deltar i Schengensamarbeidet, NORVIS for Norges del, og en kommunikasjonsstruktur mellom disse.

Personopplysningsloven gjelder for behandling av opplysninger i VIS hvis ikke annet er bestemt i lov eller forskrift.

Ny § 25 c skal lyde:

§ 25 c Formålet med VIS

Formålet med VIS er å forbedre gjennomføringen av Schengenlandenes felles visumpolitikk, konsulært samarbeid og konsultasjoner mellom sentrale konsulære myndigheter ved å forenkle utveksling av opplysninger om visumsøknader og avgjørelser av disse mellom medlemsstatene. Dette gjøres for å:

- a) forenkle visumsøknadsprosedyrene,
- b) unngå omgåelse av kriteriene som ligger til grunn for avgjørelsen av hvilken medlemsstat som er ansvarlig for å behandle søknaden,
- c) forenkle bekjempelsen av forfalskning,
- d) lette kontrollen ved medlemsstatenes yttergrenser og innenfor medlemsstatenes område,
- e) forenkle identifikasjonen av personer som ikke fyller vilkårene for innreise eller opphold på medlemsstatens territorium,
- f) lette anvendelsen av Dublin II-forordningen om fastsettelse av kriterier og prosedyrer for avgjørelse

- av hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad fremsatt av en tredjelandsborger i en av medlemsstatene, og*
- g) bidra til å avverge trusler mot den enkelte medlemsstats indre sikkerhet.

Ny § 25 d skal lyde:

§ 25 d Opplysninger som skal registreres i VIS

Følgende opplysninger skal registreres i VIS:

- a) alfanumeriske data om søker og om visum som det er søkt om, innvilget, avslått, annullert, tilbakekalt eller forlenget,
- b) fotografi,
- c) fingeravtrykk,
- d) referanse til tidligere søknader og til andre som søker reiser i gruppe sammen med.

Meldinger som sendes gjennom VIS-infrastrukturen for å gi informasjon i forbindelse med konsultasjon, eller om en søkers erverv av et Schengenlands statsborgerskap eller forslag til endring av registrerte opplysninger, skal ikke registreres i VIS.

Ny § 25 e skal lyde:

§ 25 e Registrering i NORVIS, tilgang til og behandling av opplysninger i VIS

Opplysninger som er nødvendige for å behandle søknad om visum, herunder biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk, samt opplysninger om avgjørelse, annullering, tilbakekall og forlengelse, skal registreres i NORVIS og overføres til sentralenheten, jf. § 34 a.

Myndigheter med ansvar for behandling av søknad om visum kan registrere, endre og slette opplysninger i VIS. Myndigheter med ansvar for grensekontroll, utlendingskontroll og behandling av asylsøknader har lesetilgang til opplysninger i VIS.

Opplysninger som er registrert i medhold av første ledd skal ikke oppbevares lenger enn fem år. Dersom en visumsøker som er registrert i VIS blir statsborger av et medlemsland før femårsperioden er utløpt, skal opplysninger om vedkommende slettes fra VIS. Kun

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

den ansvarlige medlemsstat kan gjøre endringer i innlagte opplysninger.

Ny § 25 f skal lyde:

§ 25 f Behandlingsansvar for NORVIS

Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig for NORVIS. Datatilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet.

Ny § 25 g skal lyde:

§ 25 g Tilgang til VIS for politimyndigheter med ansvar for å forebygge, etterforske eller oppklare terrorhandlinger og annen alvorlig kriminalitet

Politimyndigheter med ansvar for å forebygge, etterforske eller oppklare terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger kan gis tilgang til informasjon om en person er registrert i VIS når slik informasjon i et bestemt tilfelle er nødvendig ved at det er rimelig grunn til å anta at informasjonen i vesentlig grad vil bidra til å forebygge, oppklare eller etterforske terrorhandlinger eller andre alvorlige straffbare handlinger

Søk i VIS skal i disse tilfellene begrenses til en av følgende opplysninger:

- a) navn, kjønn, fødested og fødselsdato,
- b) nasjonalitet,
- c) reisedokument med dato for utstedelse og utløp og utstedende myndighet,
- d) hovedreisemål, reisens varighet og formål,
- e) dato for ankomst og avreise,
- f) planlagt ankomststed eller transitt rute,
- g) oppholdssted,
- h) fingeravtrykk,
- i) visumtype og nummer på visumblanketten, og
- j) identitet på person som har utstedt invitasjon og/eller som garanterer for visumsøkerens opphold.

Dersom søket bekrefter at personen er registrert i VIS, kan det gis tilgang til alle opplysninger som er angitt i 2. ledd samt til:

- a) foto og øvrige opplysninger i visumsøknaden, og
- b) merknader som er nedtegnet i forbindelse med visum som er innvilget, avslått, annullert eller tilbakekalt.

Ny § 25 h skal lyde:

§ 25 h Forskrifter om VIS

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om:

- a) behandling av opplysninger i VIS, herunder registrering, overføring av opplysninger til sentralenheten, lagring, søk, bruk, sikkerhet, innsyn, endring, retting og sletting,
- b) unntak fra kravet om opptak av biometrisk personinformasjon, og

c) tilgang til bestemte opplysninger for bestemte formål.

§ 45 første ledd bokstav h og bokstav i skal lyde:

- h) at offentlig myndighet etter anmodning skal gi utlendingsmyndighetene opplysninger til bruk i sak etter loven her om utlendingers navn og adresse uten hinder av taushetsplikt etter lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 8-8 eller lov av 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester § 6-7,
- i) at offentlig myndighet etter anmodning skal gi utlendingsmyndighetene opplysninger om referansepersonen i en sak om familieinnvandring har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven det siste året før opplysningene avgis. Opplysningene gis uten hinder av taushetsplikt i sosialtjenesteloven § 8-8.

§ 45 annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere regler om hvilke opplysninger fortegnelsene skal inneholde og om innholdet av opplysningsplikten etter denne paragrafen.

II

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her, gjøres følgende endringer:

§ 92 tredje ledd annet punktum skal lyde:

I sak som nevnt i § 79 annet ledd har utlendingen rett til fri sakførsel.

§ 94 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Er en søknad om beskyttelse avslått i første instans, gjelder en tillatelse gitt etter første ledd fortsatt dersom vedtaket er påklaget og gitt utsatt iverksetting. En klager som ikke allerede har tillatelse etter første ledd, kan etter anmodning gis slik tillatelse forutsatt at vilkårene i første ledd er oppfylt, og vedtaket er gitt utsatt iverksetting.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om varigheten av tillatelser til å ta arbeid etter første ledd og om tillatelser etter at det foreligger et avslag på søknaden i første instans.

Tillatelser etter første og annet ledd gis av Utlendingsdirektoratet, som også kan gi politiet myndighet til å gi slike tillatelser. Forvaltningsloven kapittel IV til VI om saksforberedelse, vedtak og klage gjelder ikke for vedtak om slike tillatelser.

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

§ 102 skal lyde:

§ 102 Om visuminformasjonssystemet (VIS)

Innenfor Schengensamarbeidet som Norge er en del av, opprettes det et system for utveksling av visumopplysninger, visuminformasjonssystemet VIS, jf. forordning nr. 767/2008. VIS består av en sentralenhet for visumopplysninger, Central-VIS, nasjonale enheter for hvert land som deltar i Schengensamarbeidet, NORVIS for Norges del, og en kommunikasjonsstruktur mellom disse.

Personopplysningsloven gjelder for behandling av opplysninger i VIS hvis ikke annet er bestemt i lov eller forskrift.

Ny § 102 a skal lyde:

§ 102 a Formålet med VIS

Formålet med VIS er å forbedre gjennomføringen av Schengenlandenes felles visumpolitikk, konsulært samarbeid og konsultasjoner mellom sentrale konsulære myndigheter ved å forenkle utveksling av opplysninger om visumsøknader og avgjørelser av disse mellom medlemsstatene. Dette gjøres for å:

- a) forenkle visumsøknadsprosedyrene,
- b) unngå omgåelse av kriteriene som ligger til grunn for avgjørelsen av hvilken medlemsstat som er ansvarlig for å behandle søknaden,
- c) forenkle bekjempelsen av forfalskning,
- d) lette kontrollen ved medlemsstatenes yttergrenser og innenfor medlemsstatenes område,
- e) forenkle identifikasjonen av personer som ikke fyller vilkårene for innreise eller opphold på medlemsstatens territorium,
- f) lette anvendelsen av Dublin II-forordningen om fastsettelse av kriterier og prosedyrer for avgjørelse av hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad fremsatt av en tredjelandetsborger i en av medlemsstatene, og
- g) bidra til å avverge trusler mot den enkelte medlemsstats indre sikkerhet.

Ny § 102 b skal lyde:

§ 102 b Opplysninger som skal registreres i VIS

Følgende opplysninger skal registreres i VIS:

- b) alfanumeriske data om søker og om visum som det er søkt om, innvilget, avslått, annullert, tilbakekalt eller forlenget,
- b) fotografi,
- c) fingeravtrykk,
- d) referanse til tidligere søknader, og til andre som søker reiser i gruppe sammen med.

Meldinger som sendes gjennom VIS-infrastrukturen for å gi informasjon i forbindelse med konsultasjon, eller om en søkers erverv av et Schengenlands

statsborgerskap eller forslag til endring av registrerte opplysninger, skal ikke registreres i VIS.

Ny § 102 c skal lyde:

§ 102 c Registrering i NORVIS, tilgang til og behandling av opplysninger i VIS

Opplysninger som er nødvendige for å behandle søknad om visum, herunder biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk, samt opplysninger om avgjørelse, annullering, tilbakekall og forlengelse, skal registreres i NORVIS og overføres til sentralenheten, jf. § 98.

Myndigheter med ansvar for behandling av søknad om visum kan registrere, endre og slette opplysninger i VIS. Myndigheter med ansvar for grensekontroll, utlendingskontroll og behandling av asylsøknader har lesetilgang til opplysninger i VIS.

Opplysninger som er registrert i medhold av første ledd skal ikke oppbevares lenger enn fem år. Dersom en visumsøker som er registrert i VIS blir statsborger av et medlemsland før femårsperioden er utløpt, skal opplysninger om vedkommende slettes fra VIS. Kun den ansvarlige medlemsstat kan gjøre endringer i innlagte opplysninger.

Ny § 102 d skal lyde:

§ 102 d Behandlingsansvar for NORVIS

Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig for NORVIS. Datatilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet.

Ny § 102 e skal lyde:

§ 102 e Tilgang til VIS for politimyndigheter med ansvar for å forebygge, etterforske eller oppklare terrorhandlinger og annen alvorlig kriminalitet

Politimyndigheter med ansvar for å forebygge, etterforske eller oppklare terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger kan gis tilgang til informasjon om en person er registrert i VIS når slik informasjon i et bestemt tilfelle er nødvendig ved at det er rimelig grunn til å anta at informasjonen i vesentlig grad vil bidra til å forebygge, oppklare eller etterforske terrorhandlinger eller andre alvorlige straffbare handlinger.

Søk i VIS skal i disse tilfellene begrenses til en av følgende opplysninger:

- a) navn, kjønn, fødested og fødselsdato,
- b) nasjonalitet,
- c) reisedokument med dato for utstedelse og utløp og utstedende myndighet,
- d) hovedreisemål, reisens varighet og formål,
- e) dato for ankomst og avreise,
- f) planlagt ankomststed eller transitt rute,
- g) oppholdssted,
- h) fingeravtrykk,

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

- i) visumtype og nummer på visumblanketten, og*
- j) identitet på person som har utstedt invitasjon og/eller som garanterer for visumsøkerens opphold.*

Dersom søket bekrefter at personen er registrert i VIS, kan det gis tilgang til alle opplysninger som er angitt i 2. ledd samt til:

- a) foto og øvrige opplysninger i visumsøknaden, og*
- b) merknader som er nedtegnet i forbindelse med visum som er innvilget, avslått, annullert eller tilbakekalt.*

Ny § 102 f skal lyde:

§ 102 f Forskrifter om VIS

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om:

- a) behandling av opplysninger i VIS, herunder registrering, overføring av opplysninger til sentralen-*

heten, lagring, søk, bruk, sikkerhet, innsyn, endring, retting og sletting,

- b) unntak fra kravet om opptak av biometrisk personinformasjon, og*

- c) tilgang til bestemte opplysninger for bestemte formål.*

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Vedlegg 1

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 767/2008 av 9. juli 2008 om visuminformasjonsystemet (VIS) og utveksling av opplysninger mellom medlemsstatene om visum for kortvarig opphold (VIS-forordningen)

EU-tidende nr. L 218 av 13/08/2008 s. 0060 – 0081

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 62 nr. 2 bokstav b) ii) og artikkel 66,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen, etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251¹, og

ut fra følgende betraktninger:

1. På bakgrunn av Rådets konklusjoner av 20. september 2001 og konklusjonene fra Det europeiske råds møter i Laeken i desember 2001, i Sevilla i juni 2002, i Thessaloniki i juni 2003 og i Brussel i mars 2004, er innføringen av visuminformasjonsystemet (VIS) et av de viktigste initiativ innenfor Den europeiske unions politiske målsetninger om å innføre et område med frihet, sikkerhet og rettferdighet.
2. Ved rådsbeslutning 2004/512/EF av 8. juni 2004 om innføring av visuminformasjonsystemet (VIS)² ble VIS innført som et system for utveksling av visumopplysninger mellom medlemsstatene.
3. Det er nå nødvendig å definere formålet med VIS, dets funksjoner og ansvarsområder samt fastsette vilkårene og prosedyrene for utveksling av visumopplysninger mellom medlemsstatene for å lette behandlingen av visumsøknader og beslutninger i denne sammenheng, idet det tas hensyn til de retningslinjer for utvikling av VIS som Rådet vedtok 19. februar 2004, samt gi Kommisjonen mandat til å opprette VIS.
4. I en overgangsperiode bør Kommisjonen ha ansvaret for den operasjonelle driften av det sentrale VIS, de nasjonale grensesnittene og visse deler av kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene.
5. På lang sikt og etter en konsekvensutredning med en grundig analyse av alternativer ut fra et økonomisk, operasjonelt og organisatorisk perspektiv og etter forslag til regelverk fra Kommisjonen, bør det opprettes en permanent forvaltningsmyndighet som skal ha ansvaret for disse oppgavene. Overgangsperioden bør være på høyst fem år fra den dag denne forordning trer i kraft.
6. VIS bør ha som mål å forbedre gjennomføringen av den felles visumpolitikk, det konsulære samarbeidet og konsultasjon mellom de sentrale visummyndigheter ved å lette utvekslingen av opplysninger mellom medlemsstatene om søknader og beslutninger i denne sammenheng med henblikk på å lette behandlingen av visumsøknader, forebygge «visumshopping», lette kampen mot forfalskning og lette kontrollen ved grenseovergangsstedene på de ytre grensene og på medlemsstatenes territorium. VIS bør også bidra til å identifisere personer som ikke eller ikke lenger oppfyller vilkårene for innreise, opphold og bopel på medlemsstatenes territorium, og lette gjennomføringen av rådsforordning (EF) nr. 343/2003 av 18. februar 2003 om fastsettelse av kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i en medlemsstat av en borger fra et tredjeland³, samt bidra til å forebygge trusler mot den indre sikkerhet i hver enkelt medlemsstat.
6. Denne forordning bygger på regelverket om den felles visumpolitikk. De opplysninger som skal behandles i VIS, bør fastsettes på grunnlag av de opplysninger som finnes i standard skjemaet for visumsøknader innført ved rådsbeslutning 2002/354/EF av 25. april 2002 om tilpasning av del III og tilføyelse av et vedlegg 16 i den konsulære fellesinstruks⁴, og opplysninge-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

- ne på visumetiketten omhandlet i rådsforordning (EF) nr. 1683/95 av 29. mai 1995 om standard utforming av visum⁵.
7. VIS bør være knyttet til medlemsstatenes nasjonale systemer for å gjøre det mulig for de kompetente myndigheter i medlemsstatene å behandle opplysninger om visumsøknader og visum som er utstedt, avslått, annullert, inndratt eller forlenget.
  8. Vilkårene og prosedyrene for å legge inn, endre, slette og søke etter opplysninger i VIS bør ta hensyn til prosedyrene fastsatt i den konsulære fellesinstruks rett til diplomatiske stasjoner og konsulære fagstasjoner⁶ (den konsulære fellesinstruks).
  9. De tekniske funksjonene i nettverket for konsultasjon med de sentrale visummyndigheter omhandlet i artikkel 17 nr. 2 i konvensjonen om gjennomføring av Schengen-avtalen av 14. juni 1985 mellom regjeringene i statene i Den økonomiske union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland og Republikken Frankrike om gradvis avskaffelse av kontrollen på de felles grenser⁷ (Schengen-konvensjonen), bør integreres i VIS.
  10. For å sikre en pålitelig verifisering og identifisering av visumsøkere, er det nødvendig å behandle biometriske data i VIS.
  11. Det er nødvendig å definere de kompetente myndigheter i medlemsstatene hvis behørig autoriserte personell skal ha adgang til, i den utstrekning det er nødvendig for å utføre deres oppgaver, å legge inn, endre, slette eller søke etter opplysninger for de spesifikke formålene med VIS som er fastsatt i denne forordning.
  12. All behandling av opplysninger i VIS bør stå i forhold til de mål som etterstrebes og være nødvendig for å sette de kompetente myndigheter i stand til å utføre sine oppgaver. De kompetente myndigheter bør, når de anvender VIS, sikre at den menneskelige verdighet og integritet ivaretas for de personer som det søkes opplysninger om, og bør ikke forskjellsbehandle personer på grunnlag av kjønn, rase eller etnisk opprinnelse, religion eller tro, funksjonshemming, alder eller seksuell legning.
  13. Denne forordning bør suppleres med en egen rettsakt som vedtas i henhold til avdeling VI i traktaten om Den europeiske union, om tilgang til søk i VIS for myndigheter som har ansvaret for den indre sikkerhet.
  14. Personopplysninger som lagres i VIS bør ikke oppbevares lenger enn det som er nødvendig for formålene med VIS. Det er hensiktsmessig å oppbevare opplysningene i en periode på maksimum fem år slik at opplysninger om tidligere søknader kan tas med i vurderingen av visumsøknader, herunder om søkerens troverdighet, og i dokumentasjon over ulovlige innvandrere som på et eller annet tidspunkt kan ha søkt om visum. En kortere periode ville ikke være tilstrekkelig for disse formål. Opplysningene bør slettes etter en periode på fem år, med mindre det foreligger grunner til å slette dem tidligere.
  15. Det bør fastsettes presise regler angående ansvaret for innføringen og driften av VIS og medlemsstatenes ansvar for de nasjonale systemene og de nasjonale myndighetenes tilgang til opplysningene.
  16. Det bør fastsettes regler om medlemsstatenes erstatningsansvar for skader som måtte oppstå som følge av overtredelser av denne forordning. Kommisjonens ansvar for slike skader fastsettes etter artikkel 288 nr. 2 i traktaten.
  17. Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁸ får anvendelse for medlemsstatenes behandling av personopplysninger i henhold til denne forordning. Visse punkter bør likevel presiseres når det gjelder ansvaret for behandlingen av opplysninger, beskyttelse av de registrerte personenes rettigheter og personverntilsyn.
  18. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger⁹ får anvendelse på disse institusjonenes og organenes virksomhet når de utøver sine oppgaver som ansvarlige for den operasjonelle driften av VIS. Visse punkter bør likevel presiseres når det gjelder ansvaret for behandlingen av opplysninger og personverntilsyn.
  19. De nasjonale tilsynsmyndigheter opprettet i samsvar med artikkel 28 i direktiv 95/46/EF bør kontrollere at medlemsstatenes behandling av personopplysninger er lovlig, mens Det europeiske datatilsynet opprettet ved forordning (EF) nr. 45/2001 bør kontrollere aktiviteten innen Fellesskapets institusjoner og organer når det gjelder behandling av personopplysninger, der det tas hensyn til at Fellesskapets institusjoner og organer har begrensede oppgaver med hensyn til selve opplysningene.
  20. Det europeiske datatilsynet og de nasjonale tilsynsmyndighetene bør samarbeide aktivt.
  21. Det må med jevne mellomrom evalueres om an-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- vendelsen av denne forordning overvåkes effektivt.
22. Medlemsstatene bør fastsette sanksjoner som skal anvendes ved overtredelser av bestemmelsene i denne forordning, og sikre at de gjennomføres.
  23. De tiltak som er nødvendige for å gjennomføre denne forordning bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere bestemmelser for utøvelse av Kommisjonen gjennomføringsmyndighet¹⁰.
  24. Denne forordning er i samsvar med de grunnleggende rettigheter og prinsipper som anerkjennes i bl.a. Den europeiske unions charter om grunnleggende rettigheter.
  25. Ettersom målet med denne forordning, nemlig å innføre et felles visuminformasjonsystem og felles forpliktelser, vilkår og prosedyrer for utveksling av visumopplysninger mellom medlemsstatene, ikke i tilstrekkelig grad kan nås av medlemsstatene og derfor på grunn av handlingens omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet slik det er nedfelt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet, slik det er nedfelt i samme artikkel, går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse mål.
  26. I samsvar med artikkel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, som følger som vedlegg til traktaten om Den europeiske union og til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, deltar Danmark ikke i vedtakelsen av denne forordning, og den er derfor ikke bindende for Danmark og får ikke anvendelse der. Ettersom denne forordning bygger på Schengen-regelverket i henhold til bestemmelsene i del tre avdeling IV i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, bør Danmark, i samsvar med artikkel 5 i nevnte protokoll, innen seks måneder etter at denne forordning er vedtatt, beslutte om landet vil gjennomføre den i sin nasjonale lovgivning.
  27. Med hensyn til Island og Norge utgjør denne forordning en videreutvikling av bestemmelsene i Schengen-regelverket i henhold til avtalen som Rådet for Den europeiske union har inngått med Republikken Island og Kongeriket Norge om de sistnevnte statenes tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket¹¹, som faller inn under området omhandlet i artikkel 1 bokstav B i rådsbeslutning 1999/437/EF¹² av 17. mai 1999 om visse gjennomføringsbestemmelser til nevnte avtale.
  28. Det bør utarbeides en ordning som gir representanter for Island og Norge mulighet til å delta i arbeidet i komiteene som bistår Kommisjonen ved utøvelsen av dens gjennomføringsmyndighet. En slik ordning er omhandlet i avtalen i form av brevveksling mellom Rådet for Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om komiteer som bistår Europakommisjonen i utøvelsen av dens gjennomføringsmyndighet¹³, som følger som vedlegg til avtalen nevnt i nr. 27.
  29. Denne forordning utgjør en videreutvikling av de bestemmelser i Schengen-regelverket som Det forente kongerike ikke deltar i, i samsvar med rådsbeslutning 2000/365/EF av 29. mai 2000 om anmodningen fra Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om å delta i visse bestemmelser i Schengen-regelverket¹⁴ og Rådets senere beslutning 2004/926/EF av 22. desember 2004 om iverksettelse av visse Schengen-regler i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland¹⁵. Det forente kongerike deltar derfor ikke i vedtakelsen av denne forordning, og den er derfor ikke bindende for Det forente kongerike og får ikke anvendelse der.
  30. Denne forordning utgjør en videreutvikling av de bestemmelser i Schengen-regelverket som Irland ikke deltar i, i samsvar med rådsbeslutning 2002/192/EF av 28. februar 2002 om anmodningen fra Irland om å delta i visse bestemmelser i Schengen-regelverket¹⁶. Irland deltar derfor ikke i vedtakelsen av denne forordning, og den er derfor ikke bindende for Irland og får ikke anvendelse der.
  31. Med hensyn til Sveits utgjør denne forordning en videreutvikling av bestemmelsene i Schengen-regelverket i henhold til avtalen inngått mellom Den europeiske union, Det europeiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund om denne statens tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket, som faller inn under området omhandlet i artikkel 1 bokstav B i beslutning 1999/437/EF, sammenholdt med artikkel 4 nr. 1 i rådsbeslutning 2004/860/EF¹⁷.
  32. Det bør utarbeides en ordning som gir representanter for Sveits mulighet til å delta i arbeidet i komiteene som bistår Kommisjonen ved utøvelsen av dens gjennomføringsmyndighet. En slik ordning er omhandlet i brevvekslingen mellom Fellesskapet og Sveits, som følger som vedlegg til avtalen nevnt i punkt 31.
  33. Denne forordning utgjør en rettsakt som byg-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

ger på eller på annen måte har tilknytning til Schengen-regelverket i henhold til artikkel 3 nr. 2 i tiltredelsesakten av 2003 og artikkel 4 nr. 2 i tiltredelsesakten av 2005 –

VEDTATT FØLGENDE FORORDNING:

Kapittel 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1

Saksområde og virkeområde

I denne forordning fastlegges formålet med visuminformasjonssystemet (VIS) innført ved artikkel 1 i beslutning 2004/512/EF, samt dets funksjoner og ansvarsfordeling. Det fastlegges vilkår og prosedyrer for medlemsstatenes utveksling av opplysninger om søknader om visum for kortvarig opphold og om beslutninger som treffes i denne sammenheng, herunder beslutninger om hvorvidt visum skal annulleres, inndras eller forlenges, i den hensikt å lette behandlingen av slike søknader og beslutningene i denne sammenheng.

Artikkel 2

Formål

VIS har til formål å forbedre gjennomføringen av den felles visumpolitikk, det konsulære samarbeidet og konsultasjon mellom de sentrale visummyndigheter ved å lette utvekslingen av opplysninger mellom medlemsstatene om søknader og beslutninger i denne sammenheng med henblikk på å:

- lette visumsøknadsprosedyrene,
- hindre omgåelse av kriteriene for å avgjøre hvilken medlemsstat som har ansvaret for å behandle søknaden,
- lette bekjempelse av forfalskning og bedrageri,
- lette kontrollen ved grenseovergangsstedene på de ytre grenser og på medlemsstatenes territorium,
- bidra til identifisering av alle personer som ikke eller ikke lenger oppfyller vilkårene for innreise, opphold eller bopel på medlemsstatenes territorium,
- lette anvendelsen av forordning (EF) nr. 343/2003,
- bidra til å forebygge trusler mot hver enkelt medlemsstats indre sikkerhet.

Artikkel 3

Tilgjengelighet til opplysninger med henblikk på forebygging, avsløring og etterforskning av terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger

- Medlemsstatenes utpekte myndigheter kan i en bestemt sak og etter å ha gitt en begrunnet skriftlig eller elektronisk anmodning, få tilgang til opplysningene i VIS omhandlet i artikkel 9 – 14, når det er rimelig grunn til å anta at søk i VIS vil bidra vesentlig til å forebygge, avsløre eller etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger. Europol kan, innenfor rammen av sitt mandat og når det er nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver, gis tilgang til VIS.
- Søk omhandlet i nr. 1 skal skje gjennom sentrale tilkoplingspunkter som skal ha ansvaret for å påse at vilkårene for tilgang og prosedyrene fastlagt i rådsbeslutning 2008/633/JIS av 23. juni 2008 om tilgang til søk i visuminformasjonssystemet (VIS) for de myndigheter medlemsstatene har utpekt og for Europol med sikte på å forebygge, avsløre og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger¹⁸, strengt overholdes. Medlemsstatene kan utpeke flere sentrale tilkoplingspunkter, som avspeiler deres organisatoriske og administrative struktur, for å kunne oppfylle de grunnlovsmessige og rettslige krav. I presserende unntakstilfeller kan det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er) motta skriftlige, elektroniske eller muntlige anmodninger og først i etterkant kontrollere at alle vilkår for tilgang er oppfylt, herunder at det forelå et presserende unntakstilfelle. Kontrollen i etterkant skal finne sted uten unødig opphold etter at anmodningen er behandlet.
- Opplysninger innhentet i VIS i henhold til beslutningen nevnt i nr. 2 må ikke overføres til eller stilles til rådighet for et tredjeland eller en internasjonal organisasjon. Slike opplysninger kan likevel i presserende unntakstilfeller overføres eller stilles til rådighet for et tredjeland eller en internasjonal organisasjon utelukkende i den hensikt å forebygge, avsløre og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger og på vilkårene som er fastsatt i nevnte beslutning. Medlemsstatene skal i samsvar med den nasjonale lovgivning sikre at det føres journal over slike overføringer og at den, etter anmodning, stilles til rådighet for nasjonale datatilsynsmyndigheter. En medlemsstats overføring av opplysninger som den selv har

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

lagt inn i VIS, er underlagt denne medlemsstatens nasjonale lovgivning.

4. Denne forordning berører ikke plikt som myndighetene nevnt i artikkel 6 eventuelt har etter gjeldende nasjonal lovgivning til å formidle opplysninger til de ansvarlige myndigheter om straffbar virksomhet de avslører under utføringen av sine oppgaver i den hensikt å forebygge, etterforske og rettsforfølge de aktuelle straffbare handlingene.

Artikkel 4

Definisjoner

I denne forordning betyr:

1. «visum»:
  - a) «visum for kortvarig opphold» slik det er definert i artikkel 11 nr. 1 bokstav a) i Schengen-konvensjonen,
  - b) «transittvisum» slik det er definert i artikkel 11 nr. 1 bokstav b) i Schengen-konvensjonen,
  - c) «visum for lufthavntransitt» slik det er definert i del I nr. 2.1.1 i den konsulære fellesinstruks,
  - d) «visum med begrenset territorial gyldighet» slik det er definert i artikkel 11 nr. 2 samt artikkel 14 og 16 i Schengen-konvensjonen,
  - e) «nasjonalt visum for langtidsopphold, også med gyldighet som visum for kortvarig opphold» slik det er definert i artikkel 18 i Schengen-konvensjonen,
2. «visumetikett»: standard utformet visum slik det er definert i forordning (EF) nr. 1683/95,
3. «visummyndigheter»: de myndigheter som i hver medlemsstat er ansvarlige for å behandle og treffe beslutning om visumsøknader eller for å treffe beslutninger om hvorvidt et visum skal annulleres, inndras eller forlenges, herunder de sentrale visummyndigheter og de myndigheter som er ansvarlige for å utstede visum på grensen i samsvar med rådsforordning (EF) nr. 415/2005 av 27. februar 2003 om utstedelse av visum på grensen, herunder utstedelse av visum til sjøfolk i transitt¹⁹,
4. «søknadsskjema»: standard søknadsskjema for visum i vedlegg 16 til den konsulære fellesinstruks,
5. «søker»: enhver visumpliktig person i henhold til rådsforordning (EF) nr. 539/2001 av 15. mars 2001 om fastleggelse av listen over tredjeland hvis statsborgere har visumplikt ved passering av de ytre grenser og listen over de tredjeland hvis statsborgere har visumfrihet²⁰ og som har innlevert en søknad om visum,

6. «gruppemedlemmer»: søkere som av juridiske årsaker er pålagt å reise inn på og forlate medlemsstatenes territorium samlet,
7. «reisedokument»: et pass eller annet tilsvarende dokument som gir innehaveren rett til å passere de ytre grenser, og som kan påføres et visum,
8. «ansvarlig medlemsstat»: den medlemsstaten som har lagt inn opplysningene i VIS,
9. «verifisering»: sammenligning av ett sett med opplysninger med et annet for å fastslå om en oppgitt identitet er riktig (en-til-en kontroll),
10. «identifisering»: prosess for å fastslå en persons identitet ved å sammenligne flere sett opplysninger via søk i en database (en-til-mange søk),
11. «alfanumeriske opplysninger»: opplysninger angitt med bokstaver, tall, spesialtegn, mellomrom og tegnsetting.

Artikkel 5

Kategorier av opplysninger

1. Kun følgende kategorier opplysninger skal registreres i VIS:
  - a) alfanumeriske opplysninger om søkeren og om visum som det er søkt om, som er utstedt, avslått, annullert, inndratt eller forlenget, omhandlet i artikkel 9 nr. 1-4 og artikkel 10-14,
  - b) fotografier i samsvar med artikkel 9 nr. 5,
  - c) fingeravtrykksopplysninger i samsvar med artikkel 9 nr. 6,
  - d) lenker til andre søknader omhandlet i artikkel 8 nr. 3 og 4.
2. Meddelelser som oversendes via VIS-infrastrukturen omhandlet i artikkel 16, artikkel 24 nr. 2 og artikkel 25 nr. 2, skal ikke registreres i VIS; dette berører likevel ikke registrering av databehandlinger omhandlet i artikkel 34.

Artikkel 6

Tilgang til VIS med henblikk på innlegging, endring, sletting av og søk etter opplysninger

1. Tilgang til VIS for å legge inn, endre eller slette opplysninger omhandlet i artikkel 5 nr. 1 i samsvar med denne forordning, er utelukkende forbeholdt behørig autorisert personell hos visummyndighetene.
2. Tilgang til VIS for å søke etter opplysninger er utelukkende forbeholdt behørig autorisert personell hos de nasjonale myndighetene som er ansvarlige for formålene fastsatt i artikkel 15-22, og er begrenset til de opplysninger som er nød-

vendige for å gjennomføre deres oppgaver i samsvar med disse formålene, og som står i rimelig forhold til målene som etterstrebes.

3. Hver medlemsstat skal utpeke de kompetente myndigheter hvis behørig autoriserte personell har tilgang til VIS for å legge inn, endre, slette eller søke etter opplysninger. Hver medlemsstat skal omgående sende Kommisjonen en liste over disse myndighetene, herunder de som er omhandlet i artikkel 41 nr. 4, og eventuelle endringer i denne. I listen skal det angis for hvilket formål hver myndighet har tilgang til å behandle opplysninger i VIS. Innen tre måneder etter at VIS er satt i drift i samsvar med artikkel 48 nr. 1, skal Kommisjonen offentliggjøre en konsolidert liste i Den europeiske unions tidende. Dersom det er endringer i listen, skal Kommisjonen én gang hvert år offentliggjøre en oppdatert konsolidert liste.

Artikkel 7

Generelle prinsipper

1. Hver kompetent myndighet med autorisert tilgang til VIS i samsvar med denne forordning skal sikre at dens anvendelse av VIS er nødvendig, hensiktsmessig og står i rimelig forhold til gjennomføringen av dens oppgaver.
2. Hver kompetent myndighet skal sikre at den i forbindelse med anvendelsen av VIS ikke forskjellsbehandler søkere eller visuminnehavere på grunnlag av kjønn, rase eller etnisk opprinnelse, religion eller tro, funksjonshemning, alder eller seksuell legning, og at den fullt ut respekterer søkerens eller visuminnehaverens menneskelige verdighet og integritet.

Kapittel II

Visummyndighetenes innlegging og anvendelse av opplysninger

Artikkel 8

Prosedyrer for innlegging av opplysninger om søknaden

1. Ved mottakelse av en søknad skal visummyndigheten straks opprette en søknadsmappe der den legger inn i VIS opplysningene omhandlet i artikkel 9, i den grad disse opplysningene kreves oppgitt av søkeren.
2. Ved opprettelse av søknadsmappen skal visummyndigheten, i samsvar med artikkel 15, kontrollere om en annen medlemsstat allerede har registrert i VIS en tidligere søknad fra den aktuelle søker.

3. Hvis det er registrert en tidligere søknad, skal visummyndigheten lenke hver ny søknadsmappe sammen med den tidligere søknadsmappen om den aktuelle søkeren.
4. Hvis søkeren reiser i en gruppe eller sammen med sin ektefelle og/eller sine barn, skal visummyndigheten opprette en søknadsmappe for hver søker og lenke sammen søknadsmappen for personene som reiser sammen.
5. Dersom visse opplysninger ikke kreves oppgitt av rettslige grunner, eller de rent faktisk ikke kan fremskaffes, skal det i det aktuelle opplysningsfeltet fylles inn «ikke relevant». Når det gjelder fingeravtrykk, skal systemet med hensyn til artikkel 17 gjøre det mulig å skjelle mellom de tilfellene hvor det av rettslige grunner ikke kreves fingeravtrykk, og de tilfellene hvor de rent faktisk ikke kan fremskaffes. Denne funksjon utløper etter fire år, med mindre den bekreftes ved beslutning truffet av Kommisjonen på grunnlag av evalueringen omhandlet i artikkel 50 nr. 4.

Artikkel 9

Opplysninger som skal legges inn ved innlevering av søknaden

Visummyndigheten skal legge inn følgende opplysninger i søknadsmappen:

1. søknadsnummeret,
2. statusopplysninger som viser at det er søkt om visum,
3. hvilken myndighet som har mottatt søknaden, samt myndighetens beliggenhet og opplysninger om hvorvidt den aktuelle myndighet har mottatt søknaden som representant for en annen medlemsstat,
4. følgende opplysninger, som hentes fra søknads-skjemaet:
  - a) etternavn, fødenavn (tidligere etternavn) og fornavn, kjønn, fødselsdato, fødested og fødeland,
  - b) nåværende nasjonalitet og nasjonalitet ved fødselen,
  - c) reisedokumentets type og nummer, utstedende myndighet, utstedelsesdato og utløpsdato,
  - d) sted og dato for søknaden,
  - e) type visum det søkes om,
  - f) opplysninger om personen som har utstedt en invitasjon og/eller som har påtatt seg å dekke søkerens levekostnader under oppholdet:
    - i. dersom det gjelder en fysisk person: personens etternavn, fornavn og adresse,

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- ii. dersom det gjelder et firma eller en annen organisasjon: firmaets/organisasjonens navn og adresse samt etternavn og fornavn på kontaktpersonen i firmaet/organisasjonen,
  - g) hovedbestemmelsessted og det planlagte oppholdets varighet,
  - h) formålet med reisen,
  - i) planlagt ankomst- og avreisedato,
  - j) første grense for den planlagte innreisen eller starten på den planlagte transittuten,
  - k) bosted,
  - l) nåværende yrke og arbeidsgiver; for studenter: skolens navn,
  - m) for mindreårige søkere: farens og morens etternavn og fornavn,
5. et fotografi av søkeren i samsvar med forordning (EF) nr. 1683/95,
  6. søkerens fingeravtrykk i samsvar med de relevante bestemmelser i den konsulære fellesinstruks.

Artikkel 10

Opplysninger som skal tilføyes ved utstedelse av visum

1. Når det er truffet beslutning om å utstede visum, skal den visummyndighet som har utstedt visumet, tilføye følgende opplysninger i søknadsmappen:
  - a) statusopplysninger som viser at visumet er utstedt,
  - b) hvilken myndighet som har utstedt visumet, samt myndighetens beliggenhet og opplysninger om hvorvidt den aktuelle myndighet har utstedt visumet på vegne av en annen medlemsstat,
  - c) sted og dato for beslutningen om å utstede visumet,
  - d) type visum,
  - e) visumetikettens nummer,
  - f) det territorium som visuminnnehaveren har rett til å reise på, i samsvar med de relevante bestemmelser i den konsulære fellesinstruks,
  - g) visumets gyldighetsperiode med angivelse av begynnelses- og utløpsdato,
  - h) antall tillatte innreiser på det territorium visumet gjelder for,
  - i) varigheten av oppholdet som visumet gir rett til,
  - j) dersom relevant, opplysninger som viser at visumet er blitt utstedt på et eget ark i samsvar med rådsforordning (EF) nr. 333/2002 av 18. februar 2002 om et standard utformet

ark for påføring av visum utstedt av medlemsstater til personer hvis reisedokument ikke anerkjennes av den medlemsstaten som utarbeider det aktuelle ark²¹.

2. Dersom en søknad trekkes tilbake eller ikke følges opp av søkeren før det er truffet beslutning om det skal utstedes visum, skal den visummyndighet der søknaden ble innlevert, oppgi at behandlingen av søknaden er blitt avsluttet av disse grunnene samt datoen for avslutningen.

Artikkel 11

Opplysninger som skal tilføyes når behandlingen av en søknad avbrytes

Dersom den visummyndighet som representerer en annen medlemsstat, tvinges til å avbryte behandlingen av søknaden, skal den tilføye følgende opplysninger i søknadsmappen:

1. statusopplysninger som viser at behandlingen av søknaden er avbrutt,
2. hvilken myndighet som avbrøt behandlingen av søknaden samt myndighetens beliggenhet,
3. sted og dato for beslutningen om å avbryte behandlingen,
4. hvilken medlemsstat som er kompetent til å behandle søknaden.

Artikkel 12

Opplysninger som skal tilføyes ved avslag på en visumsøknad

1. Når det er truffet beslutning om å avslå en visumsøknad, skal den visummyndighet som ga avslag på visumsøknaden, tilføye følgende opplysninger i søknadsmappen:
  - a) statusopplysninger som viser at det er gitt avslag på visumsøknaden,
  - b) hvilken myndighet som har gitt avslag på visumsøknaden, samt myndighetens beliggenhet,
  - c) sted og dato for beslutningen om å gi avslag på visum.
2. Søknadsmappen skal også inneholde opplysninger om grunnen eller grunnene til at det er gitt avslag på visumsøknaden, som kan være én eller flere av følgende grunner:

Søkeren:

- a) er ikke i besittelse av gyldige reisedokumenter,
- b) er i besittelse av et falskt eller forfalsket reisedokument,
- c) kan ikke godtgjøre formålet med og vilkårene for oppholdet og anses spesielt å utgjøre en særlig risiko for ulovlig innvandring i

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

- henhold til del V i den konsulære fellesinstruks,
- d) har allerede oppholdt seg tre måneder innenfor en periode på seks måneder på medlemsstatenes territorium,
  - e) er ikke i besittelse av tilstrekkelige midler til livsopphold i forhold til oppholdets varighet og karakter eller midler til å reise tilbake til hjemlandet eller transittlandet,
  - f) er innmeldt i Schengen-informasjonssystemet (SIS) og/eller det nasjonale register med henblikk på å nekte innreise,
  - g) anses å utgjøre en trussel mot én eller flere medlemsstaters offentlige orden, indre sikkerhet, internasjonale forbindelser eller mot folkehelsen som definert i artikkel 2 nr. 19 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 av 15. mars 2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (Schengen grenseregler)²².

Artikkel 13

Opplysninger som skal tilføyes ved annullering eller inndragelse av visum eller når dets gyldighetsperiode forkortes

1. Når det er truffet beslutning om å annullere eller inndra et visum eller forkorte dets gyldighetsperiode, skal den visummyndighet som har truffet beslutningen, tilføye følgende opplysninger i søknadsmappen:
  - a) statusopplysninger som viser at visumet er annullert eller inndratt, eller at gyldighetsperioden er forkortet,
  - b) hvilken myndighet som har annullert eller inndratt visumet eller forkortet dets gyldighetsperiode, samt myndighetens beliggenhet,
  - c) sted og dato for beslutningen,
  - d) eventuelt ny utløpsdato for visumets gyldighetsperiode,
  - e) visumetikettens nummer dersom den forkortede gyldighetsperioden gis i form av en ny visumetikett.
2. Søknadsmappen skal også inneholde opplysninger om grunnen(e) til annulleringen eller inndragelsen av visumet eller grunnen(e) for at gyldighetsperioden er forkortet, som skal omfatte:
  - a) ved annullering eller inndragelse: én eller flere av grunnene angitt i artikkel 12 nr. 2,
  - b) ved beslutning om å forkorte visumets gyldighetsperiode: én eller flere av følgende grunner:
    - i. visuminnehaveren skal utvises,
    - ii. utilstrekkelige midler til livsopphold for oppholdets opprinnelig planlagte varighet.

Artikkel 14

Opplysninger som skal tilføyes ved forlengelse av et visum

1. Når det er truffet beslutning om å forlenge et visum, skal den visummyndighet som har forlenget visumet, tilføye følgende opplysninger i søknadsmappen:
  - a) statusopplysninger som viser at visumet er forlenget,
  - b) hvilken myndighet som har forlenget visumet samt myndighetens beliggenhet,
  - c) sted og dato for beslutningen,
  - d) nummeret på visumetiketten hvis forlengelsen av visumet skjer i form av et nytt visum,
  - e) begynnelses- og utløpsdato for den forlengede perioden,
  - f) den forlengede perioden av oppholdets tillatte varighet,
  - g) det territorium som visuminnehaveren har rett til å reise på, i samsvar med de relevante bestemmelser i den konsulære fellesinstruks,
  - h) hvilken type visum som er forlenget.
2. Søknadsmappen skal også inneholde opplysninger om grunnene til at visumet er forlenget, som kan være én eller flere av følgende grunner:
  - a) force majeure,
  - b) humanitære grunner,
  - c) tungtveiende yrkesmessige grunner,
  - d) tungtveiende personlige grunner.

Artikkel 15

Anvendelse av VIS ved behandling av søknader

1. Den kompetente visummyndighet skal søke i VIS i forbindelse med behandlingen av søknader og beslutninger knyttet til slike søknader, herunder beslutninger om hvorvidt visumet skal annulleres, inndras, forlenges eller om dets gyldighetsperiode skal forkortes, i samsvar med de relevante bestemmelser.
2. For formålene angitt i nr. 1 skal den kompetente visummyndighet gis tilgang for søk med én eller flere av følgende opplysninger:
  - a) søknadsnummeret,
  - b) de opplysninger som er omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav a),

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- c) de opplysninger om reisedokumentet som er omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav c),
  - d) etternavnet, fornavnet og adressen til den fysiske person eller navnet og adressen til det firma/annen organisasjon som er omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav f),
  - e) fingeravtrykk,
  - f) nummeret på visumetiketten og utstedelsesdatoen for tidligere utstedte visum.
3. Hvis søket med én eller flere av opplysningene angitt i nr. 2 viser at det er registrert opplysninger om søkeren i VIS, skal den kompetente visummyndighet, utelukkende for formålene angitt nr. 1, gis tilgang til søknadsmappen og til den eller de søknadsmappene som er lenket sammen med denne, i henhold til artikkel 8 nr. 3 og 4.

Artikkel 16

Anvendelse av VIS for konsultasjon og anmodninger om dokumenter

1. Med henblikk på konsultasjon mellom de sentrale visummyndigheter om søknader i samsvar med Schengen-konvensjonens artikkel 17 nr. 2, skal anmodningen om konsultasjon og svarene på disse oversendes i samsvar med nr. 2 i denne artikkel.
2. Medlemsstaten som er ansvarlig for behandlingen av søknaden, skal sende anmodningen om konsultasjon sammen med søknadsnummeret til VIS og oppgi den eller de medlemsstatene som skal konsulteres.
VIS skal oversende anmodningen til den eller de medlemsstatene som er oppgitt.
Den eller de medlemsstatene som skal konsulteres, skal sende svaret til VIS, som sender det videre til medlemsstaten som fremsatte anmodningen.
3. Framgangsmåten i nr. 2 kan også anvendes ved oversendelse av opplysninger om utstedelse av visum med begrenset territorial gyldighet og andre meddelelser i forbindelse med det konsuleresamarbeidet samt ved oversendelse av anmodninger til den kompetente visummyndighet om å oversende kopier av reisedokumenter og andre dokumenter til støtte for søknaden og oversendelse av elektroniske kopier av slike dokumenter. De kompetente visummyndigheter skal besvare anmodningen omgående.
4. Personopplysningene som oversendes i henhold til denne artikkel, skal utelukkende anvendes for konsultasjon mellom sentrale visummyndigheter og konsuleret samarbeid.

Artikkel 17

Anvendelse av opplysninger til rapportering og statistikker

De kompetente visummyndigheter skal, utelukkende for rapporterings- og statistikkformål og uten å gjøre det mulig å identifisere den enkelte søker, gis tilgang til følgende opplysninger:

1. statusopplysninger,
2. den kompetente visummyndighet samt dens beliggenhet,
3. søkerens nåværende nasjonalitet,
4. første grense som passerer ved innreise,
5. dato og sted for søknaden eller beslutningen om visumet,
6. type visum som det er søkt om, eller som er utstedt,
7. type reisedokument,
8. grunnene som er anført for en beslutning om visumet eller visumsøknaden,
9. hvilken kompetent visummyndighet som ga avslag på visumsøknaden, samt myndighetens beliggenhet og datoen for avslaget,
10. tilfeller der samme søker har søkt om visum hos mer enn én kompetent myndighet, med angivelse av de kompetente visummyndigheter, deres beliggenhet og datoene for avslagene,
11. reisens formål,
12. tilfeller der opplysningene omhandlet i artikkel 9 nr. 6 rent faktisk ikke kunne fremskaffes i samsvar med artikkel 8 nr. 5 annet punktum,
13. tilfeller der opplysningene omhandlet i artikkel 9 nr. 6 ikke var påkrevd av rettslige grunner i samsvar med artikkel 8 nr. 5 annet punktum,
14. tilfeller der en person som rent faktisk ikke kunne fremskaffe opplysningene omhandlet i artikkel 9 nr. 6, fikk avslag på visumsøknaden i samsvar med artikkel 8 nr. 5 annet punktum.

Kapittel III

Andre myndigheters tilgang til opplysninger

Artikkel 18

Tilgang til opplysninger for verifisering ved grenseovergangssteder på de ytre grenser

1. De kompetente myndigheter som har ansvaret for å foreta kontroll ved grenseovergangsstedene på de ytre grenser i samsvar med Schengen grenseregler, skal med mindre annet følger av nr. 2 og 3 kunne foreta søk ved hjelp av visumetikettens nummer kombinert med kontroll av visuminnehaverens fingeravtrykk, men utelukkende for å verifisere visuminnehaverens iden-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- titet og/eller visumets ekthet, og/eller hvorvidt vilkårene for innreise på medlemsstatenes territorium i henhold til artikkel 5 i Schengen grenseregler er oppfylt.
2. I en periode på høyst tre år etter at VIS har startet driften, kan søket foretas med visumetikettens nummer alene. Ett år etter idriftsettelsen kan perioden på tre år reduseres for luftgrenser, i samsvar med prosedyren i artikkel 49 nr. 3.
  3. Dersom visuminnehavernes fingeravtrykk ikke kan brukes, foretas søket med visumetikettens nummer alene.
  4. Dersom søket med opplysningene nevnt i nr. 1 viser at det er registrert opplysninger om visuminnehaveren i VIS, skal den kompetente grensekontrollmyndighet gis tilgang til følgende opplysninger i søknadsmappen samt i søknadsmapper lenket sammen med denne i henhold til artikkel 8 nr. 4, men utelukkende for formålene nevnt i nr. 1:
    - a) statusopplysninger og opplysninger fra søknadsskjemaet omhandlet i artikkel 9 nr. 2 og 4,
    - b) fotografier,
    - c) opplysninger om visum som er utstedt, annullert, inndratt eller hvis gyldighet er blitt forlenget eller forkortet i samsvar med artikkel 10, 13 og 14.
  5. Dersom verifiseringen av visuminnehaveren eller visumet ikke lykkes, eller dersom det hersker tvil om visuminnehaverens identitet eller om visumet og/eller reisedokumentet er ekte, skal behørig autorisert personell hos vedkommende kompetente myndigheter gis tilgang til opplysninger i samsvar med artikkel 20 nr. 1 og 2.
2. Dersom søket med opplysningene nevnt i nr. 1 viser at det er registrert opplysninger om visuminnehaveren i VIS, skal den kompetente myndighet gis tilgang til følgende opplysninger i søknadsmappen samt i søknadsmapper lenket sammen med denne i henhold til artikkel 8 nr. 4, men utelukkende for formålene nevnt i nr. 1:
    - a) statusopplysninger og opplysninger fra søknadsskjemaet omhandlet i artikkel 9 nr. 2 og 4,
    - b) fotografier,
    - c) opplysninger om visum som er utstedt, annullert, inndratt eller hvis gyldighet er blitt forlenget eller forkortet i samsvar med artikkel 10, 13 og 14.
  3. Dersom verifiseringen av visuminnehaveren eller visumet ikke lykkes, eller dersom det hersker tvil om visuminnehaverens identitet eller om visumet og/eller reisedokumentet er ekte, skal behørig autorisert personell hos de kompetente myndigheter gis tilgang til opplysninger i samsvar med artikkel 20 nr. 1 og 2.

Artikkel 19

Tilgang til opplysninger for visumkontroll på medlemsstatenes territorium

1. De kompetente myndigheter som på medlemsstatenes territorium har ansvaret for å kontrollere at vilkårene for innreise, opphold eller bopel på medlemsstatenes territorium er oppfylt, skal gis tilgang til å søke med visumetikettens nummer kombinert med kontroll av visuminnehaverens fingeravtrykk eller med visumetikettens nummer, men utelukkende for å verifisere visuminnehaverens identitet og/eller visumets ekthet, og/eller om vilkårene for innreise, opphold eller bopel på medlemsstatenes territorium er oppfylt.
Dersom visuminnehaverens fingeravtrykk ikke kan brukes, foretas søket med visumetikettens nummer alene.

Artikkel 20

Tilgang til opplysninger for identifisering

1. De kompetente myndigheter som har ansvaret for å foreta kontroll ved grenseovergangsstedene på de ytre grenser i samsvar med Schengen grenseregler eller på medlemsstatenes territorium for å påse at vilkårene for innreise, opphold eller bopel på medlemsstatenes territorium er oppfylt, skal gis tilgang til å søke med personens fingeravtrykk, men utelukkende for å kunne identifisere personer som ikke eller ikke lenger oppfyller vilkårene for innreise, opphold eller bopel på medlemsstatenes territorium.
Dersom vedkommendes fingeravtrykk ikke kan brukes, eller søk med fingeravtrykk ikke lykkes, skal søket foretas med de opplysningene som er nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav a) og/eller c). Dette søket kan foretas i kombinasjon med opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav b).
2. Dersom søket med opplysningene nevnt i nr. 1 viser at det er registrert opplysninger om søkeren i VIS, skal den kompetente myndighet gis tilgang til følgende opplysninger i søknadsmappen samt i søknadsmapper lenket sammen med denne i henhold til artikkel 8 nr. 3 og 4, men utelukkende for formålene nevnt i nr. 1:
  - a) søknadsnummeret, statusopplysninger og hvilken myndighet søknaden ble innlevert til,

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- b) opplysninger fra søknadsskjemaet omhandlet i artikkel 9 nr. 4,
  - c) fotografier,
  - d) opplysninger om visum som er utstedt, annullert, inndratt eller hvis gyldighet er blitt forlenget eller forkortet, eller om søknader der behandlingen er avbrutt i samsvar med artikkel 10-14.
3. Dersom personen er i besittelse av et visum, skal de kompetente myndigheters søk i VIS i første omgang skje i samsvar med artikkel 18 eller 19.

Artikkel 21

Tilgang til opplysninger for å fastslå ansvaret for asylsøknader

1. De kompetente asylmyndigheter skal ha tilgang til å søke med asylsøkerens fingeravtrykk utelukkende med henblikk på å avgjøre hvilken medlemsstat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad i henhold til artikkel 9 og 21 i forordning (EF) nr. 343/2003.
Dersom asylsøkerens fingeravtrykk ikke kan brukes, eller søk med fingeravtrykk ikke lykkes, skal søket foretas med opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav a) og/eller c). Dette søket kan foretas i kombinasjon med opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav b).
2. Dersom søket med opplysningene nevnt i nr. 1 viser at det er registrert opplysninger i VIS om et utstedt visum med en gyldighetstid som utløper høyst seks måneder før datoen for asylsøknaden, og/eller et visum som er forlenget slik at det utløper høyst seks måneder før datoen for asylsøknaden, skal den kompetente asylmyndighet, utelukkende for formålet nevnt i nr. 1, gis tilgang til følgende opplysninger i søknadsmappen og, med hensyn til bokstav g), opplysninger om ektefelle og barn i samsvar med artikkel 8 nr. 4:
  - a) søknadsnummeret,
  - b) opplysninger fra søknadsskjemaet omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav a), b) og c),
  - c) fotografier,
  - d) opplysninger om visum som er utstedt, annullert, inndratt eller hvis gyldighet er blitt forlenget eller forkortet i samsvar med artikkel 10, 13 og 14,
  - e) opplysningene omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav a) og b) i sammenlenkede søknadsmapper for ektefelle og barn.
3. Søk i VIS i henhold til nr. 1 og 2 skal utelukkende utføres av de utpekte nasjonale myndigheter omhandlet i 21 nr. 6 i forordning (EF) nr. 343/2003.

Artikkel 22

Tilgang til opplysninger ved behandling av asylsøknaden

1. De kompetente asylmyndigheter skal, i samsvar med artikkel 21 i forordning (EF) nr. 343/2003 og utelukkende for behandling av en asylsøknad, kunne foreta søk med asylsøkerens fingeravtrykk.
Dersom asylsøkerens fingeravtrykk ikke kan brukes, eller søk med fingeravtrykk ikke lykkes, skal søket foretas med opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav a) og/eller c). Dette søket kan foretas i kombinasjon med opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav b).
2. Dersom søket med opplysningene nevnt i nr. 1 viser at det er registrert opplysninger i VIS om et utstedt visum, skal den kompetente asylmyndighet, utelukkende for formålet nevnt i nr. 1, gis tilgang til å innhente følgende opplysninger i søkerens søknadsmappe og søknadsmapper lenket sammen med denne i samsvar med artikkel 8 nr. 3, og med hensyn til opplysningene i bokstav e), om ektefelle og barn i samsvar med artikkel 8 nr. 4:
  - a) søknadsnummeret,
  - b) opplysninger fra søknadsskjemaet omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav a), b) og c),
  - c) fotografier,
  - d) opplysninger om visum som er utstedt, annullert, inndratt eller hvis gyldighet er blitt forlenget eller forkortet i samsvar med artikkel 10, 13 og 14,
  - e) opplysningene omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav a) og b) i sammenlenkede søknadsmapper for ektefelle og barn.
3. Søk i VIS i henhold til nr. 1 og 2 skal utelukkende utføres av de utpekte nasjonale myndigheter omhandlet i 21 nr. 6 i forordning (EF) nr. 343/2003.

Kapittel IV

Oppbevaring og endring av opplysninger

Artikkel 23

Oppbevaringstid for lagrede opplysninger

1. Hver søknadsmappe skal lagres i VIS i en periode på høyst fem år, med forbehold for sletting

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

omhandlet i artikkel 24 og 25 og føring av registre omhandlet i artikkel 34.

Denne perioden begynner å løpe:

- a) på visumets utløpsdato hvis det er utstedt et visum,
  - b) på visumets nye utløpsdato hvis et visum er blitt forlenget,
  - c) på datoen for opprettelse av søknadsmappen i VIS hvis søknaden er trukket tilbake eller behandlingen er blitt avsluttet eller avbrutt,
  - d) på datoen for visummyndighetens beslutning hvis et visum er avslått, annullert, forkortet eller inndratt.
2. Ved utløpet av perioden nevnt i nr. 1, skal VIS automatisk slette søknadsmappen og tilhørende lenker i samsvar med artikkel 8 nr. 3 og 4.

Artikkel 24

Endring av opplysninger

1. Bare den ansvarlige medlemsstat skal ha rett til å endre opplysninger den har oversendt til VIS ved å korrigere eller slette slike opplysninger.
2. Dersom en medlemsstat mener å ha holdpunkter for at opplysninger som er behandlet i VIS er uriktige, eller at opplysninger er behandlet i VIS i strid med denne forordning, skal den straks informere den ansvarlige medlemsstat om dette. En slik melding kan sendes via VIS-infrastrukturen.
3. Den ansvarlige medlemsstaten skal kontrollere de aktuelle opplysningene og, om nødvendig, korrigere eller slette dem omgående.

Artikkel 25

Sletting av opplysninger før tiden

1. Dersom en søker innvilges statsborgerskap i en av medlemsstatene før perioden omhandlet i artikkel 23 nr. 1 utløper, skal søknadsmappene og lenkene omhandlet i artikkel 8 nr. 3 og 4 angående vedkommende, straks slettes fra VIS av den medlemsstaten som opprettet de aktuelle søknadsmappene og lenkene.
2. Hver medlemsstat skal straks underrette den eller de ansvarlige medlemsstatene hvis en søker har fått innvilget denne medlemsstatens statsborgerskap. En slik melding kan sendes via VIS-infrastrukturen.
3. Dersom et visumavslag er blitt annullert av en domstol eller en klageinstans, skal medlemsstaten som ga avslag på visum, straks slette opplysningene omhandlet i artikkel 12 så snart avgjørelsen om å annullere visumavslaget er endelig.

Kapittel V

Drift og ansvarsområder

Artikkel 26

Operasjonell drift

1. Etter en overgangsperiode skal en forvaltningsmyndighet (Forvaltningsmyndigheten) som finansieres over Den europeiske unions alminnelige budsjett, ha ansvaret for den operasjonelle driften av det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene. Forvaltningsmyndigheten skal i samarbeid med medlemsstatene sikre at best tilgjengelige teknologi ut fra en kostnads/nyttevurdering til enhver tid benyttes ved det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene.
2. Forvaltningsmyndigheten skal også ha ansvaret for følgende oppgaver i forbindelse med kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene:
  - a) tilsyn,
  - b) sikkerhet,
  - c) samordning av forbindelsene mellom medlemsstatene og leverandøren.
3. Kommisjonen skal ha ansvaret for alle andre oppgaver knyttet til kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene, særlig:
  - a) oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av budsjettet,
  - b) anskaffelse og fornyelse,
  - c) kontraktforhold.
4. I en overgangsperiode inntil forvaltningsmyndigheten overtar ansvaret, skal Kommisjonen ha ansvaret for den operasjonelle driften av VIS. Kommisjonen kan i samsvar med rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 av 25. juni 2002 om finansreglementet for De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett²³ delegere denne oppgaven og oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av budsjettet til nasjonale offentlige organer i to forskjellige medlemsstater.
5. Hvert av de nasjonale offentlige organene omhandlet i nr. 4 skal oppfylle følgende utvelgelseskriterier:
  - a) det må kunne godtgjøre lang erfaring med drift av et stort informasjonssystem,
  - b) det må ha betydelig ekspertise med hensyn til de krav som gjelder for betjening og sikkerhet i et stort informasjonssystem,
  - c) det må ha tilstrekkelig personell med erfaring og med de nødvendige faglige og språklige kvalifikasjoner for å kunne samarbeide i et internasjonalt miljø som kreves for VIS,

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- d) det må ha en sikker og spesielt tilpasset infrastruktur som særlig kan fungere som back-up og garantere kontinuerlig drift av store IT-systemer, og
  - e) det må fungere i en administrativ kontekst som sikrer at oppgavene utføres tilfredsstillende og interessekonflikter unngås.
6. Før oppgaver delegeres i samsvar med nr. 4 og med jevnlig mellommrom deretter, skal Kommissjonen underrette Europaparlamentet og Rådet om vilkårene for delegeringen, delegeringens nøyaktige omfang og til hvilke organer oppgavene er delegert.
  7. Dersom Kommissjonen delegerer sitt ansvar i overgangsperioden i henhold til nr. 4, skal den påse at delegeringen ikke overskrider grensene fastsatt av det institusjonelle systemet i henhold til traktaten. Den skal særlig sikre at delegeringen ikke får negativ innvirkning på noen av mekanismene fastsatt i fellesskapsretten som tillater Domstolen, Revisjonsretten eller Det europeiske datatilsynet å føre effektiv kontroll.
  8. Den operasjonelle driften av VIS skal omfatte alle de oppgaver som er nødvendige for at VIS skal kunne fungere 24 timer i døgnet 7 dager i uken i samsvar med denne forordning, særlig vedlikeholdsarbeid og tekniske forbedringer som er nødvendige for å sikre at systemet fungerer på et tilfredsstillende operasjonelt kvalitetsnivå, særlig med hensyn til den tiden det tar for konsulatene å gjennomføre søk i den sentrale databasen, som må være kortest mulig.
  9. Med forbehold for artikkel 17 i vedtektene for tjenestemenn i De europeiske fellesskap fastsatt i forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68²⁴, skal Forvaltningsmyndigheten anvende de relevante regler for taushetsplikt eller tilsvarende fortrolighetskrav for alle ansatte som skal arbeide med VIS-opplysninger. Denne plikten gjelder fortsatt etter at personene har sluttet i sin stilling, ansettelsesforholdet er opphørt eller deres virksomhet er avsluttet.

Artikkel 27

Det sentrale visuminformasjonsystemets plassering

Det overordnede sentrale VIS, som ivaretar teknisk tilsyn og administrative funksjoner, skal ligge i Strasbourg (Frankrike) og et sentralt backup-VIS, som kan sikre alle funksjoner i det overordnede sentrale VIS i tilfelle systemsvikt, skal ligge i Sankt Johann im Pongau (Østerrike).

Artikkel 28

Forbindelsen med de nasjonale systemene

1. VIS skal knyttes til de nasjonale systemene i hver medlemsstat via det nasjonale grensesnittet i den aktuelle medlemsstat.
2. Hver medlemsstat skal utpeke en nasjonal myndighet som skal sørge for at de kompetente myndigheter omhandlet i artikkel 6 nr. 1 og 2 har tilgang til VIS, og skal knytte denne nasjonale myndigheten til det nasjonale grensesnittet.
3. Hver medlemsstat skal følge automatiske prosedyrer for behandling av opplysninger.
4. Hver medlemsstat skal ha ansvar for:
  - a) utvikling av det nasjonale systemet og/eller tilpasning av dette til VIS i samsvar med artikkel 2 nr. 2 i beslutning 2004/512/EF,
  - b) organisering, forvaltning, drift og vedlikehold av det nasjonale systemet,
  - c) administrering av og ordninger for tilgang til VIS for behørig autorisert personell hos de kompetente nasjonale myndigheter i samsvar med denne forordning, samt utarbeidelse og regelmessig oppdatering av en oversikt over slikt personell og deres profiler,
  - d) kostnadene til det nasjonale systemet og kostnader for deres tilknytning til det nasjonale grensesnittet, herunder investeringer og driftkostnader for kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det nasjonale grensesnittet og det nasjonale systemet.
5. Personell ansatt hos myndighetene som har tilgangsrett til VIS, skal gis hensiktsmessig opplæring i regler om datasikkerhet og personvern samt informeres om aktuelle lovovertridelser og sanksjoner før de får tillatelse til å behandle opplysninger som er lagret i VIS.

Artikkel 29

Ansvar for bruk av opplysninger

1. Hver medlemsstat skal sikre at opplysningene behandles på lovlig vis, og særlig at bare behørig autorisert personell har tilgang til opplysninger behandlet i VIS for å kunne gjennomføre sine oppgaver i samsvar med denne forordning. Den ansvarlige medlemsstaten skal særlig sikre at
  - a) opplysningene samles inn på lovlig vis,
  - b) opplysningene oversendes til VIS på lovlig vis,
  - c) opplysningene er korrekte og oppdaterte når de oversendes til VIS.

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

2. Forvaltningsmyndigheten skal sørge for at VIS drives i samsvar med denne forordning og dens gjennomføringsbestemmelser i henhold til artikkel 45 nr. 2. Forvaltningsmyndigheten skal særlig:
  - a) treffe de nødvendige tiltak for å garantere sikkerheten til det sentrale VIS og kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene, med forbehold for hver enkelt medlemsstats ansvar,
  - b) sikre at bare behørig autorisert personell har tilgang til opplysninger behandlet i VIS med henblikk på gjennomføringen av Forvaltningsmyndighetens oppgaver i samsvar med denne forordning.
3. Forvaltningsmyndigheten skal underrette Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen om de tiltak den treffer i henhold til nr. 2.

Artikkel 30

Oppbevaring av VIS-opplysninger i nasjonale registre

1. Opplysninger innhentet fra VIS kan oppbevares i nasjonale registre bare når det er nødvendig i en konkret sak i samsvar med formålene med VIS og relevante rettslige bestemmelser, herunder bestemmelser om personvern, og for et tidsrom som ikke er lengre enn det som er nødvendig i det enkelte tilfelle.
2. Nr. 1 berører ikke en medlemsstats rett til å oppbevare i sine nasjonale registre opplysninger som den selv har lagt inn i VIS.
3. Enhver bruk av opplysninger som ikke er i samsvar med nr. 1 og 2, skal anses som misbruk i henhold til hver enkelt medlemsstats nasjonale lovgivning.

Artikkel 31

Utlevering av opplysninger til tredjeland eller internasjonale organisasjoner

1. Opplysninger behandlet i VIS i henhold til denne forordning skal ikke overføres til eller stilles til rådighet for et tredjeland eller en internasjonal organisasjon.
2. Som unntak fra nr. 1 kan opplysninger omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav a), b), c), k) og m) overføres til eller stilles til rådighet for et tredjeland eller en internasjonal organisasjon oppført i vedlegget hvis det er nødvendig i enkelte tilfeller for å bevise tredjelandsborgeres identitet, herunder for tilbakesendelse, og bare når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Kommisjonen har vedtatt en beslutning om at det aktuelle tredjeland har tilfredsstillende vern av personopplysninger i samsvar med artikkel 25 nr. 6 i direktiv 95/46/EF, eller det foreligger en gjeldende tilbaketakingsavtale mellom Fellesskapet og det aktuelle tredjeland, eller bestemmelsene i artikkel 26 nr. 1 d) i direktiv 95/46/EF får anvendelse.
  - b) Tredjelandet eller den internasjonale organisasjonen aksepterer å anvende opplysningene utelukkende for det formålet som de ble innhentet.
  - c) Opplysningene overføres eller stilles til rådighet i samsvar med de relevante fellesskapsbestemmelser, særlig tilbaketakingsavtaler og den nasjonale lovgivning i medlemsstaten som overførte eller stilte opplysningene til rådighet, herunder rettslige bestemmelser om datasikkerhet og personvern.
  - d) Den eller de medlemsstatene som har registrert opplysningene i VIS, har gitt samtykke.
3. Slik overføring av personopplysninger til tredjeland eller internasjonale organisasjoner skal ikke berøre de rettigheter som gjelder for flyktninger og personer som ber om internasjonal beskyttelse, særlig med hensyn til »non-refoulement» .

Artikkel 32

Datasikkerhet

1. Den ansvarlige medlemsstat skal ivareta opplysningenes sikkerhet før og under oversendelsen til det nasjonale grensesnittet. Hver medlemsstat skal ivareta sikkerheten til de opplysningene den mottar fra VIS.
2. Hver medlemsstat skal iverksette de nødvendige tiltak når det gjelder sitt nasjonale system, herunder en sikkerhetsplan, for å:
  - a) beskytte opplysningene fysisk, bl.a. ved å utarbeide beredskapsplaner for å beskytte kritisk infrastruktur,
  - b) hindre at ikke-autoriserte personer får tilgang til nasjonale anlegg der medlemsstaten utfører operasjoner i samsvar med formålene med VIS (kontroll ved inngangen til anlegget),
  - c) hindre at datamedier kan leses, kopieres, endres eller fjernes av ikke-autoriserte personer (kontroll med datamedier),
  - d) hindre ikke-autorisert registrering av opplysninger og ikke-autorisert innsyn i, en-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- dring eller sletting av lagrede personopplysninger (kontroll med lagring),
- e) hindre ikke-autorisert behandling av opplysninger i VIS og ikke-autorisert endring eller sletting av opplysninger som er behandlet i VIS (kontroll med innlegging av opplysninger),
  - f) sikre at autoriserte personer får tilgang bare til de opplysningene i VIS som deres autorisasjon omfatter, og bare ved hjelp av personlige og entydige brukeridentiteter og fortrolige tilgangsmetoder (tilgangskontroll),
  - g) sikre at alle myndigheter med tilgangsrett til VIS oppretter profiler som beskriver funksjonene og ansvarsområdene til personer som er autorisert til å få tilgang til, legge inn, oppdatere, slette og søke opplysninger, og at de på anmodning omgående stiller disse profilene til rådighet for de nasjonale tilsynsmyndigheter omhandlet i artikkel 41 (personalprofiler),
  - h) sikre at det er mulig å kontrollere og fastslå hvilke myndigheter personopplysninger kan overføres til ved bruk av dataoverføringsutstyr (kontroll med overføring),
  - i) sikre at det er mulig å kontrollere og fastslå hvilke opplysninger som er blitt behandlet i VIS, samt når, av hvem og for hvilket formål (registreringskontroll),
  - j) hindre ikke-autorisert lesing, kopiering, endring eller sletting av personopplysninger under overføring av personopplysninger til eller fra VIS eller transport av datamedier, særlig ved hjelp av hensiktsmessige krypteringsteknikker (transportkontroll),
  - k) overvåke at sikkerhetstiltakene omhandlet i dette nummer er effektive og iverksette de organisasjonsmessige tiltak som kreves for internkontroll for å sikre at denne forordning etterlevs (egenkontroll).
3. Forvaltningsmyndigheten skal iverksette de nødvendige tiltak for å oppfylle målsetningene i nr. 2 med hensyn til driften av VIS, herunder innføring av en sikkerhetsplan.

Artikkel 33

Erstatningsansvar

1. Enhver person eller medlemsstat som har lidt skade som følge av ulovlig behandling eller enhver annen handling som er uforenlig med denne forordning, har rett til erstatning fra den medlemsstaten som er ansvarlig for skaden. Den aktuelle medlemsstaten skal helt eller delvis fritas for erstatningsansvar dersom den kan

bevise at den ikke er skyld i hendelsen som medførte skaden.

2. Dersom en medlemsstat ikke overholder sine forpliktelser i henhold til denne forordning og derved påfører VIS skade, skal vedkommende medlemsstat holdes ansvarlig for skaden, med mindre og i den utstrekning Forvaltningsmyndigheten eller en annen av medlemsstatene som deltar i VIS har unnlatt å iverksette rimelige tiltak for å forhindre skaden eller for å begrense skadens omfang.
3. Skadeerstatningskrav mot en medlemsstat som fremsettes etter nr. 1 og 2, skal behandles etter den saksøkte medlemsstatens nasjonale lovgivning.

Artikkel 34

Føring av registre

1. Hver medlemsstat og Forvaltningsmyndigheten skal føre registre over alle databehandlingsoperasjoner i VIS. Disse registrene skal vise formålet med tilgangen i henhold til artikkel 6 nr. 1 og artikkel 15-22, datoen og tidspunktet, type opplysninger som er oversendt i henhold til artikkel 9-14, type opplysninger som er anvendt ved søket i henhold til artikkel 15 nr. 2, artikkel 17, artikkel 18 nr. 1-3, artikkel 19 nr. 1, artikkel 20 nr. 1, artikkel 21 nr. 1 og artikkel 22 nr. 1 samt navnet på den myndigheten som har lagt inn eller hentet ut opplysningene. Dessuten skal hver medlemsstat føre registre over de personene som er behørig autorisert til å legge inn eller hente opplysningene.
2. Disse registrene kan bare brukes til personvernkontroll for å påse at behandlingen er lovlig og for å ivareta datasikkerheten. Registrene skal beskyttes med de nødvendige tiltak mot ikke-autorisert tilgang og slettes etter en periode på ett år etter at lagringsperioden omhandlet i artikkel 23 nr. 1 er utløpt, hvis registrene ikke er nødvendige for kontrollprosedyrer som allerede pågår.

Artikkel 35

Egenkontroll

Medlemsstatene skal sikre at enhver myndighet som har rett til tilgang til opplysninger i VIS, iverksetter de tiltak som er nødvendige for å etterleve denne forordning, og ved behov samarbeider med den nasjonale tilsynsmyndigheten.

*Artikkel 36***Sanksjoner**

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å påse at ethvert misbruk av opplysninger i VIS straffes med sanksjoner, herunder administrative og/eller strafferettslige sanksjoner, i samsvar med nasjonal lovgivning; sanksjonene skal være effektive, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekken.

*Kapittel VI***Rettigheter og personverntilsyn***Artikkel 37***Rett til informasjon**

1. Søkere og personer omhandlet i artikkel 9 nr. 4 bokstav f) skal motta følgende informasjon fra den ansvarlige medlemsstat:
  - a) identiteten til personen som er ansvarlig for behandlingen i henhold til artikkel 41 nr. 4 og denne personens kontaktopplysninger,
  - b) formålene med behandlingen av opplysningene i VIS,
  - c) kategorier mottakere som opplysningene formidles til, herunder myndighetene omhandlet i artikkel 3,
  - d) opplysningenes oppbevaringstid,
  - e) at innsamling av opplysningene er obligatorisk i forbindelse med behandlingen av søknaden,
  - f) at de berørte personer har rett til innsyn i opplysninger om seg selv og til å kreve at uriktige opplysninger om dem selv korrigeres og ulovlig lagrede opplysninger om dem selv slettes, herunder rett til å motta opplysninger om framgangsmåten for å utøve disse rettighetene samt kontaktopplysninger til de nasjonale tilsynsmyndighetene omhandlet i artikkel 41 nr. 1 som skal behandle klager om vern av personopplysninger.
2. Opplysningene omhandlet i nr. 1 skal formidles skriftlig til søkeren når opplysningene fra søknadsskjemaet, fotografiet og fingeravtrykkene omhandlet i artikkel 9 nr. 4, 5 og 6 innsamles.
3. Opplysningene omhandlet i nr. 1 skal gis til personene nevnt i artikkel 9 nr. 4 bokstav f) på skjemaene som undertegnes av de personene som gir en bekreftelse på en invitasjon eller garanti-erklæring for søkerens innkvartering og levekostnader.
Dersom disse personene ikke har underskrevet et slikt skjema, skal opplysningene gis i samsvar med artikkel 11 i direktiv 95/46/EF.

*Artikkel 38***Rett til innsyn i og korrigerings og sletting av opplysninger**

1. Uten at det berører plikten til å gi andre opplysninger i samsvar med artikkel 12 bokstav a) i direktiv 95/46/EF, har enhver person rett til å få meddelt opplysninger om seg selv som er registrert i VIS, og om hvilken medlemsstat som har oversendt dem til VIS. Slikt innsyn i opplysningene kan bare gis av en medlemsstat. Hver medlemsstat skal registrere alle anmodninger om slikt innsyn.
2. Enhver person kan be om at uriktige opplysninger om ham/henne korrigeres, og at opplysninger som er ulovlig registrert, slettes. Korrigeringen og slettingen skal utføres omgående av den ansvarlige medlemsstat i samsvar med medlemsstatens lover, forskrifter og prosedyrer.
3. Dersom anmodningen omhandlet i nr. 2 fremsettes i en annen medlemsstat enn den ansvarlige medlemsstat, skal myndighetene i medlemsstaten som mottok anmodningen, kontakte myndighetene i den ansvarlige medlemsstat innen 14 dager. Den ansvarlige medlemsstaten skal innen en måned kontrollere om opplysningene er riktige, og om behandlingen av opplysningene i VIS er lovlig.
4. Dersom det viser seg at opplysninger som er registrert i VIS, er uriktige eller ulovlig registrert, skal den ansvarlige medlemsstaten korrigere eller slette opplysningene i samsvar med artikkel 24 nr. 3. Den ansvarlige medlemsstaten skal omgående bekrefte skriftlig overfor vedkommende at den har iverksatt tiltak for å korrigere eller slette opplysningene om ham/henne.
5. Dersom den ansvarlige medlemsstaten ikke er enig i at opplysningene som er registrert i VIS, er ukorrekte eller ulovlig registrert, skal den omgående forklare skriftlig for vedkommende hvorfor den ikke er villig til å korrigere eller slette opplysningene om ham/henne.
6. Den ansvarlige medlemsstaten skal også gi den berørte person informasjon som forklarer hvilke skritt vedkommende kan ta hvis han/hun ikke kan godta forklaringen som er gitt. Dette skal omfatte opplysninger om hvordan vedkommende kan inngi klage eller bringe saken inn for de kompetente myndigheter eller domstoler i den aktuelle medlemsstaten, og om eventuell bistand, herunder fra de nasjonale tilsynsmyndigheter omhandlet i artikkel 41 nr. 1, som er tilgjengelig i henhold den aktuelle medlemsstatens lover, forskrifter og prosedyrer.

Artikkel 39

Samarbeid for å sikre rettigheter i forbindelse med personvern

1. Medlemsstatene skal samarbeide aktivt for å håndheve rettighetene omhandlet i artikkel 38 nr. 2, 3 og 4.
2. I hver medlemsstat skal den nasjonale tilsynsmyndighet etter anmodning bistå og gi råd til berørte personer om hvordan de kan utøve sin rett til å få korrigerert eller slettet opplysninger om seg selv i samsvar med artikkel 28 nr. 4 i direktiv 95/46/EF.
3. Den nasjonale tilsynsmyndighet i den ansvarlige medlemsstaten som har oversendt opplysningene, og de nasjonale tilsynsmyndigheter i de medlemsstatene der anmodningen er frem satt, skal samarbeide for dette formål.

Artikkel 40

Rettsmidler

1. I hver medlemsstat skal enhver person ha rett til å inngi klage eller bringe saken inn for de kompetente myndigheter eller domstoler i den aktuelle medlemsstaten dersom vedkommende nektes rett til innsyn eller rett til å få korrigerert eller slettet opplysninger om seg selv i samsvar med artikkel 38 nr. 1 og 2.
2. Bistanden fra de nasjonale tilsynsmyndighetenes omhandlet i artikkel 39 nr. 2 skal være tilgjengelig under hele saksgangen.

Artikkel 41

Tilsyn utøvet av den nasjonale tilsynsmyndighet

1. Den eller de myndighetene som er utpekt i hver medlemsstat og som er tillagt fullmaktene omhandlet i artikkel 28 i direktiv 95/46/EF (den nasjonale tilsynsmyndighet), skal på en uavhengig måte kontrollere at den aktuelle medlemsstatens behandling av personopplysninger i henhold til artikkel 5 nr. 1, herunder oversendelse til og fra VIS, foregår på lovlig vis.
2. Den nasjonale tilsynsmyndighet skal sørge for at det minst hvert fjerde år foretas en revisjon av behandlingen av opplysninger i det nasjonale systemet i samsvar med relevante internasjonale revisjonsstandarder.
3. Medlemsstatene skal sikre at deres nasjonale tilsynsmyndighet har tilstrekkelige midler til å utføre de oppgavene den er pålagt i henhold til denne forordning.
4. Når det gjelder behandling av personopplysnin-

ger i VIS, skal hver medlemsstat utpeke den myndighet som skal betraktes som den behandlingsansvarlige i henhold til artikkel 2 bokstav d) i direktiv 95/46/EF, og som skal ha det sentrale ansvaret for denne medlemsstatens behandling av opplysninger. Hver medlemsstat skal oversende Kommisjonen opplysninger om denne myndigheten.

5. Hver medlemsstat skal oversende alle de opplysninger som de nasjonale tilsynsmyndighetene ber om, herunder særlig opplysninger om de aktiviteter som gjennomføres i samsvar med artikkel 28 og 29 nr. 1, gi de nasjonale tilsynsmyndighetene tilgang til oversiktene omhandlet i artikkel 28 nr. 4 bokstav c) og sine registre omhandlet i artikkel 34 og gi de nasjonale tilsynsmyndighetene tilgang til alle sine lokaler til enhver tid.

Artikkel 42

Tilsyn utøvet av Det europeiske datatilsynet

1. Det europeiske datatilsynet skal kontrollere at Forvaltningsmyndighetens behandling av personopplysninger skjer i samsvar med denne forordning. Oppgavene og fullmaktene omhandlet i artikkel 46 og 47 i forordning (EF) nr. 45/2001 får tilsvarende anvendelse.
2. Det europeiske datatilsynet skal sikre at det minst hvert fjerde år foretas en revisjon av forvaltningsmyndighetens behandling av personopplysninger i samsvar med relevante internasjonale revisjonsstandarder. Revisjonsrapporten oversendes til Europaparlamentet, Rådet, Forvaltningsmyndigheten, Kommisjonen og de nasjonale tilsynsmyndighetene. Forvaltningsmyndigheten skal ha mulighet til å fremsette merknader før rapporten vedtas.
3. Forvaltningsmyndigheten skal oversende de opplysninger som Det europeiske datatilsynet anmoder om, gi den tilgang til alle dokumenter og til Forvaltningsmyndighetens registre omhandlet i artikkel 34 nr. 1 og gi den tilgang til alle sine lokaler til enhver tid.

Artikkel 43

Samarbeidet mellom de nasjonale tilsynsmyndighetene og Det europeiske datatilsynet

1. De nasjonale tilsynsmyndighetene og Det europeiske datatilsynet skal, innenfor rammen av sine respektive fullmakter, samarbeide aktivt innenfor sine ansvarsområder og sørge for et

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

samordnet tilsyn med VIS og de nasjonale systemene.

2. De skal, innenfor rammen av sine respektive fullmakter, utveksle relevante opplysninger, bistå hverandre med å gjennomføre revisjoner og inspeksjoner, utrede vanskeligheter med forklaringen eller anvendelsen av denne forordning, granske problemer knyttet til utøvelsen av uavhengig tilsyn eller den registrertes rettigheter, utarbeide harmoniserte forslag til felles løsninger på eventuelle problemer og skal, ved behov, fremme bevisstheten om rettigheter i spørsmål om personvern.
3. De nasjonale tilsynsmyndighetene og Det europeiske datatilsynet skal møtes for dette formålet minst to ganger i året. Utgifter og tjenester i forbindelse med disse møtene skal dekkes av Det europeiske datatilsynet. Forretningsordenen skal vedtas på det første møtet. Øvrige arbeidsmetoder skal utvikles i fellesskap etter behov.
4. En felles virksomhetsrapport skal oversendes til Europaparlamentet, Rådet, Kommisjonen og Forvaltningsmyndigheten annethvert år. Rapporten skal omfatte et kapittel om hver medlemsstat, som utarbeides av den aktuelle medlemsstatens nasjonale tilsynsmyndighet.

Artikkel 44

Personvern i overgangsperioden

Dersom Kommisjonen delegerer sitt ansvar til et annet organ i overgangsperioden i samsvar med artikkel 26 nr. 4, skal den sikre at Det europeiske datatilsynet har rett og mulighet til å utføre sine oppgaver fullt ut, herunder mulighet til å utføre kontroll på stedet eller utøve enhver annen fullmakt som er tillagt Det europeiske datatilsynet i henhold til artikkel 47 i forordning (EF) nr. 45/2001.

Kapittel VII

Sluttbestemmelser

Artikkel 45

Kommisjonens gjennomføring

1. Det sentrale VIS, det nasjonale grensesnittet i hver medlemsstat og kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene, herunder funksjonene for behandling av biometriske data nevnt i artikkel 5 nr. 1 bokstav c), skal gjennomføres av Kommisjonen snarest mulig etter at denne forordning er trådt i kraft.
2. De tiltak som er nødvendige for den tekniske gjennomføring av det sentrale VIS, de nasjonale

grensesnittene og kommunikasjonsinfrastrukturen mellom det sentrale VIS og de nasjonale grensesnittene, skal vedtas etter prosedyren i artikkel 49 nr. 2, særlig med henblikk på:

- a) å legge inn opplysninger og lenke sammen søknadsmapper i samsvar med artikkel 8,
- b) å få tilgang til opplysningene i samsvar med artikkel 15 og artikkel 17-22,
- c) å endre og slette opplysninger og slette opplysninger før tiden i samsvar med artikkel 23-25,
- d) å føre og få tilgang til registrene i samsvar med artikkel 34,
- e) konsultasjonsmekanismen og prosedyren i artikkel 16.

Artikkel 46

Integrering av de tekniske funksjonene i Schengens konsultasjonsnett

Konsultasjonsmekanismen nevnt i artikkel 16 skal erstatte Schengens konsultasjonsnett fra datoen fastsatt etter prosedyren i artikkel 49 nr. 3 etter at alle medlemsstater som anvender Schengens konsultasjonsnett på den dato denne forordningen trer i kraft, har meddelt at de har iverksatt de tekniske og juridiske tiltak for å kunne anvende VIS for konsultasjon mellom de sentrale visummyndigheter om visumsøknader, i samsvar med Schengen-konvensjonens artikkel 17 nr. 2.

Artikkel 47

Overføringsstart

Hver medlemsstat skal meddele Kommisjonen at den har iverksatt de nødvendige tekniske og juridiske tiltak for å oversende opplysningene omhandlet i artikkel 5 nr. 1 til det sentrale VIS via det nasjonale grensesnittet.

Artikkel 48

Driftsstart

1. Kommisjonen skal fastsette datoen for driftsstart i VIS når:
  - a) tiltakene omhandlet i artikkel 45 nr. 2 er vedtatt,
  - b) Kommisjonen har gitt melding om vellykket fullføring av en omfattende test av VIS, utført av Kommisjonen sammen med medlemsstatene,
  - c) medlemsstatene, etter at de tekniske tiltakene er godkjent, har meddelt Kommisjonen at de har iverksatt de nødvendige tekniske og juridiske tiltak for å samle inn og overfø-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- re opplysningene omhandlet i artikkel 5 nr. 1 til VIS, for alle søknadsmapper i den første region, fastsatt i samsvar med nr. 3, herunder tiltak for innsamling og/eller overføring av opplysninger på vegne av en annen medlemsstat.
2. Kommisjonen skal meddele Europaparlamentet resultatene av testen utført i samsvar med nr. 1 bokstav b).
  3. I alle andre regioner skal Kommisjonen fastsette fra hvilken dato overføring av opplysningene i artikkel 5 nr. 1 blir obligatorisk, når medlemsstatene har meddelt Kommisjonen at de har iverksatt de nødvendige tekniske og juridiske tiltak for å samle inn og overføre opplysningene omhandlet i artikkel 5 nr. 1 til VIS for alle søknader i den aktuelle region, herunder tiltak for innsamling og/eller overføring av opplysninger på vegne av en annen medlemsstat. Før denne dato kan den enkelte medlemsstat iverksette driften i disse regionene så snart den har meddelt Kommisjonen at den har iverksatt de nødvendige tekniske og juridiske tiltak for å samle inn og overføre til VIS minimum de opplysninger som er omhandlet i artikkel 5 nr. 1 bokstav a) og b).
  4. Regionene omhandlet i nr. 1 og 3 skal fastsettes etter prosedyren nevnt i artikkel 49 nr. 3. Kriteriene for hvilke regioner som skal fastsettes, skal være risikoen for ulovlig innvandring, trusler mot medlemsstatenes indre sikkerhet og hvorvidt det praktisk lar seg gjøre å samle inn biometriske data fra alle steder i den aktuelle regionen.
  5. Kommisjonen skal offentliggjøre datoene for driftsstart i hver region i Den europeiske unions tidende.
  6. Ingen medlemsstat kan innhente opplysninger som er overført til VIS av andre medlemsstater før den selv eller en annen medlemsstat som representerer denne medlemsstaten, begynner å legge inn opplysninger i samsvar med nr. 1 og 3.

Artikkel 49

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av komiteen opprettet ved artikkel 51 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1987/2006 av 20. desember 2006 om opprettelse, drift og bruk av annen generasjon av Schengen-informasjonsystemet (SIS II)²⁵.
2. Når det vises til dette nummer, skal artikkel 4 og 7 i beslutning 1999/468/EF komme til anvendelse.

Perioden i artikkel 4 nr. 3 i beslutning 1999/468/EF skal være to måneder.

3. Når det vises til dette nummer, skal artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF komme til anvendelse.

Perioden i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være to måneder.

Artikkel 50

Overvåking og evaluering

1. Forvaltningsmyndigheten skal sørge for at det etableres prosedyrer for å overvåke hvordan VIS fungerer i forhold til de mål som er fastlagt for resultater, kostnadseffektivitet, sikkerhet og tjenestenes kvalitet.
2. Forvaltningsmyndigheten skal ha tilgang til de opplysninger om behandlingsprosessene i VIS som er nødvendige for det tekniske vedlikeholdet.
3. To år etter at VIS er satt i drift og deretter annethvert år skal Forvaltningsmyndigheten legge fram for Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen en rapport om hvordan VIS fungerer teknisk, herunder dens sikkerhet.
4. Tre år etter at VIS er satt i drift og deretter hvert fjerde år skal Kommisjonen utarbeide en samlet evaluering av VIS. Denne samlede evalueringen skal omfatte en gjennomgang av resultatene som er oppnådd i forhold til målene, og en vurdering av om de grunnleggende prinsipper fortsatt er gyldige, av anvendelse av denne forordning med hensyn til VIS, sikkerheten i forbindelse med VIS, anvendelsen av bestemmelsene i artikkel 31 og eventuelle konsekvenser for den fremtidige driften. Kommisjonen skal oversende evalueringen til Europaparlamentet og Rådet.
5. Innen utgangen av de periodene som er nevnt i artikkel 18 nr. 2, skal Kommisjonen avlegge rapport om de tekniske fremskritt som er gjort når det gjelder bruk av fingeravtrykk på de ytre grenser og hvilken innvirkning det har på tiden det tar ved søk med visumetikettens nummer kombinert med verifisering av visuminnehaverens fingeravtrykk, herunder om den forventede tiden et slikt søk tar medfører urimelig lang ventetid på grenseovergangsstedene. Kommisjonen skal oversende evalueringen til Europaparlamentet og Rådet. Europaparlamentet eller Rådet kan på grunnlag av evalueringen oppfordre Kommisjonen til å legge fram forslag til hensiktsmessige endringer av denne forordning om nødvendig.
6. Medlemsstatene skal gi Forvaltningsmyndighe-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

ten og Kommisjonen den informasjon som de trenger for å utarbeide rapportene nevnt i nr. 3, 4 og 5 c.

7. Forvaltningsmyndigheten skal gi Kommisjonen den informasjon som den trenger for å foreta de samlede evalueringer omhandlet i nr. 4.
8. I overgangsperioden inntil Forvaltningsmyndigheten innleder sin virksomhet, skal Kommisjonen være ansvarlig for å utarbeide og legge fram rapportene omhandlet i nr. 3.

Artikkel 51

Ikrafttredelse og anvendelse

1. Denne forordning trer i kraft den tjuende dagen etter at den er kunngjort i Den europeiske unions tidende.
2. Forordningen får anvendelse fra datoen omhandlet i artikkel 48 nr. 1.
3. Artikkel 26, 27, 32 og 45, artikkel 48 nr. 1, 2 og 4 og artikkel 49 skal anvendes fra 2. september 2008.
4. I overgangsperioden omhandlet i artikkel 26 nr. 4 skal henvisninger til Forvaltningsmyndigheten i denne forordning betraktes som henvisninger til Kommisjonen.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater i samsvar med traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap.

Utferdiget i Strasbourg, 9. juli 2008.

For Europaparlamentet

H.-G. Pöttering

President

For Rådet

J.-P. Jouyet

Formann

Vedlegg

Liste over internasjonale organisasjoner nevnt i artikkel 31 nr. 2

1. FN-organisasjoner (f.eks. UNHCR)
2. Den internasjonale organisasjon for migrasjon (IOM)
3. Den internasjonale Røde Kors-komiteen

¹ Europaparlamentets uttalelse av 7.6.2007 (EUT C 125 E av 22.5.2008, s. 118) og rådsbeslutning av 23.6.2008.

² EUT L 213 av 15.6.2004, s. 5.

³ EUT L 50 av 25.2.2003, s. 1.

⁴ EFT L 123 av 9.5.2002, s. 50.

⁵ EFT L 164 av 14.7.1995, s. 1. Sist endret ved forordning (EF) nr. 1791/2006 (EUT L 363 av 20.12.2006, s. 1).

⁶ EUT C 326 av 22.12.2005, s. 1. Sist endret ved rådsbeslutning 2006/684/EF (EUT L 280 av 12.10.2006, s. 29).

⁷ EFT L 239 av 22.9.2000, s. 19. Sist endret ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1987/2006 (EUT L 381 av 28.12.2006, s. 4).

⁸ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31. Endret ved forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1).

⁹ EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1.

¹⁰ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23. Endret ved beslutning 2006/512/EF (EUT L 200 av 22.7.2006, s. 11).

¹¹ EFT L 176 av 10.7.1999, s. 36.

¹² EFT L 176 av 10.7.1999, s. 31.

¹³ EFT L 176 av 10.7.1999, s. 53.

¹⁴ EFT L 131 av 1.6.2000, s. 43.

¹⁵ EUT L 395 av 31.12.2004, s. 70.

¹⁶ EFT L 64 av 7.3.2002, s. 20.

¹⁷ Beslutning 2004/860/EF av 25. oktober 2004 om undertegning, på Det europeiske fellesskaps vegne, og midlertidig anvendelse av visse bestemmelser i avtalen mellom Den europeiske union, Det Europeiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund om denne statens tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket (EUT L 370 av 17.12.2004, s. 78).

¹⁸ Se side 129 i denne EUT.

¹⁹ EUT L 64 av 7.3.2003, s. 1.

²⁰ EFT L 81 av 21.3.2001, s. 1. Sist endret ved forordning (EF) nr. 1932/2006 (EUT L 405 av 30.12.2006, s. 23. Rettet i L 29 av 3.2.2007, s. 10).

²¹ EFT L 53 av 23.2.2002, s. 4.

²² EUT L 105 av 13.4.2006, s. 1. Endret ved forordning (EF) nr. 296/2008 (EUT L 97 av 9.4.2008, s. 60).

²³ EFT L 248 av 16.9.2002, s. 1. Sist endret ved forordning (EF) nr. 1525/2007 (EUT L 343 av 27.12.2007, s. 9).

²⁴ EFT L 56 av 4.3.1968, s. 1. Sist endret ved forordning (EF, Euratom) nr. 337/2007 (EUT L 90 av 30.3.2007, s. 1).

²⁵ EUT L 381 av 28.12.2006, s. 4.

Vedlegg 2

Rådsbeslutning 2008/633/JIS av 23. juni 2008 om tilgang til søk i visuminformasjonssystemet (VIS) for de myndigheter medlemsstatene har utpekt og for Europol med sikte på å forebygge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –
under henvisning til traktaten om Den europeiske union, særlig artikkel 30 nr. 1 bokstav b) og artikkel 34 nr. 2 bokstav c),

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,
under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet, og

ut fra følgende betraktninger:

1. Gjennom rådsvedtak 2004/512/EF av 8. juni 2004 om innføring av visuminformasjonssystemet (VIS)¹ ble VIS innført som et system for utveksling av visumopplysninger mellom medlemsstatene. Innføringen av VIS utgjør et av de viktigste initiativ innenfor Den europeiske unions politiske målsetninger om å innføre et område med frihet, sikkerhet og rettferdighet. VIS bør ha som formål å forbedre gjennomføringen av den felles visumpolitikk og bør også bidra til den indre sikkerhet og i kampen mot terrorisme under klart definerte og kontrollerte forhold.
2. Under møtet 7. mars 2005 vedtok Rådet konklusjoner der det fastslås at «for å nå fullt ut målet om å bedre den indre sikkerhet og kampen mot terrorisme, bør de myndighetene i medlemsstatene som har ansvaret for den indre sikkerhet sikres tilgang til VIS i forbindelse med utføringen av sine oppgaver for å forebygge, avdekke og etterforske straffbare handlinger, herunder terrorhandlinger eller terrortrusler» «idet bestemmelsene om vern av personopplysninger strengt overholdes».
3. I kampen mot terrorisme og annen alvorlig kriminalitet er det vesentlig at de ansvarlige tjenester har så fullstendig og oppdaterte informasjon som mulig på sine respektive områder. De kompetente nasjonale tjenester i medlemsstatene trenger informasjon hvis de skal kunne utføre sine oppgaver. Opplysningene i VIS kan være nødvendige for å forebygge og bekjempe terrorisme og alvorlig kriminalitet, og de bør derfor være tilgjengelige for de utpekte myndigheter slik at de kan foreta søk på de vilkår som er fastsatt i denne beslutning.
4. Det europeiske råd har dessuten erklært at Europol spiller en nøkkelrolle i samarbeidet mellom medlemsstatenes myndigheter når det gjelder etterforskning av kriminalitet på tvers av landegrensene ved at de støtter opp om forebygging, analyser og etterforskning av kriminalitet i hele EU. Europol bør derfor også ha tilgang til VIS-opplysninger innenfor rammen av sine oppgaver og i samsvar med konvensjonen av 26. juli 1995 om opprettelse av en europeisk politienhet².
5. Denne beslutning supplerer europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 767/2008 av 9. juli 2008 om visuminformasjonssystemet (VIS) og utveksling av opplysninger mellom medlemsstatene om visum for kortvarig opphold (VIS-forordningen)³ ettersom den gir rettslig hjemmel innenfor rammen av avdeling VI i traktaten om Den europeiske union for tilgang til VIS for de utpekte myndigheter og for Europol.
6. Det er nødvendig å utpeke de kompetente myndigheter i medlemsstatene samt de sentrale tilkoplingspunktene der tilgangen skjer, samt å føre en liste over de driftsenhetene innenfor de utpekte myndigheter som er innvilget tilgang til VIS med det bestemte formål å forebygge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger omhandlet i Rådets rammebeslutning 2002/584/JIS av 13. juni 2002 om den europeiske arrestordre og om prosedyren for overlevering mellom medlemsstatene⁴. Det er avgjørende å sikre at behørig auto-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

- risert personell med tilgangsrett til VIS er begrenset til personer som «har behov for å vite», og som har den nødvendige kjennskap til regler om datasikkerhet og personvern.
7. Anmodninger om tilgang til VIS bør fremsettes av driftsenhetene innenfor de utpekte myndigheter til de sentrale tilkoplingspunktene. De sentrale tilkoplingspunktene bør deretter behandle anmodningene om tilgang til VIS etter å ha kontrollert om alle vilkårene for tilgang er oppfylt. I særlige presserende unntakstilfeller bør de sentrale tilkoplingspunktene behandle anmodningen omgående og utføre kontrollen først i etterkant.
  8. For å beskytte personopplysninger og spesielt utelukke rutinemessig tilgang, bør behandling av VIS-opplysninger bare skje etter vurdering av hvert enkelt tilfelle. Et slikt særtilfelle foreligger når tilgangen til søk har sammenheng med en bestemt hendelse eller fare forbundet med en alvorlig forbrytelse eller én eller flere bestemte personer når det er skjellig grunn til å anta at vedkommende vil begå eller har begått en terrorhandling eller en annen alvorlig forbrytelse eller at vedkommende har forbindelse med en slik person eller slike personer. De utpekte myndigheter og Europol bør derfor bare søke etter opplysninger i VIS når de har rimelig grunn til å anta at et slikt søk vil gi opplysninger som vil bidra i vesentlig grad til å forebygge, avdekke eller etterforske alvorlige forbrytelser.
  9. Når forslaget til rammebeslutning om vern av personopplysninger som behandles innenfor rammen av politisamarbeid og rettslig samarbeid i straffesaker, er trådt i kraft, bør det gjelde for personopplysninger som behandles i henhold til denne beslutning. Inntil bestemmelsene i rammebeslutningen får anvendelse og for å supplere dem, må det imidlertid fastsettes egne bestemmelser for å sikre nødvendig personvern. Hver enkelt medlemsstat bør garantere et tilstrekkelig personvern i sin nasjonale lovgivning på et nivå som minst tilsvarende det som følger av Europarådets konvensjon av 28. januar 1981 om personvern i forbindelse med elektronisk behandling av personopplysninger og tilsvarende rettspraksis i henhold til artikkel 8 i konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter og, for de medlemsstatene som har ratifisert den, tilleggsprotokollen av 8. november 2001 til nevnte konvensjon, og bør ta hensyn til Europarådets ministerkomité's anbefaling R(87) 15 av 17. september 1987 som regulerer politiets bruk av personopplysninger.
  10. Det bør med jevne mellomrom evalueres om anvendelsen av denne beslutning overvåkes effektivt.
  11. Ettersom målene med denne beslutning, dvs. å fastlegge forpliktelser og vilkår for tilgang til søk i VIS for de utpekte myndigheter i medlemsstatene og for Europol, ikke i tilstrekkelig grad kan oppfylles av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Rådet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet omhandlet i artikkel 2 i traktaten om Den europeiske union og definert i artikkel 5 i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet nedfelt nevnte artikkel, går denne beslutning ikke lenger enn det som er nødvendig for nå disse målene.
  12. I samsvar med artikkel 47 i traktaten om Den europeiske union berører denne beslutning ikke Det europeiske fellesskaps kompetanseområder, særlig de som er fastsatt i forordning (EF) nr. 767/2008 og europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁵.
  13. Denne beslutning utgjør en videreutvikling av de bestemmelser i Schengen-regelverket som Det forente kongerike ikke deltar i, i samsvar med rådsbeslutning 2000/365/EF av 29. mai 2000 om anmodningen fra Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland om å delta i visse bestemmelser i Schengen-regelverket⁶. Det forente kongerike deltar derfor ikke i vedtakelsen av denne beslutning og den er derfor ikke bindende for Det forente kongerike og får ikke anvendelse der.
  14. Denne beslutning utgjør en videreutvikling av de bestemmelser i Schengen-regelverket som Irland ikke deltar i, i samsvar med rådsbeslutning 2002/192/EF av 28. februar 2002 om anmodningen fra Irland om å delta i visse bestemmelser i Schengen-regelverket⁷. Irland deltar derfor ikke i vedtakelsen av denne beslutning og den er derfor ikke bindende for Irland og får ikke anvendelse der.
  15. I samsvar med Rådets rammebeslutning 2006/960/JIS av 18. desember 2006 om forenkling av utvekslingen av opplysninger og etterretning mellom medlemsstatenes rettshåndhevende myndigheter⁸ kan opplysninger i VIS imidlertid videreformidles til Det forente kongerike og Irland av de kompetente myndigheter i de medlemsstatene hvis utpekte myndigheter har til-

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

gang til VIS i henhold til denne beslutning. Opplysninger i Det forente kongerikes og Irlands nasjonale visumregistre kan videreformidles til de kompetente rettshåndhevende myndigheter i de øvrige medlemsstatene. Enhver form for direkte tilgang for Det forente kongerikes og Irlands sentrale myndigheter vil, med deres nåværende deltakelse i Schengen-regelverket, kreve en avtale mellom Fellesskapet og disse medlemsstatene som sannsynligvis må suppleres med andre regler som presiserer vilkårene og fremgangsmåten for slik tilgang.

16. Med hensyn til Island og Norge utgjør denne beslutning, med unntak av artikkel 7, en videreutvikling av bestemmelsene i Schengen-regelverket i henhold til avtalen som Rådet for Den europeiske union har inngått med Republikken Island og Kongeriket Norge om de sistnevnte statenes tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket⁹ som faller inn under området omhandlet i artikkel 1 bokstav B i rådsbeslutning 1999/437/EF¹⁰ om visse gjennomføringsbestemmelser til nevnte avtale.
17. Med hensyn til Sveits utgjør denne beslutning, med unntak av artikkel 7, en videreutvikling av bestemmelsene i Schengen-regelverket i henhold til avtalen inngått mellom Den europeiske union, Det europeiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund om denne statens tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket, som faller inn under området omhandlet i artikkel 1 bokstav B i beslutning 1999/437/EF, sammenholdt med artikkel 4 nr. 1 rådsbeslutning 2004/849/EF¹¹.
18. Denne beslutning utgjør, med unntak av artikkel 6, en rettsakt som bygger på eller på annen måte har tilknytning til Schengen-regelverket i henhold til artikkel 3 nr. 2 i tiltredelsesakten av 2003 og artikkel 4 nr. 2, i tiltredelsesakten av 2005.
19. Denne beslutning respekterer de grunnleggende rettigheter og overholder de prinsipper som særlig avspeiles i Den europeiske unions charter om grunnleggende rettigheter –

VEDTATT FØLGENDE BESLUTNING:

Artikkel 1

Formål og virkeområde

Denne beslutning fastsetter vilkårene for at de utpekte myndigheter i medlemsstatene og Den europeiske politienhet (Europol) kan få tilgang til å sø-

ke i visuminformasjonsystemet (VIS) med henblikk på å forebygge, avdekke og etterforske terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I denne beslutning betyr:
  - a) «visuminformasjonsystemet (VIS)»: visuminformasjonsystemet innført ved beslutning 2004/512/EF,
  - b) «Europol»: Den europeiske politienhet opprettet ved konvensjonen om opprettelse av en europeisk politienhet («Europol-konvensjonen») av 26. juli 1995.
  - c) «terrorhandlinger»: straffbare handlinger i henhold til nasjonal lovgivning som tilsvarer eller er likestilt med lovbruddene i artikkel 1 til 4 i Rådets rammebeslutning 2002/475/JIS av 13. juni 2002 om bekjempelse av terrorisme¹²,
  - d) «alvorlige straffbare handlinger»: de former for kriminalitet som tilsvarer eller er likestilt med lovbruddene omhandlet i artikkel 2 nr. 2 i rammebeslutning 2002/584/JIS,
  - e) «utpekte myndigheter»: myndigheter som har ansvaret for å forebygge, avdekke eller etterforske terrorhandlinger eller andre alvorlige straffbare handlinger, og som er utpekt av medlemsstatene i henhold til artikkel 3.
2. Definisjonene i forordning (EF) nr. 767/2008 får likeledes anvendelse.

Artikkel 3

Utpekte myndigheter og sentrale tilkoplingspunkter

1. Medlemsstatene skal utpeke myndighetene nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav e) som er innvilget tilgang til VIS-opplysninger i henhold til denne beslutning.
2. Hver medlemsstat skal føre en liste over de utpekte myndigheter. Senest 2. desember 2008 skal hver medlemsstat i en erklæring underrettede Kommisjonen og Rådssekretariatet om sine utpekte myndigheter og kan når som helst endre sin erklæring eller erstatte den med en annen.
3. Hver medlemsstat skal utpeke det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er) der tilgangen finner sted. Medlemsstatene kan utpeke flere sentrale tilkoplingspunkter som avspeiler deres organisatoriske og administrative struktur i samsvar

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

med deres forfatningsmessige eller rettslige krav. Senest 2. desember 2008 skal hver medlemsstat i en erklæring underrette Kommisjonen og Rådssekretariatet om sitt/sine sentrale tilkoplingspunkt(er) og kan når som helst endre sin erklæring eller erstatte den med en annen.

4. Kommisjonen skal offentliggjøre erklæringene nevnt i nr. 2 og 3 i Den europeiske unions tiden- de.
5. På nasjonalt plan skal hver medlemsstat føre en liste over de driftsenhetene innenfor de utpekte myndigheter som er innvilget tilgang til VIS gjennom det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er).
6. Kun behørig autorisert personell i driftsenhete- ne og i det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er) skal gis tilgang til VIS i samsvar med artikkel 4.

Artikkel 4

Prosedyre for tilgang til VIS

1. Dersom vilkårene i artikkel 5 er oppfylt, skal driftsenhetene omhandlet i artikkel 3 nr. 5 frem- sette en begrunnet skriftlig eller elektronisk an- modning om tilgang til VIS til de sentrale tilkop- lingspunktene omhandlet i artikkel 3 nr. 3. Når det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er) mottar en anmodning om tilgang skal det/de kontrolle- re om vilkårene for tilgang omhandlet i artikkel 5 er oppfylt. Hvis alle vilkårene for tilgang er oppfylt, skal det behørig autoriserte personell i det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er) be- handle anmodningene. De VIS-opplysningene som det gis tilgang til, skal oversendes til drifts- enhetene omhandlet i artikkel 3 nr. 5 på en må- te som ikke setter opplysningens sikkerhet i fa- re.
2. I presserende unntakstilfeller kan det eller de sentrale tilkoplingspunkt(er) motta skriftlige, elektroniske eller muntlige anmodninger. I sli- ke tilfeller skal det eller de sentrale tilkoplings- punkt(er) straks behandle anmodningen og først i etterkant kontrollere om alle vilkårene i artikkel 5 er oppfylt, herunder også om det fore- lå et presserende unntakstilfelle. Kontrollen i et- terkant skal finne sted uten unødig opphold et- ter at anmodningen er behandlet.

Artikkel 5

Vilkår for tilgang til VIS-opplysninger for de utpekte myndigheter i medlemsstatene

1. De utpekte myndigheter skal gis tilgang til søk i

VIS innenfor deres myndighetsområde dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) tilgangen til søk må være nødvendig for å fo- rebygge, avdekke eller etterforske terror- handlinger eller andre alvorlige straffbare handlinger.
  - b) tilgangen til søk må være nødvendig i et be- stemt tilfelle.
  - c) det er rimelig grunn til å anta at søk i VIS- opplysningene vil bidra i vesentlig grad til å forebygge, avdekke eller etterforske de ak- tuelle straffbare handlingene.
2. Søk i VIS skal begrenses til søk med en av føl- gende VIS-opplysninger i søknadsmappen:
    - a) etternavn, fødenavn (tidligere etternavn), fornavn, kjønn, fødselsdato, fødested og fø- deland,
    - b) nåværende nasjonalitet og nasjonalitet ved fødselen,
    - c) reisedokumentets type og nummer, utste- dende myndighet, utstedelsesdato og ut- løpsdato,
    - d) hovedbestemmelsessted og det planlagte oppholdets varighet,
    - e) formålet med reisen,
    - f) planlagt ankomst- og avreisedato,
    - g) første grense for den planlagte innreisen el- ler starten på den planlagte transittruten,
    - h) bosted,
    - i) fingeravtrykk,
    - j) type visum og visumetikettens nummer,
    - k) opplysninger om personen som har utstedt en invitasjon og/eller som har påtatt seg å dekke levekostnadene under oppholdet.
  3. Ved treff under søk i VIS skal det gis tilgang til alle opplysninger angitt i nr. 2 samt til
    - a) alle andre opplysninger på søknadsskjema- et,
    - b) fotografier,
    - c) opplysninger som er registrert om visum som er utstedt, avslått, annullert, inndratt el- ler forlenget.

Artikkel 6

Vilkår for tilgang til VIS-opplysninger for de utpekte myndigheter i en medlemsstat der forordning (EF) nr. 767/2008 ennå ikke er trådt i kraft

1. De utpekte myndigheter i en medlemsstat der forordning (EF) nr. 767/2008 ennå ikke er trådt i kraft, skal ha tilgang til søk i VIS innenfor sitt myndighetsområde og:
  - a) på de samme vilkårene som er angitt i artik- kel 5 nr. 1 og

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

- b) etter en begrunnet skriftlig eller elektronisk anmodning til en utpekt myndighet i en medlemsstat der forordning (EF) nr. 767/2008 anvendes; den aktuelle myndighet anmoder deretter det eller de nasjonale sentrale tilkoplingspunkt(er) om å foreta søk i VIS.
2. En medlemsstat der forordning (EF) nr. 767/2008 ennå ikke er trådt i kraft, skal stille sine visumopplysninger til rådighet for de medlemsstatene der forordning (EF) nr. 767/2008 anvendes, etter å ha oversendt en begrunnet skriftlig eller elektronisk anmodning, forutsatt at vilkårene i artikkel 5 nr. 1 er oppfylt.
3. Artikkel 8 nr. 1 og nr. 3-6, artikkel 9 nr. 1, artikkel 10 nr. 1 og 3, artikkel 12 og artikkel 13 nr. 1 og 3 får tilsvarende anvendelse.

Artikkel 7

Vilkår for tilgang til VIS-opplysninger for Europol

1. Europol skal gis tilgang til søk i VIS innenfor rammen av sitt mandat og:
  - a) når det er nødvendig for at Europol skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til Europol-konvensjonens artikkel 3 nr. 1 punkt 2 samt de spesifikke analysene omhandlet i artikkel 10 i nevnte konvensjon eller
  - b) når det er nødvendig for at Europol skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til Europol-konvensjonens artikkel 3 nr. 1 punkt 2 og for å gjennomføre en analyse av generell og strategisk karakter som omhandlet i Europol-konvensjonens artikkel 10, forutsatt at Europol anonymiserer VIS-opplysningene før slik behandling, og at opplysningene oppbevares i en form som ikke lenger gjør det mulig å identifisere de registrerte personene.
2. Artikkel 5 nr. 2 og 3 i denne beslutning får tilsvarende anvendelse.
3. Europol skal for formålet i denne beslutning utpeke en spesialenhet med behørig autoriserte Europol-ansatte som skal fungere som det sentrale tilkoplingspunkt for søk i VIS.
4. Behandling av opplysninger som Europol har innhentet gjennom tilgang til VIS, krever samtykke fra den medlemsstaten som har lagt inn dataene i VIS. Dette samtykket skal innhentes via Europolis nasjonale enhet i den aktuelle medlemsstaten.

Artikkel 8

Vern av personopplysninger

1. Behandling av personopplysninger innhentet etter denne beslutning skal skje etter følgende regler og i samsvar med den nasjonale lovgivningen i medlemsstaten som innhenter opplysninger. Når det gjelder behandling av personopplysninger innhentet i henhold til denne beslutning, skal hver medlemsstat sørge for et tilstrekkelig personvern i sin nasjonale lovgivning som minst tilsvarer det nivå som følger av Europarådets konvensjon av 28. januar 1981 om personvern i forbindelse med elektronisk behandling av personopplysninger og, for de medlemsstatene som har ratifisert den, tilleggsprotokollen av 8. november 2001 til nevnte konvensjon, og skal ta hensyn til Europarådets ministerkomité's anbefaling R(87) 15 av 17. september 1987 om politiets bruk av personopplysninger.
2. Europolis behandling av personopplysninger i henhold til denne beslutning skal være i samsvar med Europol-konvensjonen og dens gjennomføringsbestemmelser, og skal overvåkes av det uavhengige felles kontrollorgan opprettet ved konvensjonens artikkel 24.
3. Personopplysninger som innhentes fra VIS i henhold til denne beslutning, skal bare behandles med henblikk på å forebygge, avdekke, etterforske og rettsforfølge terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger.
4. Personopplysninger som innhentes fra VIS i henhold til denne beslutning, kan ikke overføres eller stilles til rådighet for et tredjeland eller en internasjonal organisasjon. I presserende unntakstilfeller kan slike opplysninger imidlertid overføres eller stilles til rådighet for et tredjeland eller en internasjonal institusjon utelukkende med det formål å forebygge og avdekke terrorhandlinger og andre alvorlige straffbare handlinger og på de vilkårene som er fastsatt i artikkel 5 nr. 1 i denne beslutning, forutsatt at medlemsstaten som har lagt inn dataene i VIS samtykker og at det skjer i samsvar med den nasjonale lovgivningen i den medlemsstaten som overfører dataene eller stiller dem til rådighet. Medlemsstatene skal i samsvar med nasjonal lovgivning sikre at det føres registre over slike overføringer, og at disse på anmodning stilles til rådighet for nasjonale datatilsynsmyndigheter. Overføring av opplysninger som foretas av medlemsstaten som har lagt inn opplysningene i VIS i samsvar med forordning (EF) nr. 767/2008, skal være underlagt denne medlemsstatens nasjonale lovgivning.

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonssystemet VIS) mv.

5. Det eller de kompetente organer som i samsvar med den nasjonale lovgivning har til oppgave å føre tilsyn med behandlingen av personopplysninger hos myndighetene som er utpekt i henhold til denne beslutning, skal overvåke lovligheten av behandlingen av personopplysninger i henhold til denne beslutning. Medlemsstatene skal sikre at disse organene har tilstrekkelige midler til å utføre oppgavene som de er tillagt i henhold til denne beslutning.
6. Organene nevnt i nr. 5 skal påse at det minst hvert fjerde år foretas en revisjon av behandlingen av personopplysninger etter denne beslutning, i samsvar med internasjonale revisjonsstandarder der det er relevant.
7. Medlemsstatene og Europol skal påse at det eller de kompetente organ(er) nevnt i nr. 2 og 5 mottar de opplysninger som er nødvendige for at de skal kunne utføre sine oppgaver i samsvar med denne artikkel.
8. Personell ansatt hos myndighetene som har tilgang til VIS, skal gis hensiktsmessig opplæring i regler om datasikkerhet og personvern samt informeres om aktuelle lovovertrедelser og sanksjoner før de får tillatelse til å behandle opplysninger som er lagret i VIS.
  - g) sikre at alle myndigheter med tilgangsrett til VIS oppretter profiler som beskriver funksjonene og ansvarsområdene til personer som er autorisert til å få tilgang til og å søke etter opplysninger, og at de på anmodning omgående stiller disse profilene til rådighet for de nasjonale tilsynsmyndigheter omhandlet i artikkel 8 nr. 5 (personalprofiler),
  - h) sikre at det er mulig å kontrollere og fastslå hvilke myndigheter personopplysninger kan videreformidles til ved bruk av dataoverføringsutstyr (kontroll med videreformidling),
  - i) sikre at det er mulig å kontrollere og fastslå hvilke opplysninger som er blitt innhentet i VIS, samt når, av hvem og for hvilket formål (kontroll med registrering av opplysninger),
  - j) hindre ikke-autorisert lesning og kopiering av personopplysninger under oversendelse fra VIS, særlig ved hjelp av hensiktsmessige krypteringsteknikker (transportkontroll),
  - k) kontrollere at sikkerhetstiltakene omhandlet i dette nummer er effektive og iverksette de organisasjonsmessige tiltak som nødvendige for internkontroll, for å sikre at denne beslutning etterleves (egenkontroll).

Artikkel 9

Datasikkerhet

1. Den ansvarlige medlemsstat skal ivareta opplysningenes sikkerhet ved oversendelse til og motakelse hos de utpekte myndigheter.
2. Hver medlemsstat skal iverksette de nødvendige sikkerhetstiltak for opplysninger som innhentes i VIS i henhold til denne beslutning, og som deretter lagres, særlig for å:
  - a) beskytte opplysningene fysisk, bl.a. ved å utarbeide beredskapsplaner for å beskytte kritisk infrastruktur,
  - b) nekte ikke-autoriserte personer tilgang til nasjonale anlegg der medlemsstaten lagrer data (kontroll ved inngangen til anlegget),
  - c) hindre at datamedier kan leses, kopieres, endres eller slettes av ikke-autoriserte personer (kontroll med datamedier),
  - d) hindre ikke-autorisert innsyn i, endring eller sletting av lagrede personopplysninger (kontroll med lagring),
  - e) hindre ikke-autorisert behandling av opplysninger fra VIS (kontroll med behandling av opplysninger),
  - f) sikre at autoriserte personer får tilgang bare til de opplysninger i VIS som deres autorisasjon omfatter, og bare ved hjelp av personli-

Artikkel 10

Erstatningsansvar

1. Enhver person eller medlemsstat som har lidt skade som følge av en ulovlig behandling eller enhver annen handling som er uforenlig med denne beslutning, har rett til erstatning fra den medlemsstaten som er ansvarlig for skaden. Denne medlemsstaten skal helt eller delvis fritas for erstatningsansvar dersom den kan bevise at den ikke er skyld i hendelsen som medførte skaden.
2. Dersom en medlemsstat ikke overholder sine forpliktelser i henhold til denne beslutning og derved påfører VIS skade, skal vedkommende medlemsstat holdes ansvarlig for skaden, med mindre en annen medlemsstat har unnlatt å iverksette rimelige tiltak for å forhindre skaden eller for å begrense skadens omfang.
3. Skadeserstatningskrav mot en medlemsstat som fremsettes etter nr. 1 og 2, skal behandles etter den saksøkte medlemsstatens nasjonale lovgivning.

Artikkel 11

Egenkontroll

Medlemsstatene skal sikre at enhver myndighet som har rett til tilgang til opplysninger i VIS, iverksetter de tiltak som er nødvendige for å etterleve denne beslutning, og om nødvendig samarbeider med det eller de nasjonale organer nevnt i artikkel 8 nr. 5.

Artikkel 12

Sanksjoner

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å påse at enhver bruk av VIS-opplysninger som strider mot bestemmelsene i denne beslutning, medfører sanksjoner, herunder administrative og/eller strafferettslige sanksjoner, som skal være effektive, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

Artikkel 13

Oppbevaring av VIS-opplysninger i nasjonale registre

1. Opplysninger innhentet fra VIS kan oppbevares i nasjonale registre bare når det er nødvendig i enkelttilfeller i samsvar med formålene fastsatt i denne beslutning og de relevante rettslige bestemmelser, herunder bestemmelser om personvern, og for et tidsrom som ikke er lengre enn det som er nødvendig i det enkelte tilfelle.
2. Nr. 1 berører ikke bestemmelsene i en medlemsstats nasjonale lovgivning om at de utpekte myndigheter kan legge inn i nasjonale registre opplysninger som denne medlemsstaten selv har lagt inn i VIS i samsvar med forordning (EF) nr. 767/2008.
3. Enhver bruk av opplysninger som ikke er i samsvar med nr. 1 og 2 skal anses som misbruk etter bestemmelsene i den enkelte medlemsstats nasjonale lovgivning.

Artikkel 14

Rett til innsyn, korrigerings og sletting

1. En persons rett til innsyn i opplysninger om seg selv som er innhentet fra VIS i samsvar med denne beslutning, er underlagt lovgivningen i den medlemsstaten der denne retten gjøres gjeldende.
2. Hvis den nasjonale lovgivningen tillater det, skal den nasjonale tilsynsmyndigheten avgjøre om opplysningene skal viderefremmes og på hvilken måte.

3. En annen medlemsstat enn den som har lagt inn opplysninger i VIS i henhold til forordning (EF) nr. 767/2008, kan ikke viderefremme informasjon om slike opplysninger uten at den først har gitt medlemsstaten som har lagt inn opplysningene, anledning til å uttale seg om det.
4. Informasjon skal nektes utlevert til den registrerte dersom dette er påkrevd for å gjennomføre en lovlig oppgave i tilknytning til opplysningene eller for å beskytte en tredjemanns rettigheter og friheter.
5. Enhver person har rett til å få korrigert faktiske opplysninger om seg selv som er uriktige, eller få slettet opplysninger om seg selv som lagres ulovlig. Dersom de utpekte myndigheter mottar en slik anmodning, eller dersom de har noen andre holdepunkter for at opplysninger behandlet i VIS er uriktige, skal de straks underrette visummyndigheten i den medlemsstaten som har lagt inn opplysningene i VIS, som skal kontrollere de aktuelle opplysningene og, om nødvendig, korrigere eller slette dem omgående i samsvar med artikkel 24 i forordning (EF) nr. 767/2008.
6. Den berørte person skal informeres snarest mulig og under alle omstendigheter senest 60 dager etter den dato vedkommende har søkt om innsyn eller tidligere dersom en kortere frist følger av nasjonal lovgivning.
7. Den berørte person skal informeres snarest mulig om hvilke tiltak som er truffet som følge av hans/hennes utøvelse av retten til korrigerings eller sletting, og under alle omstendigheter senest tre måneder etter den dato vedkommende har søkt om korrigerings eller sletting av opplysninger, eller tidligere dersom en kortere frist følger av nasjonal lovgivning.
8. I alle medlemsstater skal enhver person ha rett til å reise sak ved eller klage til de kompetente myndigheter eller domstoler i den medlemsstaten som har nektet vedkommende innsynsrett eller rett til å få korrigert eller slettet opplysninger om seg selv i samsvar med denne artikkel.

Artikkel 15

Kostnader

Hver medlemsstat og Europol skal for egen regning opprette og vedlikeholde den tekniske infrastrukturen som er nødvendig for å gjennomføre denne beslutning, samt bære kostnadene for tilgangen til VIS i henhold til denne beslutning.

Artikkel 16

Føring av registre

1. Hver medlemsstat og Europol skal sørge for registrering av alle databehandlingsoperasjoner som følger av tilgangen til søk i VIS i henhold til denne beslutning, slik at det er mulig å kontrollere om søkene er tillatt, om databehandlingen er lovlig og for å utføre egenkontroll og sikre datakvalitet og datasikkerhet og at systemet fungerer korrekt.

Disse registrene skal vise:

- a) det presise formålet med tilgangen for søk i henhold til artikkel 5 nr. 1 bokstav a), herunder type terrorhandling eller annen alvorlig straffbar handling, og med hensyn til Europol det presise formålet med tilgangen for søk i henhold til artikkel 7 nr. 1,
  - b) angivelse av det berørte nasjonale register,
  - c) dato og nøyaktig tidspunkt for tilgangen,
  - d) dersom det er relevant, at prosedyren nevnt i artikkel 4 nr. 2 er anvendt,
  - e) hvilke opplysninger som er anvendt ved søket,
  - f) hvilken type opplysninger det er søkt i,
  - g) i samsvar med nasjonale bestemmelser eller Europol-konvensjonens bestemmelser, angivelse av hvilken tjenestemann som har utført søket, og hvilken tjenestemann som har gitt ordre til søket eller overføringen.
2. Registre som inneholder personopplysninger skal bare brukes for å kontrollere at behandlingen av personopplysningene er lovlig samt for å garantere datasikkerheten. For overvåking og evaluering omhandlet i artikkel 17 i denne beslutning kan kun registre som inneholder opplysninger som ikke er personopplysninger benyttes.
  3. Disse registrene skal beskyttes på hensiktsmessig måte mot ikke-autorisert tilgang og misbruk og skal slettes ett år etter at lagringsperioden angitt i artikkel 23 nr. 1 i forordning (EF) nr. 767/2008 er utløpt, med mindre de er nødvendige for kontrollprosedyrer omhandlet i nr. 2 som allerede er innledet.

Artikkel 17

Overvåking og evaluering

1. Forvaltningsmyndigheten omhandlet i forordning (EF) nr. 767/2008 skal sørge for at det etableres systemer for å overvåke hvordan VIS

fungerer i henhold til denne beslutning i forhold til de mål som er fastlagt for resultater, kostnadseffektivitet, sikkerhet og tjenestenes kvalitet.

2. Forvaltningsmyndigheten skal ha tilgang til de opplysninger om behandlingsprosessene i VIS som er nødvendige for det tekniske vedlikeholdet.
3. To år etter at VIS er satt i drift og deretter annethvert år skal Forvaltningsmyndigheten legge fram for Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen en rapport om hvordan VIS fungerer teknisk i forhold til denne beslutning. Rapporten skal inneholde opplysninger om hvor effektivt VIS har fungert i forhold til kvantitative indikatorer som Kommisjonen på forhånd har fastsatt, og særlig om behovet for og anvendelsen av artikkel 4 nr. 2.
4. Tre år etter at VIS er satt i drift og deretter hvert fjerde år skal Kommisjonen utarbeide en samlet evaluering av VIS i henhold til denne beslutning. Denne evalueringen skal omfatte en gjennomgang av resultatene som er oppnådd i forhold til målene, og en vurdering av om de prinsippene som ligger til grunn for denne beslutning, fortsatt er gyldige, av anvendelsen av denne beslutningen med hensyn til VIS, sikkerheten i forbindelse med VIS og eventuelle konsekvenser for den fremtidige driften. Kommisjonen skal oversende evalueringsrapportene til Europaparlamentet og Rådet.
5. Medlemsstatene og Europol skal gi Forvaltningsmyndigheten og Kommisjonen den informasjon de trenger for å utarbeide rapportene nevnt i nr. 3 og 4. Denne informasjonen må ikke sette arbeidsmetodene i fare eller inneholde opplysninger som avslører kilder, medarbeidere eller etterforskning hos de utpekte myndigheter.
6. Forvaltningsmyndigheten skal gi Kommisjonen den informasjon den trenger for å foreta de samlede evalueringer omhandlet i nr. 4.
7. I overgangsperioden inntil Forvaltningsmyndigheten overtar ansvaret, skal Kommisjonen være ansvarlig for å utarbeide og legge fram rapportene omhandlet i nr. 3.

Om lov om endringer i utlendingsloven 1988 og utlendingsloven 2008 (gjennomføring av forordning nr. 767/2008 og rådsbeslutning nr. 633/2008 vedrørende visuminformasjonsystemet VIS) mv.

Artikkel 18

Ikrafttredelse og anvendelsesdato

1. Denne beslutning trer i kraft på den tjuede dagen etter at den er kunngjort i Den europeiske unions tidende.
2. Beslutningen får virkning fra den dato Rådet fastsetter så snart Kommisjonen har meddelt Rådet at forordning (EF) nr. 767/2008 er trådt i kraft og får full anvendelse.

Rådssekretariatet skal offentliggjøre denne datoen i Den europeiske unions tidende.

Utferdiget i Luxembourg, 23. juni 2008.

For Rådet

I. Jarc

Formann

¹ EUT L 213 av 15.6.2004, s. 5.

² EFT C 316 av 27.11.1995, s. 2. Sist endret ved protokoll om endring av konvensjonen (EUT C 2 av 6.1.2004, s. 3).

³ Se side 60 i denne EUT.

⁴ EFT L 190 av 18.7.2002, s. 1.

⁵ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31. Endret ved forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1).

⁶ EFT L 131 av 1.6.2000, s. 43.

⁷ EFT L 64 av 7.3.2002, s. 20.

⁸ EUT L 386 av 18.12.2006, s. 89.

⁹ EFT L 176 av 10.7.1999, s. 36.

¹⁰ EFT L 176 av 10.7.1999, s. 31.

¹¹ Rådsbeslutning 2004/849/EF av 25. oktober 2004 om undertegning på Den europeiske unions vegne og midlertidig anvendelse av visse bestemmelser i avtalen mellom Den europeiske union, Det europeiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund om denne statens tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket (EUT L 368 av 15.12.2004, s. 26).

¹² EFT L 164 av 22.6.2002, s. 3.

